POSJETA AMERIČKOG AMBASADORA U SCG

Majkl Polt održao predavanje učenicima Medrese u Novom Pazaru

PREDRAMAZANSKE AKTIVNOSTI

Održano savjetovanje imama Islamske zajednice Sandžaka

SVIJET ISLAMA:
Britanska vojska raketnim projektilima srušila zid zatvora u Basri
DR. ZAGLUL EN-NEDŽDŽAR:
Mu'džize polarne zore
PROFIL DR. TARIKA RAMADANA

Glas islama

http://www.glas-islama.com

صوت الإسلام

Broj 107 Godina IX Ša'ban-Ramadan 1426. / oktobar 2005. Cijena 80 din

Ramazan mubarek olsun

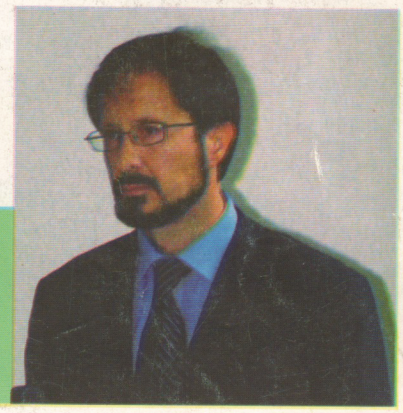

Dr. Abdulhasib Castiñeira, jedan od prvih pet Španaca koji su primili islam nakon pada Granade

Specijalna ramazanska ponuda

Glasa islama

O ramazanu, bajramu i ulasku u džamiju

Glas islama i Prijevod Kur'ana komplet 500 din ili 6 eura, a 10. knjiga ramazanski poklon čitaocima uz komplet

Okončani izbori za Reisu-l-ulemu i njegovog zamjenika

PONOVO IZABRANI DR. MUSTAFA-EF. CERIĆ I ISMET-EF. SPAHIĆ

BiH 2 KM | EU 2.5 € | US 4 $ | CG 1€ | HRK 12.00 | SIT 350 | CHF 4.50 | CAD 4 | AUD 2

DOO

UJKANOVIĆ

BEBI OPREMA

tel: 020/383-144
mob: 063/404-139

Ul. Veljka Vlahovića 18b
Novi Pazar

e-mail: ujkanovic@ptt.yu
http://www.ujkanovic.com

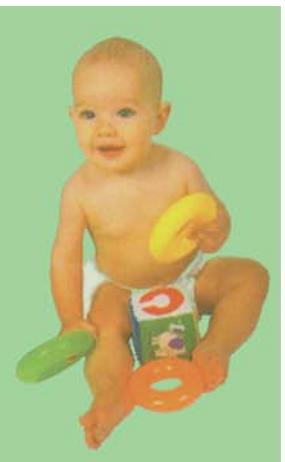

BESTATTUNGSDIENST „ŠUŠKO“ POGREBNE USLUGE
PRIJEVOZ DŽENAZA IZ SVIH EVROPSKIH ZEMALJA ZA SANDŽAK, BiH I DRUGA ODREDIŠTA

Mi vam nudimo:

- *dugogodišnje iskustvo*
- *sređivanje kompletne dokumentacije*
- *kvalitetno i potpuno islamsko opremanje dženaze*
- *exhumacije*
- *pristupačnu cijenu*
- *prisustvo pri transportu specijalnim pogrebnim autom Imama Bekir ef. Šuško*

S obzirom da smrt ne bira vrijeme slobodni ste u svako doba obratiti se nama.

IZBJEGNITE KOMPLIKACIJE - NAZOVITE NAS!!!

Tel. 0049 172 63 25 762 Dipl. teolog imam Bekir ef. Šuško

Restoran "SAZ" u Jerki

Organizujte svoje iftare tokom ramazana u restoranu "SAZ" (put prema Tutinu)

Restoran posjeduje veliku salu koja može da primi 250 gostiju, kao i dvije bašte i park za djecu.

U dvorištu restorana nalazi se i širok parking prostor.

Telefoni:
064 120 4440 (Senad)
064 163 1735 (Sait)

MUSLIMANI NA BALKANU

Tradicija i reforme muslimanskog društva

U vrijeme otvaranja granica, ujedinjavanja Evrope i (postepenog) uključivanja i ovog dijela Evrope, pred nama i novim generacijama imama i daija postavljaju se novi izazovi – kako se uključiti u to novo društvo? kako prilagoditi našu vjekovnu tradiciju tom gigantskom društvu? šta usvojiti od tog velikog društva i s kime se povezati?

Fahrudin Smailović

Na manifestacijama Evropske muslimanske unije (EMU) Sandžak je prošlog mjeseca po drugi put učestvovao. Nakon što je Muftija gostovao u Granadi i svojim govorom izazvao veliko interesovanje španskih muslimana i Arapa koji su tom skupu prisustvovali, Sandžak je predstavljen i na okruglom stolu u Sarajevu. Imali smo priliku upoznati se s muslimanima iz Njemačke, Turske, Španije, Austrije i Bosne. U svom upoznavanju sa svojom braćom po vjeri, predstavnici EMU došli su do Sarajeva, a slijedeća posjeta će, nadamo se, obuhvatiti Novi Pazar i Prištinu.

Muslimani su dužni izvlačiti pouku iz svega s čime se susrećemo, a i mi, tzv. autohtoni muslimani sa Balkana, iz Istočne Evrope, možemo mnogo šta naučiti od naše braće iz Zapadne Evrope. Oni su uspjeli objediniti svoju tradicionalnu tačnost, posvećenost, požrtvovanost sa neprevaziđenim principima i uzvišenim učenjima islama. Jer, upravo ta Evropa bila je kolijevka različitih ideologija, od marksizma, socijalizma, nacizma, do kapitalizma. Ljudi koji su sve to prošli da bi stigli do svjetla islama svakako zaslužuju našu pažnju i poštovanje. To, svakako, povećava naš ponos što pripadamo vjeri čije učenje nije prevaziđeno već toliko vijekova i koje će ostati neprevaziđeno do Sudnjeg dana.

Međutim, teško se oteti utisku da su ti ljudi mnogo zrelije i ozbiljnije shvatili islam od nas koji smo rođeni u toj vjeri. Teško mi je bilo shvatiti kakve je velike projekte pokrenula ta mala zajednica evropskih muslimana. U Potsdamu, u Njemačkoj, organizovana je islamska tržnica. Jedan broj poslovnih ljudi, muslimana i nemuslimana, zakupio je tržni centar u kome se vrši poslovanje na islamskim principima. Taj događaj privukao je pažnju cijele njemačke javnosti. Ljudi raznih opredjeljenja došli su da vide i učestvuju u tom projektu.

Sa druge strane, u Španiji, nailazimo na još ozbiljniji projekt. Shvatajući ekonomiju kao vrlo važan segment muslimanskog društva, svjesni prijetnje kapitalističkog načina poslovanja zasnovanog na kamati, španski muslimani su izradili islamski dinar. Kako će čitaoci moći vidjeti u intervjuu sa dr. Castiñeirom kojeg objavljujemo u ovom broju, skovan je zlatni dinar čija težina odgovara iznosu koji se udjeljuje kao zekjat, kao i srebrni dirhem. Poslovanje tim kovanicama ne ostavlja mjesta kamati niti drugim nedozvoljenim vidovima poslovanja. To je dokazalo da je islamska ekonomija ustvari nešto što je prirodna posljedica zdravog poslovanja utemeljenog na zlatnoj podlozi, a ne na papirnim apoenima. Pored ovih, tu je i niz drugih projekata (izložbe kaligrafije, npr.) koji omogućavaju muslimanima da osjete ljepotu ove vjere i uživaju u njoj.

Izgled islamskog dinara kovanog u Španiji

Kada se, nakon ovoga, osvrnemo na naše društvo, ne možemo naći slične projekte. Ovdje se svaka reforma teško prihvata. One se "kose sa tradicijom", "ruše ono što smo petsto godina gradili"... Ipak se možemo pohvaliti da je sandžački Mešihat izvršio više reformi od svih zajednica u okruženju i da je dosta toga prihvaćeno od strane vjernika kao prirodno i kao potreba vremena. Međutim, u mnogim gradovima ove zemlje gdje živi značajan broj muslimana nisu regulisane neke osnovne potrepštine. Prije svega, nije osigurano na halal meso. To povlači pitanje halal ishrane bez koje se ne primaju djela, kao i ishrane na kojoj odrastaju mlađe generacije... Niko o tome ne brine, zato što to ne postoji u našoj tradiciji. A niko nije primijetio da se u međuvremenu način klanja (ili ubijanja) goveda promijenio od vremena naših predaka.

Moramo se pitati šta je to naša (muslimanska) tradicija? Je li to nešto što smo dobili prije 500 ili manje godina zajedno sa islamom, od Turaka? I za petsto godina ništa nismo izmijenili? Ako je tako, zar nije došlo vrijeme da svojim kapacitetima i svojim znanjem pokušati uvesti neke reforme koje idu ukorak s ovim vremenom? Zašto ne bismo uveli nešto novo, kao što su i tvorci te tradicije svojevremeno učinili? Smijemo li ostati na starom?

Prijeko nam je potrebna babička ili majeutička metoda o kojoj govori Sokrat. Moramo iznova proučiti učenje islama i svaku odredbu shvatiti kao da je prvi put čujemo, kao kada babica pomaže pri rađanju jednog novog života. Potreban je otvoren um kako bi se shvatila mnoga važna učenja koja mi, možda zahvaljujući baš toj tradiciji, nismo kadri da shvatimo i primijenimo. Prema novinama se odnosimo s nepovjerenjem, iako su one neminovne i imperativ su vremena. Postali smo nalik na ljude koji su se toliko navikli na svoju okolinu da im sve drugo izgleda čudno i neobično. Tu možemo dosta naučiti i od djece. U filmu Jurassic park lijepo je prikazan ovaj fenomen. Kada je jedno dijete u tom filmu ugledalo dinosaurusa u bašti, mirno je otišlo kod roditelja i saopštilo im šta je vidjelo. Za dijete, koje se nije dovoljno naviklo na svijet da bi mu dinosaurus djelovao nesvakidašnje, ta životinja nije predstavljala nikakvo iznenađenje. Za odrasle je to nepojmljivo, kao što su i za nas nepojmljive mnoge stvari koje ne postoje u našoj vjekovnoj islamskoj tradiciji.

Prihvatimo korisne reforme i oslobodimo se štetnih elemenata tradicije! Budimo muslimani sutrašnjice i pripremajmo naše mlade za to!

Američki diplomata posjetio Muftiju

U četvrtak 1. septembra 2005. god., šef političkog odjeljenja Ambasade Sjedinjenih Američkih Država u Beogradu, Gustavo Del Gado, posjetio je Mešihat Islamske zajednice Sandžaka, gdje ga je tom prilikom primio muftija Muamer-ef. Zukorlić.

U jednočasovnom razgovoru američkog diplomate sa domaćinom bilo je najviše riječi o situaciji u regionu i konkretno u Novom Pazaru, gdje je interesovanje gospodina Del Gada uglavnom bilo usmjereno na perspektivu i budućnost sandžačkog stanovništva u klimi političkih trzavica, privrednog zastoja i rastuće narkomanije u gradu i regiji uopšte.

Muftija Zukorlić je, pored adekvatnog opisa trenutne situacije, kao važan momenat za budućnost Sandžaka istakao najavljeni referendum za nezavisnost Crne Gore, te rješenje statusa Kosova, u smislu eventualnih refleksija na ovu regiju.

Dolazak ovog predstavnika Ambasade SAD je ujedno bila i svojevrsna najava zvanične posjete američkog ambasadora Majkla Polta Islamskoj zajednici, koja je uslijedila krajem istog mjeseca.

S.Š.

SASTANAK SVIH MATURANATA MEDRESE

Dana 17-og Septembra, ove godine, u velikoj Sali Mešihata islamske Zajednice Sandžaka, održan je sastanak svih maturanata medrese "Gazi Isa-beg" u Novom Pazaru. Sastanku su prisustvovali svršenici ove škole iz svih dvanaest generacija muških odeljenja i šest generacija maturantica ove najstarije obrazovne institucije u Sandžaku. Od tri stotine i šesnaest diplomiranih bilo je prisutno negdje oko stotinu bivših medreslija, jer je poziv ljudi sa ovom stručnom spremom mnoge odveo daleko iz ovih krajeva na studijama ili na privremenom radu u inostranstvu; mada je negdje od oko četrdesetak procenata diplomaca nastavilo svoje školovanje na visokim obrazovnim institucijama, od kojih su danas desetina profesori u "svojoj" mederesi, puno ih je na imamskim i mualimskim dužnostima, dok je veoma veliki broj medreslija steklo ili stiče profesiju svjetovnih nauka.

Skupu se je obratio direktor medrese Mevlud ef. Dudić, i riječima u kojima nije mogao skriti izuzetno zadovoljstvo povodom samog susreta sa svim generacijama, kazavši o novijim podacima iz historijata medrese, obavijestio prisutne o trenutnom stanju i radu ove, danas, najelitnije obrazovno-vaspitne institucije u Sandžaku, koja i dalje čuva već čvrsto izgrađeni renome među sebi oblikom sličnim školama.

Sa znanjem da je Medresa – Vakuf, a i samim tim smo svi mi medreslije – Vakuf i da se toga ne smijemo stidjeti niti ikada to zaboraviti, direktor Dudić je svim prisutnima poželio uspijeh u daljem radu i životu, a onda su se prisutni pojedinačno predstavili o svojim trenutnim aktivnostima i iskazali su mnoge uspjehe u svojim profesionalnim i ličnim životima. Nadavši se da će ovakvi sastanci biti što češći, vječiti medreslije su se rastali od svojih kolega razmijenivši lijepa sjećanja na mederesu i ovom lijepom zajedničkom fotografijom ovekovječili su postojanje medrese i upisali se u historiju ove škole.

E.K.

Foto Dine

KAKO BOŠNJAKE NAUČITI DA POLEMIŠU NA KULTURAN I CIVILIZOVAN NAČIN

U medresi Gazi Isa-beg u Novom Pazaru je u subotu, 17. septembra 2005. godine u 14 časova organizovana debata učenika srednjoškolaca na temu „Poroci u savremenom društvu". Pozivu da učestvuju na ovoj tribini odazvale su se srednje škole iz Novog Pazara, Sjenice i Tutina.

Ovaj naučni forum, da ga tako nazovemo, organizovali su učenici Medrese sa svojim profesorom bosanskog jezika.

Prisutni su mogli čuti izuzetno ozbiljna i stručna izlaganja na temu poroka koji su prisutni u našoj sredini. Zapažena izlaganja imali su učenici iz Novog Pazara i Sjenice i pored toga što su kako rekoše imali kratko vrijeme da bi se pripremili. Propozicije su bile takve da je svaki govornik za svoje stavove morao iznijeti i argumente, bilo je dozvoljeno korišćenje stručne literature, ali nije dozvoljeno čitanje pripremljenih referata, osim rezultata istraživanja i citata. Glavne diskusije su bile ograničene na tri minuta, a kasnija javljanja na po dva minuta. Debata nije bila takmičarskog karaktera.

Prosto da se čovjek zapita gdje nam to nestane taj intelektualni potencijal kad ovi mladi ljudi odrastu i dođu do nekih funkcija, jer od odraslih teško da može nešto ovako ozbiljno da se čuje u ovoj sredini. I kad nešto kažu to je obojeno ili stranački ili nacionalno.

Učesnici debate i njihovi profesori dobili su na poklon po dvije vrijedne knjige sa islamskom tematikom.

R..S.

Dvanaesto Evropsko takmičenje učača Kur'ana

U povodu osamnaest godina svečanog otvorenja Zagrebačke džamije, još jednom je uspješno bilo organizovano takmičenje učača Kur'ana. U periodu od 22. do 24. septembra 2005. godine u Zagrebačkoj džamiji učešće je uzelo oko pedeset učača Kur'ana u pet različitih kategorija.

U četvrtak, 22. septembra u 19 časova, svečano je otvoreno dvanaesto po redu takmičenje u prijemnoj sali Islamskog centra. Tom prilikom prisutnima su se obratili muftija Ševko-ef. Omerbašić - predsjednik Organizacionog odbora, hfz. Aziz Alili - predstavnik ocjenjivačke komisije, hfz. Abdullah A. Basfar - izaslanik Svjetske organizacije za hfz.

Petak i subota bili su dani takmičenja. Takmičari su nastupali u periodu od 9 časova, a zatim nakon ikindije namaza. Boravak u Islamskom centru nije predviđao samo nastupe takmičara, iako je to bila glavna manifestacija. Tu su takođe bile uključene i druge aktivnosti, kao što su bile druženje svih učesnika u divanhani, izvođenje mevluda od strane svih gostiju i dr.

Bilo je pet kategorija u kojima se su takmičari predstavljali: kategorija cijelog hifza, kategorija petnaest džuzeva napamet, kategorija pet džuzeva napamet, kategorija tilaveta i kategorija medresa (u kojoj su učesšće izele medrese sa prostora BiH, Medresa Ahmed-ef. Smailović iz Zagreba i Gazi Isa-beg medresa iz Sandžaka). Što se tiče kategorija napamet (cijeli hifz, hifz petnaest ili pet džuzeva), svaki je takmičar imao tri obaveze, tj. imao je zadatak proučiti tri strane napamet koje mu komisija odredi. U kategorijama medresa i tilaveta bila zu dva zadatka. Prvi: presjednik komisije kazuje stranu koju takmičar čita i drugi: ašere napamet.

Pošto su u subotu 24. septembra svi učesnici završili svoja predstavljanja, komisija se poslije ikindije namaza povukla radi ocjenjivanja i proglašenja pobjednika svih kategorija. Naime, komisiju su sačinjavali: hfz. Aziz Alili, hfz. Abdullah Basfar, hfz. Fadil Fazlić, hfz. Bajram Ajeti. Poslije akšam namaza svi takmičari i učesnici proučili su mevlud, nakon čega je nastupilo proglašenje pobjednika svih kategorija.

Medresu Gazi Isa-beg na ovom takmičenju predstavljali su Misini Miralem (kategorija pet džuzeva napamet) i Ekrem Hamidović (kategorija medresa), obojica učenici četvrtog razreda. Sa njima su, takođe, bili direktor Medrese, prof. Mevlud-ef. Dudić, kao i profesor kiraeta u Ženskoj medresi, Kemal-ef. Jusufović.

Ekrem Hamidović

BITI MUSLIMAN - STID ILI PONOS

Tribine o vjerskim i društvenim temama, koje organizuje Muslimanski omladinski klub u Tutinu, postale su nezaobilazna tradicija vjernika u ovom gradu. I u mjesecu septembru, tačnije 14.09.2005. godine, u srijedu u 19:30 časova, MOK je organizovao tribinu na temu "Biti musliman - stid ili ponos", baš iz tog razloga što se mnogi, koji nose muslimanska imena, stide svoje vjere i izvršavanja islamskih propisa. Kao predavač, prepunoj sali u Domu kulture obratio se diplomirani teolog Muhamed-ef. Demirović. On je naveo primjere iz života Resulullaha s.a.w.s., ashaba i drugih generacija, kao i velikana današnjice, u kojima se jasno vidi da su muslimani bili cijenjeni od strane pripadnika drugih religija onoliko koliko su cijenili svoju vjeru islam i koliko su se njome ponosili. Zapravo, on je podsjetio da se vjernik ima pravo ponositi, jer je on taj koji robuje Allahu dž.š., a što je najvažnije - Uzvišenom Stvoritelju. Ponos vjere proističe iz našeg odnosa prema Allahu dž.š., jer čovjek se cijeni kod ljudi onako kako Allah dž.š. učini da to bude, a On je Taj koji je muslimane počastio islamom, a zatim ih uzdigao. Ponos vjernika je u islamu, a mi smo dužni djecu od malih nogu vaspitavati u duhu islamskog ponosa. Međutim, treba napraviti razliku između oholosti - kibura i ponosa, tako što će vjernik prema svome bratu vjerniku biti skroman i ponizan, a prema nevjernicima ponosit, naglasio je on i dao primjer našeg današnjeg hala, kada smo jedni prema drugima oholi i napadamo se međusobno, a prema onima, kojima zaista trebamo biti ponosni, mi bivamo skromni, tihi i nečujni.

Na ovaj način MOK je doprinio da se zajednički uljepšaju mubarek dani u kojima se nalazimo, tako što ih je upotpunio sa dobrim djelom, poput ove tribine. Poruka tribine je jasna: Ne stidi se islama, već zlih djela i ne ponosi se ničim drugim osim islamom, ako si iskreni musliman. Neka nas On Veličanstveni i Silni učini ponosnim vjernicima.

Sead Ibrić

Stari ramazani u Stambolu

U starom Stambolu, koga Bošnjaci tako nazivahu, živio se islam na svakom koraku toliko da i grad dobi ime Islambol, što znači ''mnogo islama''. Naravno da se u takvom mjestu posebno i dočekivao sultan svih mjeseci - ramazan.

Mr. Sead IBRIĆ

Pred sami dolazak ovog mjeseca narod se radovao i sa ''četiri oka'' čekao da ramazan uđe u njihove kuće i mahale. Svi su se radovali ovom najdražem musafiru - imućni i siromašni, jer dolazi mjesec sticanja sevaba i čišćenja od grijeha. Prije dolaska ramazana, ne samo imućni već i oni koji su bili sa imetkom osrednji, pravili su deftere u kojima su upisivali one što žele obradovati i pomoći u ovom mjesecu, a to su prije svega bili siromašni, udovice, bećari bez krova nad glavom, jetimi - siročad koja su ostala bez roditelja i mnogi drugi nazvani fukara-i-sabirin (strpljivi siromasi), koji se nisu žalili nikome za svoje stanje. Za dostavljanje hrane ovakvim osobama, mještani jedne mahale plaćali su posebno čovjeka koji će mahsus raditi taj posao u ovom mjesecu.

Heftu dana prije dolaska ramazana, grad bi bio ukrašen, čaršije pune, kuće i mahale bi se očistile i sjajem blistale. Iz poštovanja prema namazu promijenile bi se sedžade, jedna ili dvije bi se dodatno kupile za kuću.

Prije iftara svako bi sjeo i čekao da pukne top, a sebi bi učio salavate. Što bi se čuo top iftarili bi se zemzem vodom, maslinkom, ili hurmom iz Mekke i Medine, onda bi se svako poslužio sa kandil čorecima (piticama) ili marmeladom, pa se ustajalo sa sofre ulazeći u drugu sobu. Tamo su sedžade bile spremne, a svaki koji je došao na iftar bio bi sa abdestom i odmah bi stali da klanjaju akšam namaz. Dok se klanjao namaz, služitelji bi zamijenili iftarluk, stavljajući čorbu nasred sofre, a zatim mnoga druga jela, koja bi seređala jedna za drugim.

Za sufur u Istanbulu nikako se nije jeo burek ili pita, već pilav, sir, jogurt ili nešto drugo, a na kraju se pio hošaf, poslije čega bi se zanijetilo za post. Od nijeta do sabah-namaza učio se Kur'an-i-kerim, a većina je za sebe i svoje merhume učila hatme. Poslije namaza spavalo se do podne, jer državne institucije, škole - mektebi i muslimanski dućani u ramazanu otvarali su se poslije podne namaza.

U Istanbulu, ko je imao mogućnosti davao bi iftar - gazda sedmorici komšija sedam dana, a gazdarica za sedam žena isto tako sedam dana, dok su u Bursi imućni davali iftar i po trideset dana.

Jedan od vezira Sultan Mehmed Fatiha, Mahmud-paša, imao je običaj staviti u nohut (zrno jedne vrste jela) jedan zlatnik, pa kome padne taj ga i uzima, bilo je pravilo.

U mnogim konacima gazda bi onima koji su mu došli na iftar dijelio poklon zvani ''diš kirasi'' (kirija za zube). To bi bio po jedan čil (metalni novac), ikilik (srebreni novac od dva kuruša) ili čejrek zlata, a u sarajima ova vrsta poklona davana je u novoizašlom zlatu iz darphane (kovnica novca). Sebeb ovog poklona je davanje mogućnosti gazdi da se osevapi sa iftarom. Siromasi su išli i nepozvani na iftare i ne bi bili odbijani jer su se računali ''Božijim gostima''.

Najveća ''kirija za zube'' data je 8. ramazana 1284. godine (3. januara 1868.) u naselju Veznedžiler u konaku Zejneb hanume. Toga datuma sadrazam (premijer) Jusuf Kamil-paša poklonio je Sultan Abdulazizu zlatnu tepsiju i u njoj sve svoje tapije i dokumenta od imanja, našta je Sultan odgovorio da prima poklon, pa zatim rekao da on to vraća opet njemu kao poklon.

Jedan stranac je rekao: ''Ovi Turci ništa drugo da nisu učinili za čovječanstvo, samo što su se sjetili da između minara prave mahje sa natpisima, dovoljan je pokazatelj njihove civilizacije.'' Mahje su postavljane dan poslije Lejletu-l-Berata, znači 15 dana prije ramazana, i to na džamijama koje imaju dvije ili više minara i koje su pravili sultani, te su se zbog toga i zvale "selatin" džamije. Do 15. ramazana pisalo bi ''Ja Gufran, Ja Kafi, Ja Ali, Ja Kerim''. a poslije 15. kačeni su različiti ukrasi, a ponekad i natpis ''El-Firak'' (rastanak) kao izraz žaljenja za odlaskom ovog musafira.

Ideja mahje rodila se 1614. godine, kada je mujezin Fatih džamije Kefeli Hattat Hafiz Ahmed poklonio jedan takav rad naslikan na papiru mladom padišahu Sultan Ahmedu I. Nakon nekog vremena prva mahja napravljena je 1617. godine na Sultan Ahmed džamiji.

Dolazak ramazana najavljivala su dva svjedoka koji su se odmah pojavljivali pred službenim licima i zakleli se da su vidjeli mlađak.

Do sufura su ljudi ostajali u kiraethanama (kahve) i slušali priče, nasihate, šale od umjetnika zvanih meddaha (oni koji hvale), koji su bili izvanredni retoričari. Intelektualci, a i svi drugi, imali su mogućnosti posjetiti kahve zvane "semai kahvehane", gdje se ulaz naplaćivao, ali se uživalo u bogatom kulturnom programu. Tu su se održavale književne večeri, recitovali stihovi, postavljale zagonetke i slušala duhovna muzika.

Petnaestog dana ramazana u Istanbulu posjećivala se Hirka-i-šerif džamija, koja se nalazila u Topkapijskom saraju, jer su se tu, po predajama, nalazile stvari Božijeg Poslanika Muhammeda s.a.v.s., koje je Sultan Selim prenio iz Medine u Istanbul 1517. godine, kada je hilafet prešao u ruke Osmanlija.

Bilo je mnogo dobročinitelja u toku ramazana u Istanbulu. Mnogi od njih imali su adet otići u dućan, zamoliti prodavca da im kaže ima li "zimem defter" (sveska za veresiju). Ako bi imao, dali bi novac i zamolili da izbriše bilo kome, a naročito siromašnima, onoliko koliko se može za taj novac izbrisati.

Zapravo, svi ovi primjeri najveći su dokaz jedne velike civilizacije kao što je islamsko-osmanlijska i koja je najviše dolazila do izražaja baš u mjesecu ramazanu, te se ne može lako opisati.

ISLAMSKI CENTAR U DELIMEĐU

Centar Donje Pešteri

„Samo da ga ukrovimo prije zime“ - kažu u Odboru za izgradnju

Visoka delegacija Islamske zajednice Sandžaka na čelu sa direktorom Medrese Mevlud-ef. Dudićem i predsjednikom Sabora Hajrom-ef. Tutićem, obišla je 17. avgusta 2005. god. objekt Islamskog centra u izgradnji u selu Delimeđe i na licu mjesta se informisala o tome keko napreduju radovi i s kojim se problemima suočavaju izvođači radova. Objekt je ovaj put obišla i grupa biznismena i naših ljudi koji žive i rade u inostranstvu.

Cilj je da se Islamski centar u Delimeđu ukrovi prije zime kako bi se zaštitio od žestokih vremenskih uslova kakvi vladaju na Pešterskoj visoravni.

Trenutno se rade kubat, a kako je objekt dosta velike površine trebat će dosta sredstava da se ukrovi.

„Ovo će, ako Bog da, biti objekt koji će doprinijeti da muslimani opstanu na ovim prostorima i da se zaustavi iseljavanje iz ovog dijela Pešteri.“ – rekao je direktor Medrese, Mevlud-ef. Dudić.

U ovaj objekt je do sada uloženo preko 200 hiljada eura, a puno je onih biznismena iz Novog Pazara koji su poklonili velike količine građevinskog materijala. Ima naših ljudi iz inostranstva koji su dali pozamašne sume novca, ali ne žele da im se spominje ime. Neka im Allah dž.š. ukabuli. To su oni koji podržavaju svaku korisnu akciju u svom rodnom kraju.

Najavljene su i nove akcije prikupljanja sredstava i za očekivati je da će objekt biti ukrovljen i da će biti postavljena stolarija prije ove zime.

U Odboru za izgradnju ovog centra, na čijem čelu su Hajro-ef. Tutić i Mersad-ef. Bećirović, nisu zadovoljni odnosom mještana prema izgradnji ovog objekta. Kažu da bi mogli biti malo aktivniji i zainteresovaniji.

Inače, da se primijetiti da se u neposrednoj blizini ovog objekta gradi nekoliko porodičnih kuća. Ako je suditi po tome ovo će, ako Bog da, biti centar jednog značajnijeg naselja.

Ovaj objekt će imati džamijski prostor gdje će moći da klanja na dva nivoa preko hiljadu ljudi. Tu su predviđene i prostorije za islamska obdaništa po uzoru na ona u Novom Pazaru, zatim biblioteka, sala za kompjutere, učionice, veliki prostor za svadbe i slične manifestacije, stan za imama itd. U dvorištu ove ustanove planira se izgradnja sportskih terena, a bit će uređen i odgovarajući parking.

Islamska zajednica je planirala izgradnju nakoliko ovakvih objekata, kao na primjer u Sjenici, Karajukića Bunarima i Ribariću. Ovo je prvi centar te vrste, a nadati se je da će se ubrzo početi sa izgradnjom u ostalim mjestima. R.S.

ODRŽANA TRIBINA I OKRUGLI STO U SARAJEVU

Značaj jedinstva muslimana u Evropi

Kao što je najavljeno u prošlom broju Glasa islama, u Sarajevu je 2. i 3. septembra boravila visoka delegacija Evropske muslimanske unije. Na tribini koja je održana na Fakultetu islamskih nauka govorili su Abdulhasib Castiñeira, direktor Nove džamije u Granadi i Abu Bakr Rieger, predsjednik Evropske muslimanske unije. Glas islama pozvan je da prisustvuje zahvaljujući našem saradniku Erdinu Kaduniću, menadžeru Unije za odnose s javnošću i komunikacije.

Predavanju je prisustvovao jedan broj intelektualaca i novinara iz Bosne i Hercegovine, kao i profesori Fakulteta islamskih nauka prof. dr. Džemaludin Latić i dr. Ismet Bušatlić. Odmah se moglo primijetiti da nije bilo predstavnika Islamske zajednice niti Fakulteta islamskih nauka. Neprimjerenost publike ovoj vrsti tribine postala je vidljiva naročito u dijelu kada su prisutni postavljali pitanja. Ostaje da se pitamo šta je uzrok ovakve nezainteresovanosti.

Govoreći o temi “Nova džamija u Granadi i njen značaj u islamskom svijetu”, Abdulhasib Castiñeira je ukazao na sličnosti između inkvizicije u Španiji i nedavnog etničkog čišćenja i genocida u Bosni i Hercegovini. Predavanje se u cijelosti može pročitati na našoj web stranici http://www.glas-islama.com/html/000198.html.

Predsjednik Evropske muslimanske unije, Abu Bakr Rieger govorio je o temi “Islam, Evropa i globalizacija.” Kao 15-to godišnji dječak posjetio je Sarajevo u društvu svoga oca. Tada je imao priliku uspeti se na munaru. Nije bio svjestan značaja koji ima Bosna, jer “jedno ozbiljno razmatranje Islama u Evropi ne može se učiniti ako se Bosna ne uzme u obzir.” Cjelokupno predavanje će, također, biti dostupno na web stranici Glasa islama.

Izlaganja Castiñeire i Riegera oslikavala su njihovo duboko poznavanje filozofije i veomauspješnusintezuizmeđu islamskog učenja i mišljenja filozofa. Najupečatljiviji moment je bila Riegerova rasprava sa njemačkim sufijama, prije nego što je primio islam. On je došao kod njih i citirao Ničeove riječi da je bog mrtav. Oni mu odgovoriše: “Odlično! Na dobrom si putu. Već si izgovorio prvi dio šehadeta. Nema boga, to je tačno, ali još trebaš reći: ‘Osim Allaha.’”

U nedjelju, trećeg septembra, održan je okrugli sto u Sali za konferencije u zgradama UNIS-a pored hotela Holiday Inn. Uvodnu riječ održao je Malik Sezgin, generalni sekretar Evropske muslimanske unije. Glavno predavanje održao je prof. dr. Nevzet Yalçintaş, počasni predsjednik Unije, turski parlamentarac i diplomat. Govorio je o temi “Bosnia as a part of the Muslim Community of Europe”, ukazujući na ulogu sufizma u širenju islama u vrijeme Otomanske imperije. “Ta država je vladala pravdom i nije bilo prisilne islamizacije. Bili su svjesni da od takvog islama nema koristi. Balkanske države su slale zahtjev za turskom vlašću zahvaljujući toj pravdi”, istakao je Yalçintaş.

Zatim je riječ uzeo Abu Bakr Rieger i govorio o projektu Evropske muslimanske unije. Ona je organizovana na principu fondacije i još uvijek je u povoju, ali “sve velike stvari počinju kao male”, naglašava Rieger.

Dr. Džemaludin Latić govorio je o Bošnjačkoj televiziji koja treba da preraste u balkansku muslimansku televiziju koja će se emitovati na bosanskom, albanskom i turskom jeziku.

Delegacija iz Sandžaka se također obratila prisutnima govoreći o vjerskoj, političkoj i medijskoj situaciji u tom regionu. Svoje viđenje Evropske muslimanske unije i budućnosti muslimana u Evropi iznijeli su i mr. Samira Seferović, predstavnik Austrijske kooperacije u Sarajevu, zatim turski biznismeni Musa Yetim i doc. dr. Davut Kavranoğlu, kao i dr. Castiñeira.

Glas islama je na ovoj konferenciji ostvario veoma važne kontakte i neki rezultati su vidljivi već u ovom broju (tekst o Tariku Ramadanu i intervju sa dr. Castiñeriom). Glavnu zahvalnost, ipak, dugujemo menadžeru Unije Erdinu Kaduniću, uz nadu da će slični susreti biti organizovani u Novom Pazaru. Sigurni smo da će oni biti bolje posjećeni i prihvaćeni nego u Sarajevu. F.S.

RAZGOVOR SA ABDALHASIB CASTIÑEIRAOM, DIREKTOROM DŽAMIJE I CENTRA ISLAMSKIH STUDIJA U GRANADI

Razlozi zbog kojih Zapadnjak prihvata islam

Najprijatnije iznenađenje za mene su ljudi Bosne. Osjećao sam se kao kod kuće i veoma blizak sa Bosancima. Oni su društvo koje me podsjeća na špansko društvo iz boljih i spokojnijih vremena, prirodniji su i društveniji od modernog potrošača Zapadne Evrope.

INTERVIEW INFO

Rođen na sjeveru Španije (Galicia) 1955. Studirao filozofiju i humane nauke na Complutense madridskom univerzitetu.
Prima islam 1977. u Engleskoj i postaje jedan od prvih pet Španaca koji su primili islam nakon pada Al-Andalusa i koji su osnovali prvi pokret islamskog oživljavanja u Španiji od pada Granade.
Jedan je od osnivača Islamske zajednice Španije (1979) i Islamske zajednice Meksika (1985).
U periodu od dvadeset godina uči Kur'an i njegove nauke pred nekoliko šejhova iz Zapadne Afrike i Evrope, kao i malikijski fikh i arapski jezik.
Bio je predsjednik Islamske zajednice Španije nekoliko godina (od 1980. do 1984. i od 1998. do 2000.) i ulagao napore na propagiranju islama u Meksiku i među populacijom španskog jezika u Sjevernoj Americi u nekoliko da'wetskih putovanja (1985. i 1991.)
Nekoliko godina je aktivan na polju advertajzinga i odnosa sa javnošću. Nalazi se na mjestu direktora Internacionalnih relacija na BID-u, komercijalnog direktora J*BAN u Madridu i DCP u Granadi, a također je osnivač i jedan od direktora u EQUIPO DE COMUNICACION INTEGRAL – komunikacijske firme osnovane sa muslimanskim partnerima 1989. godine.
Urednik je PAIS ISLAMICO, prvih islamskih novina na španskom jeziku i direktor je izdavačke kuće KUTUBIA.
Osnivač je i direktor JUMEIRA - Islamskog naučnog centra, osnovanog u maju 2002. u okrugu Jumeira u Dubaiju (Ujedinjeni Arapski Emirati) sa ciljem da promoviše bolje poznavanje islama među zajednicama drugih narodnosti, kao i održavanje časova arapskih i islamskih nauka na engleskom jeziku.
Bio je direktor je i prezenter TV programa GLAS ISLAMA na IQRA satelitskom kanalu, kao i direktor i voditelj TV programa PITANJA NAŠEG VREMENA na DUBAI TV od 2000. do 2003. godine.
Juna 2003. se seli u Granadu i prihvata mjesto direktora Džamije i Centra islamskih studija u Granadi.

Glas islama: Nedavno ste boravili u Sarajevu. Kakvi su Vaši utisci sa te posjete i vidite li kakvu sličnost između Endelusa i onog dijela Balkana koji ste posjetili?

Abdalhasib Castiñeira: Prvi utisak o Sarajevu i njegovom prelijepom okruženju su me podsjetili na moj dom Galiciju, veoma zelene planine i plodnu zemlju. Islamski karakter historijskog centra grada nosi tragove otomanskog perioda i sličnosti sa arhitekturom Istanbula. Ali najprijatnije iznenađenje za mene su ljudi Bosne. Osjećao sam se kao kod kuće i veoma blizak sa Bosancima. Oni su društvo koje me podsjeća na špansko društvo iz boljih i spokojnijih vremena, prirodniji su i društveniji od modernog potrošača Zapadne Evrope.
Paralela između genocida nad muslimanima Španije i strahovitim progonima muslimana Bosne od prije nekoliko godina su mi bilo očevidni i prije nego što sam došao u Sarajevo. O tome sam govorio na predavanju na Fakultetu islamskih nauka.

Glas islama: Koliko danas ima muslimana u Španiji? Kakav je odnos španskog društva prema muslimanima i da li se taj odnos mijenja nabolje u posljednje vrijeme?

Abdalhasib Castiñeira: Procjenjuje se da danas ima milion muslimana u Španiji, od kojih su većina ilegalni emigranti iz Zapadne i Sjeverne Afrike, jedan manji dio je sa Bliskog istoka, a sve su brojniji i značajniji (oko 50.000) Španci koji su primili islam u posljednjih trideset godina, među kojima sam i ja.

Glas islama: Šta je to što

je Vas privuklo da prihvatite islam prije skoro 30 godina i šta danas privlači Špance da se odluče na taj korak?

Abdalhasib Castiñeira: Tri su osnovna razloga zbog kojih Zapadnjak ili Evropljanin prihvata islam.
1. Islam je način života koji je u harmoniji sa prirodom i razumom. Ništa nije izostavljeno. Svaka dimenzija ljudskog života je obasjana mudrošću islama. Islam je ono što u modernoj terminologiji nazivaju „holistička nauka" o životu i potpuno je koherentna i zdrava.
2. Islam je kristalno jasno znanje o Bogu, njegovo učenje o Jednoći ima potpunog smisla i ne ostavlja prostora fantazijama, imaginarnim misterijama i sujevjerjima.
3. Islam je ljudska zajednica velikodušnosti, gostoljubivosti, iskrenosti, poštenja, hrabrosti i plemenitosti. Islam je model socijalne pravde, državne uprave i ekonomije bez ugnjetavanja i zlostavljanja, u kojem se nalazi lijek za naše materijalno, pohlepno i nametljivo društvo.
Ove stvari nedostaju modernom sekularnom evropskom društvu u tolikoj mjeri da je moderno kapitalističko društvo smrtno bolesno i treba mu lijek. A i nama pojedincima je potreban lijek. Islam je lijek, tako da nije čudo što sve više i više ljudi otkriva i prihvata poruku našeg voljenog Poslanika Muhammeda, svijetli primjer njegove zajednice u Medini i božanskih savjeta u Kur'anu.

Glas islama: Govorili ste o problemima modernog sekularnog društva. Možete li nam to pojasniti?

Abdalhasib Castiñeira: Sekularizam je religija.

Lažna religija. Razvijena je u Evropi, prvo u Francuskoj, zatim u Engleskoj, a potom i na novim teritorijama, u Americi, kao reakcija na pretjerivanje i tiraniju Crkve. To je kao da su rekli: „Nećemo više boga, nećemo religiju, nećemo manipulaciju, tlačenje i eksploataciju u ime Boga i

religije!“
U svemu tome se mi muslimani slažemo. Ipak, oni su stvorili novu tiraniju (totalna kontrola finansija pomoću kamate, medijska manipulacija...), novu dogmu (ljudska prava, demokratija, međunarodni zakon...), novu religiju. Imaju hramove (banke), svete spise (ustave) i poslanike (eksperte).
Mi kažemo: Nećemo boga, samo Allaha. Mi kažemo: jedina sloboda je unutrašnja sloboda. Unutrašnja sloboda je prepuštanje realnosti postojanja. Al Hakk, tebareke we te ala. Jedini pravi zakon je zakon postojanja, zakon koji upravlja planetama i atomima, Suncem i Mjesecom, plimama i osjekama, srcima i plućima, ćelijama i molekulima - zakon realnosti. Zakoni Šerijata su zakoni fitra, prirodnog stanja čovjeka. Islam je put fitra.

Glas islama: Vi ste kao vid borbe protiv zelenaštva odabrali izdavanje zlatnog dinara i srebrnog dirhema. Možete li našim čitaocima objasniti taj projekt. Kakvi su dosadašnji rezultati?

Abdalhasib Castiñeira: Islamski dinar je valuta muslimana. Zasnovan je na Kur’anu, Sunnetu i praksi muslimanskog ummeta duže od 1.000 godina, sve do današnje dominacije zelenaštva u svakom aspektu našeg života.
Islamski dinar i dirhem su čisto zlato i čisto srebro. Oni nisu simboli bogatstva, oni ne predstavljaju bogatstvo, oni JESU bogatstvo. Oni su jedinice imetka univerzalno prihvaćene kao sredstvo plaćanja. Oni se ne mogu podvrgavati inflaciji i deflaciji po volji. Oni su osnova ekonomije pravde i ravnoteže, bez spekulacija i haram zloupotrebe.
Važnost dinara i dirhema je u povratku pravedne trgovine i oživljavanju islamske uprave. Zašto? Zbog zekata. Zekat je obavezni stub islama i mora se prikupiti i isplatiti u materijalnoj vrijednosti, pravoj vrijednosti, a ne simbolinkoj. Emir u halifatu naređuje njegovo prikupljanje i raspodjelu. Zekat se mora povratiti u svojoj punoj formi, sa prikupljačima i raspodjeliocima koje je postavila islamska vlast.

Glas islama: Muftija sandžački, Muamer-ef. Zukorlić, prije dva mjeseca je bio u posjeti Španiji. Kakve utiske je ostavila njegova posjeta?

Abdalhasib Castiñeira: Bili smo vrlo sretni i počastvovani njegovom posjetom. Ostavio je snažan i povoljan utisak na ovdašnje muslimane. Naučili smo puno o situaciji u kojoj se nalaze muslimani na ovoj maloj teritoriji Balkana. Mnoga braća i sestre žele posjetiti Sandžak. Kada sam se vratio iz Sarajeva mnogi su me pitali: ‘’Jesi li bio u Novi Pazar?’’ Bili su razočarani što nisam mogao stići. Naš učitelj, osnivač i veliki daija u Zapadnoj Evropi, Šejh Abdulkadir Es Sufi, visoko cijeni muftiju Zukorlića i često nam je govorio o

Sandžaku i svojoj brizi i simpatijama prema muslimanima te regije.

Glas islama: Poznato Vam je da na Balkanu žive dva autohtona evropska muslimanska naroda – Bošnjaci i Albanci. Međutim, mi se dosta slabo poznajemo s vama, pa čak i sa onima koji su nam mnogo bliži. Kako bi se, po Vašem mišljenju, to moglo popraviti?

Abdalhasib Castiñeira: Moramo se posjećivati u početku. Mnogo puta. Iz mnogo razloga i potreba. Trgovina, nauka, znanje, turizam, sport..., iz svakog opravdanog i korisnog razloga. Ukoliko se posjećujemo razvit ćemo osjećanja jedni prema drugima i sarađivat ćemo jedni sa drugima.

Glas islama: Kada možemo očekivati Vašu posjetu Sandžaku?

Abdalhasib Castiñeira: Čim Allah to omogući. Uskoro, nadam se.

Razgovarao:
Fahrudin Smailović

MOK iz Tutina u posjeti Plavu i Gusinju

U organizaciji Muslimanskog Omladinskog Kluba riješili smo da 28.08.2005. godine posjetimo sandžačka mjesta Plav i Gusinje.

Na odaziv velikog broja članova MOK-a, odnosno braće i sestara iz Tutina, organizator je obezbijedio privatni autobus firme "Braća Sadović", čiji je kapacitet od

50 sjedišta bio popunjen. U Plavu nas je dočekao Sadmir-ef. Hadžijić ispred džamije Sultanije, gdje smo klanjali podne namaz, a poslije namaza isti nam je iznio podatke o ovoj džamiji: "Činjenica je da je mjesto na kome se nalazi Sultanija džamija uvakufio Sultan Abdulhamid II 1878. godine, gdje je napravljena ova prelijepa džamija, koja je po njemu i dobila ime. Džamiju su sagradili poznati arhitekte i zidari iz Debra. Prvi put je otvorena 1907., a 1928. godine munare je porušeno od strane tadašnjeg crnogorskog režima i korištena je kao mjesto za mučenje muslimanskog stanovništva. U julu 2005. godine istu je otvorio reisul-ulema Islamske zajednice Bosne i Hercegovine, Mustafa-ef. Cerić." Na osnovu toga može se zaključiti da je džamija podignuta u ime Allaha i da niko ne može porušiti njene temelje.

Na čelu sa mr. Sead-ef. Ibrićem, predsjednikom MOK-a u Tutinu, i domaćinom Sadmir-ef. Hadžijićem obišli smo Redžepagića kulu, Šabovića džamiju, Redžepagića džamiju i Staru džamiju, a onda i Plavsko jezero. Bitno je napomenuti da u opštini Plav živi 25.000 stanovnika, od toga 65% Bošnjaka, 15% Srba i Crnogoraca i 20% Albanaca. Pored tragedije koja se desila 1913. godine, nasilnog pokrštavanja bošnjačkog stanovništva, danas se opština Plav ponosi Bošnjacima i vjerom islamom. Bitno je napomenuti da iz ove opštine potiču nadaleko poznata plemena: Redžepagić, Bašić, Krcić, Šabović...

Na kraju ostaje da se zahvalimo h. Dževidu Šaboviću, potpredsjedniku Sabora IZ-e Sandžaka i članu Parlamenta Crne Gore, koji je finansirao koktel za članove MOK-a, i Sadmir-ef. Hadžijiću što je izdvojio vremena da nas upozna sa kulturnom baštinom Plava.

Krenusmo od Plava prema Gusinju, a ispred Ali-pašinog izvora nas je dočekao domaćin Alen Šabović, inače student Akademije islamskih nauka u Novom Pazaru i imam u Gusinju.

Ali-pašin izvor, poznat u svijetu, ne gasi samo žeđ, već napaja duše mineralima koji unose ljubav prema Sandžaku i trajno ostaju u njoj da probude želju za Sandžakom i kod onih Bošnjaka koji su davno, ne svojom voljom, napustili Sandžak.

Nakon druženja i besjede na Ali-pašinom izvoru, obišli smo i prigradsko naselje, odnosno oblast, Vusanje i prošli pored Ćosovića džamije, rijeke Grlje i posjetili njene divne vodopade i stadion, na kome su članovi MOK-a uživali u sportskim igrama. Kod vodopada, na samoj granici sa Albanijom, Nihad-ef. Gegić nam je održao predavanje ističući da treba svaki član MOK-a da bude ponosan što je aktivista i da se odazove svakom pozivu, jer smo sigurni da je svako odazivanje od koristi ne samo pojedincu već i društvu u kome se omladina nalazi. On je naglasio da je omladina bajrak jednog naroda i da je sam Božiji Poslanik Muhammed a.s. bio potpomognut omladinom, što znači da i današnja muslimanska omladina treba da pomogne svoju vjeru islam.

Ikindiju namaz smo klanjali u Vezirovoj džamiji u Gusinju, koju je ovoj kasabi uvakufio skadarski vezir Kara Mahmut-paša Bušatlija i obišli grad organizovanom šetnjom ulicama. Cijenjenom bratu u vjeri Alen-ef. Šaboviću najsrdačnije se zahvaljujemo što nas je upoznao sa ljepotama Gusinja i okoline.

Šta reći poslije ovako lijepog provoda? Ostaje samo da gajimo prelijepo sjećanje o Plavu i Gusinju i da poželimo da ponovo dođemo u mjesta sa kojima se može ponositi ne samo Sandžak već i Balkan. Može se slobodno reći da je Sandžak izvor prirodne ljepote cijelog Balkana.

Naser Bakić

POVODOM LEJLETU-L-BERATA UPRILIČENA SVEČANOST U NUR DŽAMIJI U DUBOVU - TUTIN

NUR U LEJLETU-L-BERATU

Dana 18.09.2005. godine, poslije akšam-namaza, u Nur džamiji u Dudovu, u organizaciji Muslimanskog omladinskog kluba iz Tutina i džemaatskog odbora ove džamije, upriličena je svečanost povodom mubarek noći Lejletu-l-Berata. U već uobičajeno prepunoj džamiji program je izveo dobro organizovani hor MOK-a "Bajrak islama", koji je pripremio niz ilahija, kasida i recitacija shodno ovoj svečanosti. Poslije programa prisutnima se, na ushićenje i radost svih, sa vazu nasihatom obratio Muhamed-ef. Demirović, inače student postdiplomskih studija u Siriji. U svom izlaganju on je najprije obrazložio vjeru u cjelini, njenu važnost za čovjeka te čovjekov život u skladu sa islamskim vjerovanjem. Ciljevi vjere, jedinstvo ummeta, značaj muslimana, kao najodabranijeg naroda koji se ikad pojavio na dunjaluku, bili su tema daljeg izlaganja.

Program je trajao od akšam namaza do jacije, koja je klanjana u džematu, nakon čega su polaznici mekteba ove džamije upriličili zakusku za sve prisutne, kako bi se i na taj način svečanije dočekala ova noć.

I dok se rahmet širio dunjalukom te večeri, nad Tutinom je sve bilo u znaku nura - Nur džamija, nur u srcima pravovjernih, nur u očima prisutnih i poseban nur mladosti koja ponajviše daje ljepotu i čar ovakvim svečanostima.

Molimo Allaha dž.š. da obilato nagradi sve učesnike svečanosti i one koji su bili sebeb ovom skupu, a posebno one koji su svojim učešćem u programu oduševili prisutne. Zajednička dova svih nas je da sve što činimo bude u ime Allaha dž.š., a za dobrobit sviju nas.

Vehbija Hot

Otvaranje islamske biblioteke i knjižare u Bijelom Polju

Konačno je i grad na Limu dobio ono što godinama priželjkuju stanovnici ovog grada, koji su, da bi utolili svoju žeđ za islamskom

literaturom, išli čak i do Sarajeva u neka nedavna vremena, a do Novog Pazara u skorije vrijeme.

Otvaranje islamske biblioteke i knjižare je uvijek bio jedan od prioriteta Islamske zajednice u Bijelom Polju, ali, nažalost, to doskorašnje prilike nisu dozvoljavale.

Sa džume namaza, dana 22.07.2005. godine, svečano je otvorena biblioteka i knjižara. Ovo svečano otvaranje obogatila je i hutba koju je održao cijenjeni vaiz Musa Sanin i izložba knjiga Izdavačke kuće "El-Kelimeh", koja je prihvatila nesebično pomaganje razvoja fonda biblioteke i snadbijevanje knjižare svim novim izdanjima ove i drugih izdavačkih kuća sa prostora Balkana.

Molimo Uzvišenog Allaha da nagradi sve one koji su svojim trudom i radom pomogli ovaj projekat, kao i one koji će u budućnosti raditi na njegovom održavanju.

Abduselam Fetić

DELEGACIJA MEDŽLISA IZ-E PRIJEPOLJE POSJETILA ZENIČKO MUFTIJSTVO

Putovanje od Grada vezira do Grada čelika

Nadir ef. DACIĆ

Na poziv Zeničkog muftijstva, dvadesetočlana delegacija Medžlisa IZ-e Prijepolje

boravila je od 2. do 4. septembra u posjeti pomenutom muftijstvu. Delegaciju su činili predstavnici Medžlisa Islamske zajednice, opštinske vlasti, dviju bošnjačkih partija - SDA

i SDP, Društva za nauku, kulturu i umjetnost Bošnjaka "Ikre" i privrednici Prijepolja. Delegaciju je predvodio direktor Medrese iz Novog Pazara prof. Mevlud-ef. Dudić. Bila je to, ustvari, uzvratna posjeta domaćinima, koji su nama bili gosti proste godine u maju. Protokol za vrijeme našeg trodnevnog boravka je bio zaista maksimalno ispunjen terminima koji su bili predviđeni za mnogobrojne susrete, obilaske, razgovore i sl., jer smo za ta tri dana obišli šest gradova.

Delegacija je obavila džumu namaz u Ensar džamiji u Zenici, gdje je hutbu držao Mevlud-ef. Dudić. Poslije džume namaza bili smo toplo primljeni kod načelnika Opštine Zenica Huseina Smajlovića i premijera Zeničko-dobojskog kantona Nedžada Polića. Sutradan, prije podne, posjetili smo Medžlis IZ-e Zenica, gdje nas je u zgradi Islamske zajednice, koja je nekada bila medresa a zatim muzej, dočekao glavni imam Jakub-ef. Salkica. Jakub-efendija nam je ukratko predstavio Zenički medžlis i iznio podatke koji su vrlo impresivni i zato neke iznosimo ovom prilikom.

U neposrednoj blizini zgrade Medžlisa je sjedište muftije zeničkog mr Ejub-ef. Dautovića, koga smo posjetili pred odlazak na otvorenje džamije u džematu Sopotnica. Nakon što je u Muftijstvo stigao i zamjenik reisu-l-uleme hafiz Ismet-ef. Spahić, krenuli smo u džemat Sopotnica gdje smo zatekli nekoliko hiljada vjernika i veliki broj prodavaca suvenira, knjiga i sl. Na svečanosti je pored domaćina, Muftije zeničkog i hafiza Spahića, govorio i Nadir-ef. Dacić, glavni imam iz Prijepolja, kako je bilo i protokolom predviđeno.

Travnik – grad vezira

Istog dana, poslije podne, otišli smo do Travnika. Nekada je bio glavni grad BiH, koji je u periodu od 1700. do 1850. godine imao 77 vezira. U Travniku smo posjetili Muftijstvo i Elči Ibrahim-pašinu medresu. Iz Travnika smo otputovali do Zavidovića i Žepča. U Žepču nas je primio glavni imam Izet-ef. Efendić, koji nam je izrazio dobrodošlicu i predstavio nam u najkraćem ovaj grad i Medžlis. Grad je bio potpuno uništen, sve džamije porušene, ali se one ipak obnavljaju. Pored jedne gradske džamije je ukopano 70 šehida. U Zavidovićima je bilo veliko zadovoljstvo posjetiti novosagrađenu džamiju, jednu od najvećih i najljepših u BiH. Njene dimenzije su 32x18 m, a sadrži i sve prateće prostorije. Sagrađena je u roku od dvije godine, a izgradnja je koštala milion i po maraka, koju su u cjelosti finansirali sami Zavidovčani.

U nedjelju, zadnjeg dana boravka, prvo smo prisustvovali otvorenju džamije u Šijama kod Tešnja. Svečanosti je prisustvovalo više hiljada ljudi, a na skupu je govorio i Mevlud-ef. Dudić. Nakon toga smo obišli P.P. "Koteks" u Tešnju, vlasnika h. Muharema Sejdića. Osnovna djelatnost "Koteksa" je otkup sirove kože za preradu, te proizvodnja kožne konfekcije i galanterije. Nastavili smo dalje put do Maglaja u cilju posjete Medžlisu, a primio nas je glavni imam Izudin-ef. Kruško. Naša zadnja destinacija je bio Doboj, grad koji se nalazi na teritoriji Republike Srpske i Federacije. U Doboju nas je ispred obnovljene Selimije džamije dočekao glavni imam Bajro-ef. Džafić.

Bratski doček i gostoprimstvo

Ono što želim na kraju posebno naglasiti jeste izuzetno gostoprimstvo i ljubaznost

svih domaćina koje smo ovom prilikom posjetili. Naravno, u tom smislu neizostavna je uloga muftije zeničkog Ejub-ef. Dautovića i glavnog imama Zenice Jakub-ef. Salkice, koji se za svo vrijeme našeg boravka u Zeničkom muftijstvu nisu od nas nimalo odvajali. Zaista je tu ljubaznost i bratski doček teško opisati riječima, ali nam ostaje da molimo Uzvišenog da ih nagradi za sav trud i vrijeme koje su radi nas uložili i učinili nam boravak tako prijatnim da ćemo ga dugo pamtiti. To je konstatacija svih nas koji smo bili njihovi gosti.

I naravno, svega pomenutog ne bi bilo da u Zenici ne živi Prijepoljac, uspješan biznismen, hadžija, mr. Edin Beganović, čovjek koji svoj rodni kraj ni jednog momenta ne zaboravlja i koji je inicijator i začetnik naše saradnje sa Muftijstvom zeničkim i koji nam je i ovom prilikom svo vrijeme bio na usluzi.

Ono što je naš jedinstven zaključak sa ovog gostovanja u Zenici je vidan napredak u svim segmentima u ovom dijelu BiH, ali nas je od toga više oduševila organizovanost i funkcionisanje institucija, kao i njihova međusobna povezanost i saradnja (opštinska i kantonalna vlast, Islamska zajednica, privrednici, kulturne ustanove i dr.) Nama u Sandžaku toga mnogo nedostaje.

Brak muslimanke i nemuslimana...

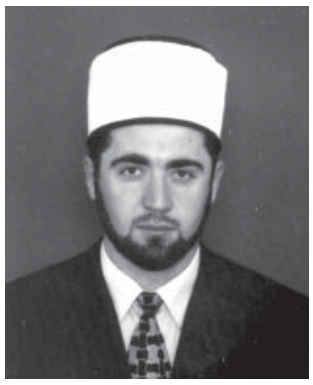

Rešad-ef. PLOJOVIĆ

PITANJE: *Jedna naša čitateljka nam se obratila sljedećim pitanjem: "Selam alejkum. Moja ćerka se udala za Njemca i sada ima ćerku sa njim. Obzirom da smo veoma pobožna porodica, u kojoj se redovno klanjaju pet vakata namaza, nama vrlo teško pada ova situacija. Moje pitanje, kao majke, glasi: Da li je grijeh kontaktirati sa njom, da li je grijeh nju posjećivati ili čak njoj dopuštati da dolazi kod nas u posjetu kako bi joj govorili da je u zabludi, sa namjerom da je odvratimo od njega, ili da je zaboravimo, kao što je običaj kod nas!? Molim vas da mi odgovorite na pitanje, jer je veoma važno za mene i za moju porodicu. I molim vas da mi još odgovorite da li je ta osoba izašla iz imana?" N. M.*

ODGOVOR: Ovo je jedan od nerijetkih slučajeva i jedno od pitanja i problema sa kojima se susreće veći broj muslimana, pogotovo onih koji žive i rade u inostranstvu, van svog rodnog mjesta, gdje međusobna bliskost i izmiješanost na poslu, rješavanje osnovnih egzistencionalnih pitanja, ili razni drugi razlozi, dovode do mješovitih brakova, gdje se muslimani žene nemuslimankama, a muslimanke udaju za nemuslimane.

Kada je konkretno riječ o vezi muslimanke sa nemuslimanom (ma kojoj vjeri pripadao) odmah želim istaći da njihova veza, po šerijatskim propisima nema status bračne veze, ne može se nazvati brakom, već je to nelegalna veza i nelegalan odnos, bez obzira na to što se brak sklopio pred matičarem, jer je muslimanki, po šerijatskim propisima, zabranjeno da se uda za nemuslimana, bez obzira na okolnosti, jer taj brak dovodi u pitanje njenu vjeru, potomstvo i sve ostalo.

Međutim, postavlja se pitanje šta učiniti sa osobom koja se zadesila u takvom braku, ili koja je ranije sklopila takav brak, pa kasnije postala svjesna grijeha kojeg je počinila. Šta je izlaz?

Imajući u vidu ozbiljnost problema i njegovu aktuelnost, savremena islamska ulema je razmatrala ovo pitanje i pokušala naći prihvatljivo rješenje.

Naravno, kao i u svakom pitanju postoje različita mišljenja, ali jedno od mišljenja jeste da, ukoliko je brak već sklopljen ranije, a rodila su se djeca, muslimanka mora nastojati da svog muža privoli, ubijedi da prihvati islam, jer je to jedini način očuvanja braka. To znači da će prvo pokušati sačuvati brak jedan vremenski period, govoreći svome mužu o islamu kako bi mu ga učinila prihvatljivim i kako bi u njemu probudila savjest.

Ukoliko to urodi plodom, to jest on prihvati islam, ona će nastaviti bračni život sa njim. Međutim, ukoliko za to ne postoji nakakva šansa, niti nada, razvod braka je jedino moguće rješenje.

Što se tiče odnosa porodice prema takvoj osobi (ženi), želim prvo reći da je takav brak vrlo često rezultat roditeljskog nemara ili propusta u odgoju djeteta u vjerskom pogledu, tako da je to i jedan vid opomene, iskušenja ili kazne nemarnim roditeljima.

Najlakše je prekinuti sve kontakte, ali to ne rješava problem. On postaje još veći. Stoga ovaj način rješavanja ne smije biti prvi naš korak.

Porodica, roditelji posebno, moraju pokušati svom djetetu ukazati na problem u kojem se nalazi, veličinu grijeha kojeg čini, te posljedice ustrajnosti u njemu, tako da na taj savjetodavni način pokušaju svoje dijete izbaviti iz zablude i biti uzrok njegovog spasa na ovom i budućem svijetu. Stoga roditelji moraju koristiti svaki momenat, kada im se god pruži prilika, da djetetu govore na ovu temu, jer je ono njihova krv i njegov spas je i njihov spas, a njegova propast jeste njihova odgovornost.

Žena koja se uda za nemuslimana, jeste veliki griješnik, čini nemoral, djelo za koje Allah kažnjava na ovom i na budućem svijetu, a može postati i odmjetnik od vjere, to jest nevjernik (izaći iz vjere) ukoliko nakon takvog „braka" učini nešto što izvodi iz vjere, kao npr. krštenje, ili pogazi nešto od onoga što joj vjera propisuje. Ukoliko to učini ona gubi iman, postaje nemuslimaka, a ukoliko preseli (umre), a prethodno se ne pokaje (ponovno prihvati islam i vrati se vjeri), bit će ukopana u nemuslimansko groblje, to jest, ne može biti ukopana po šerijatskim propisima u muslimansko groblje! A Allah najbolje zna.

PITANJE: *Da li je dozvoljeno, i u kojim okolnostima, prekidanje dobrovoljnog posta?*

ODGOVOR: Prekinuti dobrovoljno započeti post jeste dozvoljeno, a za prekidanje nije dovoljno postojanje posebno velikog razloga. Međutim, njegovo prekidanje obavezuje osobu da taj dan posta kojeg je započela, pa zbog određenog razloga prekinula, nadoknadi nakon toga, jer je to započeti ibadet koji nije upotpunjen i kojeg je potrebno upotpuniti, jer bez obzira na dobrovoljnost posta, ozbiljnost ibadeta (posta) je to što zahtijeva njegovo upotpunjenje ukoliko je prekinut. Namjerno prekidanje dobrovoljnog posta ne iziskuje kefaret (kaznu koja se sastoji u postu dva mjeseca uzastopno), već samo kada (nadoknada određenog broja propuštenih dana sa istim brojem drugih dana).

Ranija pitanja i odgovori vezani za mjesec Ramazan

PITANJE: *Kada će osoba koja je bila dužna napostiti (nadoknaditi) određeni broj dana iz mjeseca ramazana to učiniti? Može li nadoknadu tih dana ostaviti nakon sljedećeg mjeseca ramazana?*

ODGOVOR: Osoba koja je propustila određeni broj dana mjeseca posta dužna je nadoknaditi isti broj dana i to po mogućnosti što prije, ne čekati da vrijeme prolazi, a da ona svoj dug ne izvršava, jer je dužina trajanja života nešto u čemu čovjek nema udjela i ne zna koliko će dugo živjeti.

Sva se islamska ulema slaže da je zabranjeno bez opravdanog razloga odlagati nadoknađivanje dana posta do sljedećeg mjeseca ramazana već se to mora učiniti prije nastupanja mjeseca ramazana. Ukoliko odlaganje bude uzrokovano opravdanim razlogom (bolest i sl.) onda nema grijeha i osoba je dužna napostiti onda kada joj se za to pruži mogućnost.

U prvom slučaju osoba koja bez valjanog razloga odlaže nadoknađivanje, iako time čini ono što je zabranjeno, nije dolaskom novog mjeseca ramazana oslobođena nadoknađivanja propuštenog, već je, iako je grješna zbog odlaganja, dužna napostiti propuštene dane posta nakon isteka mjeseca ramazana koji je nastupio.

PITANJE: *Poznata mi je olakšica da bolesne osobe ne moraju postiti u toku mjeseca posta. Interesuje me koje kategorije bolesnika imaju pravo koristiti se ovom olakšicom?*

ODGOVOR: Uzvišeni Allah dž.š. govoreći o postu kaže: "...a onaj ko od vas bude bolestan ili na putu neka naposti isti broj dana." Također kaže Uzvišeni: "Allah dž.š. želi da vam olakša, a ne želi da vam oteža."

Iz citiranih ajeta se jasno razumije da bolesnik i osoba koja je na putu (musafir) imaju pravo ne postiti u toku mjeseca posta.

Postavlja se pitanje kojim bolesnicima ili kojim vrstama bolesnika je dozvoljeno da ne poste? Odgovor na ovo pitanje, na žalost, ne daju imami niti profesori medrese, međutim oni usmjeravaju na one koji daju odgovore na ovakva pitanja. Odgovor na ovo pitanje daje stručno medicinsko lice (ljekar) koje najbolje poznaje prilike bolesnika i njegove mogućnosti, kao i to šta njegov organizam može podnijeti, a šta mu nanosi poteškoće i komplikacije u zdravstvenom stanju. Stoga je dužnost bolesnoj osobi konsultovati ljekara, ali pod uslovom da se radi o povjerljivoj osobi koja neće osobu prevariti i neće je nagovoriti na neposlušnost njenom Gospodaru koji joj naređuje post.

Zato ovom prilikom i ne možemo reći koji su to bolesnici oslobođeni od posta, što znači da svako onaj ko osjeća da mu post škodi ili se boji da će mu post naškoditi, jer je već bolestan, treba konsultovati ljekara i ukoliko on procijeni da post zaista negativno utiče na liječenje tog bolesnika, dužan ga je poslušati, bez obzira što bi bolesnik možda više volio da posti, makar se njegovo stanje i pogoršalo. Vidjeli smo da svrha ovoga, a i drugih propisa, nije da čovjeku donesu tegobe, komplikacije i pogoršanje zdravstvenih prilika, već im je svrha da čovjek sam sebi pomogne i olakša izvršavanjem tih propisa.

Vaša pisma šaljite na:

pisma@glas-islama.com,
fetve@islamskazajednica.org
ili vps@verat.net

Tedwinul Kur'an i sakupljanje Biblije (VI)

Nijaz MUŠOVIĆ

Evanđelje po Ivanu

Dokazano je da je Isus među svojim učenicima imao jednog kojeg je posebno volio. To je bio Ivan. Međutim, ono što nije dokazano je to da je ovaj isti Ivan sastavljač Evanđelja po Ivanu. U ovo sumnjaju mnogobrojni istraživači, među kojima i kršćani. Zašto? Zato što se ovo evanđelje odlikuje nečim što je postalo temelj kršćanskog učenja - tvrdnjom da je Isus bog. Po tome se ono razlikuje od ostala tri evanđelja, koja o ovome ne govore. Kao što u svim evanđeljima nailazimo na mnogobrojna neslaganja u vezi sa njihovim sastavljačima, datumom nastanka i jeziku na kome su napisana, te iste probleme susrećemo i u vezi sa ovim evanđeljem, samo što su oni ovdje više izraženi.

Tematika Ivanovog evanđelja

Ivan je svoje evanđelje napisao sa ciljem da služi kao udžbenik kršćanskog učenja i crkvene liturgije unutar crkve, s jedne, i propagiranja van crkve, a druge strane. Ono zadire u pitanja koja su na kraju prvog i početku drugog stoljeća bila kamen spoticanja u kršćanskom svijetu. U tom periodu se širilo gnostičko učenje kroz koje se Isus pokušavao promovisati u boga, što ga je učinilo nestvarnom osobom, stvorenjem u kome se bog privremeno pojavio u ljudskom liku i koje nije osjetilo bol ni gorčinu smrti.

Koji su razlozi nastanka ovog evanđelja

Glavni razlog pisanja ovog evanđelja jeste to što neki ljudi nisu vjerovali da je Isus bog i da su takvo mišljenje podržavale mnogobrojne sekte, pa je od Ivana zatraženo da napiše još jedno evanđelje koje bi potvrdilo vjerovanje u Isusovu božanstvenost. Čarls Boter smatra da je Evanđelje po Ivanu prepuno gnostičkog učenja, jer se na samom početku Evanđelja po Ivanu kaže: "U početku bijaše Riječ, i Riječ bijaše kod Boga - i Riječ bijaše Bog..." On kaže da je ovo čista gnoza i da Isusovo učenje i lično vjerovanje ni u kom slušaju nije bilo trojstvo. Njega je kroz svoje učenje izmislio Pavle sa svojim pristalicama, što je Isusa učinilo nastvarnom osobom, nebeskim stvorenjem u čijem se ljudskom obliku utjelovio Bog. Ovo značenje imaju početne riječi Evanđelja po Ivanu. Njima se je htjelo reći da je Riječ bila Bog, a zatim postala tijelo u kome se pojavio među nama.

Zaključna riječ o Evanđelju po Ivanu

Što se tiče pitanja kada je napisano Evanđelje po Ivanu - ne može se dati precizan odgovor. O vremenu nastanka ovog evanđelja također se ništa pouzdano ne zna. Dr. Post, strastveni zagovornik Ivana apostola, tvrdi da je ovo evanđelje napisao Ivan apostol 95., 98., ili 96. godine po Isusu. Horn kaže da je ovo evanđelje napisano 68., 69., ili 98. godine. Pored toga, sam sadržaj Evanđelja po Ivanu govori da ono nije izašlo iz pera Ivana apostola. Njegov tekst na mnogo mjesta nagovještava da je njegov sastavljač bio neki od jevrejskih učenjaka. Ovome treba dodati da je Ivan bio nepismen i neuk čovjek, zato se sa sigurnošću može tvrditi da je sastavljač Evanđelja po Ivanu poticao iz bogate porodice. Istovremeno, Ivan apostol, kao siromašni ribar, teško je mogao imati značajan ugled u sredini u kojoj je živio. Prvi koji je počeo tvrditi da je Evanđelje po Ivanu napisao apostol Ivan bio je Irinej. Međutim, ima i onih koji nastoje da dokažu da je Evanđelje po Ivanu vjerodostojno.

Glavni problemi oko Evanđelja po Ivanu

1) Ranija tri evanđelja govore da je glavni dio svoje misije Isus proveo u Galileji, dok Evanđelje po Ivanu govore da je Judeja bila centar njegovog djelovanja.

2) Bilo bi realno pretpostaviti da se ovo evanđelje završava sa dvadesetim poglavljem. Postojanje dvadeset i prvog poglavlja je izvor sumnje i spoticanja.

3) Za razliku od ostala tri evenđelja, Evanđelje po Ivanu otvoreno, između ostalog, govori o božanstvenosti Isusa

Glavni problemi evanđelja

1. Međusobno veliko neslaganje;
2. Greške u citiranju Starog zavjeta;
3. Problem raspeća;
4. Problem uskrsnuća i pojavljivanja nakon toga.

Zbog čega su evanđelja ovako kasno napisana

Za ovako kasno pisanje evanđelja postoji više razloga, kao što su:

1) Prva generacija kršćana, ili u najmanju ruku većina njih, nisu bili obrazovani.

2) U to vrijeme bilo je uobičajeno da se vjersko obrazovanje prenosi usmenim putem.

3) Troškovi za pisanje (papir i mastilo) bili su visoki, što je za većinu siromašnih kršćanskih vjernika bilo nepristupačno.

4) Pored ovoga, postojale su mnogobrojne poteškoće oko sakupljanja podataka i potrebne građe zbog stalnih previranja i progona Isusovih pristalica.

Međutim, vremenom se ukazala potreba za pisanjem ovih djela. To je naročito došlo nakon smrti onih koji su bili "očevici i sluge Božije", kako kaže Luka na početku svoga evanđelja. Ovome treba dodati i širenje kršćanstva van granica Palestine. Nakon dugog iščekivanja Isusovog dolaska, a on nije dolazio, i gubljenja nade u njega, pojavila se je nužna potreba da se sve ono što se pamtilo i usmeno prenosilo, zapiše i stavi na papir. Ovaj zadatak pao je na pleća druge generacije kršćana, kada je već bilo prošlo nekoliko desetina godina od Isusovog uskrsnuća i kada o njegovom životu još nije bilo ništa napisano.

Dokazi da je Biblija prepuna proturječnosti, grešaka i iskrivljivanja

1) Neslaganje u imenima i broju Benjamonovih sinova;

2) Kontraverza u broju izraelskih i judejskih boraca;

3) Proturječnosti u vijesti Gad Eraja;

4) Neslaganje po pitanju starosti kralja Ahazija u vrijeme njegovog ustoličenja;

5) Neslaganje po pitanju starosti kralja Jojakina u vrijeme njegovog ustoličenja;

6) Neslaganje u broju onih koji je jednim udarcem koplja ubio jedan od Davudovih a.s. heroja;

7) Neslaganje u broju ptica i stoke koja je uzeta u Nuhovu a.s. lađu;

8) Neslaganje u broju Davudovih a.s. zarobljenika;

9) Neslaganje u broju Aramejaca koje je Davud a.s. pobio;

10) Neslaganje u broju Sulejmanovih a.s. konja;

11) Neslaganje u porijeklu Isa a.s.

12) Greške u dužini boravka Izraelaca u Egiptu;

Dokazi da je Kur'an Allahov govor i nadnaravno djelo, te otklanjanje sumnji koje su o Kur'anu i časnim vjerovjesničkim hadisima iznijeli sveštenici

Kur'an je objavljen visokim književnim stilom. Njemu u arapskom jeziku ne postoji ništa slično. Taj veličanstveni stupanj književnog izražavanja se ogleda u nekoliko aspekata:

- Rječitost arapskih pisaca se većinom oglada u prizorima koji oni vide, kao što su: opis deve, konja itd., dok se Kur'an Časni ne ograničava na ove stvari, a u njemu se, i pored toga, nalazi književnost kakvu Arapi nisu sročili u svom govoru.
- Književnost Arapa u raznovrsnim granama i temama preplavljuju laži, tako da je rečeno: "Najbolje pjesništvo je ono u kome ima najviše laži." Međutim, Kur'an je došao s vrhunskom književnošću koju u cjelini prožima samo sušta istina i u kojoj uopšte ne postoji laž.
- Pjesnici od svojih čitavih kasida ubrajaju samo jedan ili dva stiha kao vrhunsko ostvarenje, dok je čitav Kur'an na vrhuncu književnog izražavanja.
- Časni Kur'an sadrži naredbe i zabrane koje su sročene na najljepši način. Stil svakog pjesnika je dobar u jednoj oblasti, a slab u drugoj. A Časni Kur'an je savršeno sročen i povezan u svim situacijama.
- Časni Kur'an sadrži sve oblike lijepih književnih izraza: razne vrste potvrđivanja, poređenja, opisivanja, metafora itd.
- Sastav Kur'ana je čudesan. Počeci njegovog kazivanja, njegovi presjeci i završne riječi su satkane neobičnim stilom, a uz to sadrži i precizna pojašnjenja, bit spoznaje, ljepote izraza.
- Kur'an sadrži vijesti o događajima koje će se desiti u budućnosti, a koji su se dogodili upravo onako kako su najavljeni. Npr., Alahovo obećanje Poslaniku (s.a.v.s.) u suri El-Maide, 67: "...a Allah će te od ljudi zaštititi", ostvarilo se i pored mnoštva onih koji su mu htjeli nauditi. Uzvišeni Allah ga je, sve do njegovog preseljenja sa ovog svijeta, štitio od ljudi.
- Časni Kur'an donosi vijesti o uništenim drevnim civilizacijama. U Kur'anu se navode naučne činjenice o kojima Arapi i Muhammed a.s. nisu ništa znali.
- Tekst časnog Kur'ana se pamti s velikom lakoćom.

Kraj

Ostaje samo islam da odigra ulogu spasioca čovječanstva

Dr. Jusuf EL-KARADAVI

3. Pravac opravdača i izvinjivača

To je onaj pravac čiji pripadnici konstantno žele prestaviti islam kao vjeru razdora.

To su oni koji traže od islama da se njegova filozofija, njegov sistem vrijednosti, njegov šeriat ' pomire' sa zapadnim pogledom na svijet, te da ono u čemu se razlikuje od Zapada, treba izmjeniti, bez da se da prilika da se iznesu argumenti u prilog te različitosti.

Tako da mnogi zauzimaju stav kada se radi o pitanjima kao što je hidžab za ženu, ili u braku, pitanje višeženstva, razvod braka, u pitanjima ekonomije, kamata, ili u međunarodnim odnosima pitanje džihada, kao da su advokati nekog ko je na optuženičkoj klupi i koji očekuje visoku kaznu!

Ova škola mišljenja bila je prisutna u islamskom svijetu u prvoj polovini prošlog vijeka, kada su muslimanske zemlje još uvijek bile pod okupacijom kolonizatora, ali je primjetno da se to mišljenje čuje i danas.

Ovo mišljenje reprezentuju oni koji žele da dozvole poslovanje putem kamate, da dozvole pijenje alkohola, da zamijene islamski krivični zakon, bizantijskim, oni koji žele da strgnu hidžab sa muslimanke.

4. Pravac ponositih

Suprotno pravcu onih koji bi stalno da se nekom izvinjavaju zbog islama, je pravac onih koji su ponositi, govore o islamu, njegovoj historiji i kulturnom nasljeđu uvijek u prošlom vremenu, pokušavajući iste metode primjenjivati u potpunosti i u sadašnjosti.

To su oni koji ponosito govore u svim prošlim generacijama, nemajući sluha da razluče dobre i pozitivne stvari koje su činili njihovi prethodnici, i propusta koje su neminovno činili, koji su kasnije bili i uzrokom da se ogromno muslimansko carstvo i civilizacija raspadne i dođe u situaciju u kojoj se danas nalaze. Iste te stvari nas i danas pogađaju, samo u drugom obliku, dok im je suština ista.

Mi smo dozvolili sebi da sa pozicije ummeta koji je nekada vodio glavnu riječ, dospemo u situaciju da nas svrstavaju u zemlje ' trećeg svijeta', svrstali bi nas i u 'četvrti svijet, ako tako nešto već postoji.'

Ne želim da širim pesimizam, niti da pretjeram u kinjenju nas samih, ono što je i dalje činjenično stanje, mi imamo potencijala da se izvučemo iz ove situacije. Na nama je da taj potencijal iskoristimo na pravi način, onako kako nam naša vjera nalaže, i da iz priče pređemo na konkretno činjenje, iz planiranja u konkretizaciju, iz oponašanja (taklida) ka inovaciji (tedžidu).

Mi imamo materijalnih potencijala, mi imamo i ljudskog potencijala, historijskog i duhovnog, koji nam daju pravo da budemo primjećeni.

Na nama je da iskristališemo cilj, da nam nijet bude iskren, skupimo snagu, ujedinimo safove, uočimo greške iz prošlosti, potrebno je da imamo osjećaj za sadašnjost.

Ono što je možda i najpotrebnije sada je iskrenost prema nama samima.

Ovaj pravac predstavljaju neki koji za sebe tvrde da su alimi, ali su vrlo malo znanja o islamu 'sakupili'. Oni se, također, nisu upoznali na sa naučnim dostignućima ostalih ljudi. Oni smatraju da sve što je kod muslimana da je to u redu, pa makar to bilo i ponašanje koje nema osnova, a da ono što je kod drugih da je pogrešno, pa makar se radilo i o pozitivnim stvarima, koje islam ne zabranjuje.

Oni su ostali kratkovidi, iako su neki od njih možda imali iskren nijet.

5. Pravac učmalista

To su oni koji žele da svedu islam samo na akidu i ibadet, koji insistiraju na formi zapostavljajući suštinu, koji bi kostur bez duše, koji ne shvataju da je islam, sam po sebi, ideja kojom se može izliječiti problemi ljudske civilizacije, izgraditi zajednice, uputiti čovječanstvo.

Oni ne shvataju da je Uzvišeni Allah dž.š. objavljujući ajet : ' Danas sam vam upotpunio vama vašu vjeru, i zadovoljan sam da je islam vaša vjera', zabranio da se nakon toga islamu bilo šta dodaje, ali da se od njega i oduzima.

Ovaj pravac želi da im islam bude: Akida bez šeriata, da'wa bez države, mir bez da se ne radi na njegovom očuvanju, istinoljublja bez spremnosti da se ona brani, ibadet bez konkretnih posljedica na svakodnevnicu, din bez dunjaluka.

Zastupnici ovog pravca žele iskriviti sliku o islamu, i od njega napraviti novu vjeru, kao recimo što je slučaj sa nekim drugim vjerama.

Ovaj pravac uglavnom zastupaju oni navodni pripadnici islama koji imaju ateistička shvatanja, ali nemaju snage da to saopšte.

Oni bi htjeli da iskrive islam u ime islama, ali je vjera čista od onoga što oni govore i rade.

To su oni koji uglavnom kada treba razmišljati o moralu u politici ili u ekonomskim poslovanjima, i kada ih vjera na to upozorava, oni odgovaraju sa: Caru carevo, Bogu Božje.

Vjera nije to što oni misle. Vjera je akida i šeriat, ibadet i rad, da'we i devlet, istina i sila, din i dunjaluk, kultura i civilizacija. Vjera prati čovjeka od kolijevke do groba, zapravo i prije nego se rodi i nakon što umre.

Islam čovjek živi i kada je u utrobi majke i kad je dojenče, i kad je dijete i kad je mladić, i kad je srednjovječni čovjek i kad je starac. Islam živi i muškarac i žena, kao individua i kao porodičan čovjek, kolektivitet. Islam čovjek živi i kada je u poziciji da mu se komanduje i kada komanduje, kada je bogat i kada je siromašan.

'Mi ti objavljujemo ovu Knjigu u kojoj ti pojašnjavamo svaku stvar, koja uputa ka milosti i radosna vijest za muslimane.' **(Nahl, 89.)**

6. Pravac prkosnih

To je pravac onih koji islam predstavlju prkoseći svim ostalim ljudima. Koji su spremni ući u sukob sa svim onima koji misle drugačije, kao da islam nije vjera tolerancije, kao da islam nije vjera dijaloga.

Oni su za konstantan sukob sa nemuslimanima, i ne samo sa njima već i sa muslimanima koji ne prakticiraju vjeru, i ne samo sa njima već i sa onim koji prakticiraju islam, ali sa njima ne dijele isto mišljenje. Oni su u sukobu sa vlastima, sa kulturom, sa svim oblicima umjetnosti. Protiv su žene koja nosi mahramu, zašto ne nosi nikab? Sa onima koji nisu njihovog mišljenja u nekim akaidskim i fikhskim stvarima i propisima.

Pripadnici ovog pravca su stalno u ' vanrednom stanju', 'razmahujući sabljama' prema onima koji im nisu suštinski neprijatelji. Oni se bore protiv nepostojećeg neprijatelja i van bojnog polja.

Glavna preokupacija im je da prave razdor pogotovo kada su u pitanju neke sporedne stvari, uglavnom se raspravljaju o onim pitanjima o kojima se nisu složile ni generacije prije njih, zapostavljajući one stvari u kojima postoji potpuna saglasnost.

Slika islama kojeg oni predstavljaju nije korisna osim za određena područja, to nije onaj islam koji nosi konačno rješenje za čovječanstvo: za Zapad i Istok, petnaesti vijek, ali i za dvadeset i prvi vijek.

Oni nude verziju (svog) islama koji je hladan, koji ne poznaje različitost mišljenja, niti priznaju postojanje više idžtihada, niti priznaju ništa sem jednoumlja, jednog pogleda, nemaju sluha za različite stavove i opredjeljenja. Niko od njih ne drži da, možda, u onome što drže za ispravno, ima možda i elemenata neispravnog tumačenja.

Njihovo poimanje islama ne poznaje blag odnos prema onim koji nisu njihove vjere, niti pristaju na dijalog sa onima koji imaju različite pristupe zajedničkim stvarima. Oni ne dopuštaju postojanje opozicije u politici. Prema ženama se odnose neprimjereno, smatraju da joj je mjesto u kući, bez prava da radi, da učestvuje u kreiranju da'we i korisnih stvari za svoju zajednicu, zabranjujući joj da glasa na izborima, daleko od toga da bude kandidat za određeni položaj.

Oni izbjegavaju krunska pitanja, kao što su uspostavljanje sistema šure, borba za uspostavljanje sistema zaštite ljudskih prava za sve ljude, niti se bave odgovornošću velikih lopova koji ojadiše svoj narod. Njihov je glavni posao da 'zabave' ljude oko nekih sporednih pitanjima u fikhu, o kojima nikada neće prestati da postoje različiti stavovi.

To su oni koji islam prestavljaju kao skup propisa o zabranama, tako da se čini da je poenta života na ovom svijetu samo izbjegavati zabranjene stvari. Najblaža riječ njihov jezicima jeste riječ ' Haram'.

Islam u ovoj pogrešnoj varijanti, u kakvoj ga predstavljaju neki njegovi sinovi, koji u suštini imaju iskren nijet, ali skučen pogled, nije u stanju da odgovori savremenom izazovu i da odigra ulogu spasioca za čovječanstvo.

Nastavit će se

Prijevod sa arapskog jezika:
Admir Muratović, Edis Ujkanović, Edin Mujović

US AMBASADOR POSJETIO NOVI PAZAR

Prvi muslimani došli su u Ameriku još krajem XV vijeka

U Americi postoji preko hiljadu džamija i oko 400 islamskih škola, kao i nekoliko stotina hiljada poslovnih subjekata kojima upravljaju muslimani

U četvrtak, 29. septembra 2005. god., američki ambasador u Srbiji i Crnoj Gori, gospodin Majkl Polt, je, u okviru svoje posjete Novom Pazaru, posjetio Medresu "Gazi Isa-beg" i tom prilikom održao predavanje učenicima Medrese i studentima Akademije islamskih nauka. Ovo je njegova prva posjeta Islamskoj zajednici Sandžaka. Nakon predavanja, Ambasador je posjetio i Altun-alem džamiju, a ispred džamije se susreo i sa mališanima iz Mekteba za predškolski uzrast „Reuda".

Inače, Ambasador je ranije, u toku dana, otvorio most u Lugu kod Bor-džamije, a obišao je i brojne druge subjekte u gradu.

Direktor Medrese, Mevlud-ef. Dudić, je u svojoj dobrodošlici istakao ulogu Sjedinjenih Američkih Država u zaustavljanju rata u BiH i na Kosovu, kao i ulogu u demokratizaciji zemlje u kojoj živimo.

U okviru svog predavanja gospodin Majkl Polt se na samom početku zahvalio na pozivu da se obrati učenicima Medrese, istakavši da mu je to prva prilika da govori u nekoj islamskoj školi.

„Želim da vam prenesem jednu jednostavnu, ali veoma važnu poruku. Islam je uvijek bio najvažniji dio života u Americi i trebao bi da nastavi da bude najvažniji dio života u vašoj zemlji, također. Ne znam da li ste znali, prvi muslimani su stigli u moju zemlju još u petnaestom vijeku sa španskim osvajačima. Muslimani su bili dio onog početnog talasa koji je izgradio Ameriku i dalje sve do dvadesetog vijeka. Početkom pedesetih godina prošlog vijeka islam je postao dio centralnog religijskog života u Americi." – rekao je Ambasador i dodao da se danas islamske škole i kulturni centri mogu naći po cijeloj zemlji. On je naglasio da u Americi postoji preko hiljadu džamija i oko 400 islamskih škola, kao i nekoliko stotina hiljada poslovnih subjekata sa kojima rade muslimani. Islam se smatra vjerom koja najbrže napreduje u Americi.

Ambasador je dodao da Sjedinjene Države danas ulažu dosta napora, kroz razne institucije i aktivnosti, kako bi učinile da se pripadnici islama u ovoj državi ne osjećaju kao građani drugog reda. Američka vlada i Ambasada u Beogradu su spremne da pomognu u ovim procesima, putem sastanaka, putem razmjene studenata, ili na neki drugi način.

Američki ambasador Majkl Polt održao je predavanje učenicima Medrese

Gospodin Polt je na kraju učenicima i profesorima čestitao nastupajuće ramazanske blagdane.

Razgovor sa učenicima Medrese

- Šta mislite o sukobu civilizacija o kojem priše Semjuel Hantington? Da li je taj sukob neizbježan u budućnosti?

G. Polt: Veoma dubokoumno pitanje. Vrlo je teško da ja dajem komentare na djela tako uvaženog naučnika, ali se ne slažem s tvrdnjom da je nešto poput sukoba civilizacija neizbježno. Iako postoji mnogo problema, mnogo konflikata, mnogo nesuglasica (neke od njih su bazirane i na religijskim različitostima, a neke opet bazirane na navodnoj razlici između islamskog i kršćanskog svijeta), ja ipak smatram da ovakve razlike nemaju nikakve veze sa religijskim razlikama. Već sam vam rekao da jako malo znam o vašoj vjeri, ali svakog dana pokušavam da naučim što je više moguće, ali ono malo što znam jeste da postoji velikodušnost, veličina duha, miroljubivost, nešto što nikada neće dovesti do sukoba civilizacija.

Vi vjerovatno znate da je teroristički napad, koji se desio 11. septembra, bio veoma težak i dramatičan trenutak za našu zemlju. Desio se tako da su izvršioci tog monstruoznog zločina tvrdili da su to izvršili u ime islama. Ja znam da ništa nije tako neistinito kao ta izjava. Ona bitka koju mi danas bijemo nema nikakve veze i nije uperena protiv religija. Ja vas mogu uvjeriti da su ljudi, koji su spremni da bez razlike ubijaju sve redom, daleko od Boga, pa makar se on zvao Allah, ili ma kako mu ime dali. Oni nemaju nikakve veze sa religijom. Dozvolite mi da na ovo pitanje odgovorim tako što ću reći da će možda doći do nekog sukoba u budućnosti između ljudi i naroda, ali to svakako neće biti sukob između civilizacija - naroda različitih vjera,već će to biti sukob ljudi dobre volje protiv onih koji nemaju tako dobru volju, a mi koji smo prisutni u ovoj prostoriji ćemo pobijediti u jednoj takvoj borbi.

- Naša Medresa ispunjava sve standarde postavljene od strane države i Ministarstva prosvjete, ali učenici Medrese nemaju sva ona prava koja imaju učenici drugih srednjih škola. Na primjer, prilikom upisa na fakultete ili kada je u pitanju dječiji dodatak. Može li Vaša zemlja izvršiti uticaj da se te stvari poprave?

G. Polt: O ovom pitanju sam počeo da razgovaram sa Direktorom prije nego što smo došli u ovu prostoriju. Kako što znate, ja dolazim iz zemlje u kojoj je obrazovanje organizovano na potpuno drugačiji način nego što je to ovdje slučaj. Kao što znate mi u Americi imamo različite vrste škola. Imamo državne škole, privatne škole, škole koje su organizovane od strane religijskih zajednica, škole koje pripadaju nekim organizacijama ili institucijama, ali sve one moraju ispunjavati određene uslove da bi bile prepoznate od strane vlade. Međutim, pitanje ko je vlasnik tih škola uopšte nije bitno. S obzirom da smo demokratsko društvo, mi veoma vjerujemo u ideju o decentralizovanom obrazovanju.

Moram biti veoma pažljiv kada odgovaram na pitanje šta ja mogu da učinim ili šta bi naša vlada trebala da učini po ovom pitanju. Kao gost u vašoj zemlji ja nemam nikakva prava da utičem na vašu vladu i da im govorim šta bi oni trebali da rade. Ali svakako ću vam iznijeti moje lično mišljenje koje sam podijelio i sa vašim direktorom, bazirano na jednom nastavnom planu po kojem moraju raditi sve škole, bez obzira ko radi u njima i ko je njihov vlasnik. Smatram da ukoliko je to slučaj onda takve škole trebaju biti priznate i prihvaćene i da njihovi studenti i đaci imaju mogućnost da se kasnije školuju na višim instancama države. A ovo što sam vama danas rekao, bit ću više nego sretan da prenesem i premijeru Koštunici.

- Koliko muslimani mogu da utiču na duhovni život Amerike?

G. Polt: Hvala vam ponovo na jednom izuzetno važnom pitanju. Ovo pitanje nas ponovo vraća na suštinu stvari – kako je Amerika organizovana. Mi veoma duboko vjerujemo u pravo individue, pravo pojedinca da se privatno i lično izrazi u svom životu. Jedan važan dio tog prava da se izrazite kao pojedinac ili osoba jeste termin koji mi upotrebljavamo, a to je potreba za srećom. A opet važan dio tog pitanja jeste da moja potraga za mojom srećom ne smije da bude u konfliktu sa vašom potrebom za vašom srećom. Ako je moja supruga protestant, a ja katolik, ja ne mogu doći i reći joj: „Pa znaš, ti moraš postati katolik jer

ja ne volim protestante i ne želim da budeš protestant“, ali ono što možemo učiniti jeste da razmotrimo u šta to vjerujemo, kakva je naša vjera i da u tome pronađemo nešto što može da obogati naše živote.

A sada se ponovo vrećam na vaše pitanje: „Koliko muslimani mogu da utiču na duhovni život Amerike?“ Na način kakvi ste vi kao pojedinac, kako razgovarate i družite se sa ljudima oko vas, kako doprinosite vašoj zajednici, to pokazuje i u šta vi zapravo vjerujete. Dat ću vam jedan primjer u vezi s tim - praktičan, ali možda i duhovan. Vi me slobodno ispravite jer sigurno bolje poznajete ovu tematiku nego ja. Ukoliko sam dobro shvatio, suština islama jeste da se rade humanitarna djela, dobra djela, dakle da budete uključeni i da pomažete bližnjima. Čak smatram da je to i dio vaše obaveze u vjeri.

Moj porodični ljekar, dakle čovjek koji se bavi zdravljem moje porodice i mojim zdravljem, dolazi iz Iraka i musliman je. On je musliman koji živi u Americi, američki musliman, Amerikanac. On mi je rekao da je po islamu za njega bila čast i da je za njega zadovoljstvo što je uključen u jednu takvu vrstu rada i što pruža ljudima pomoć, ljudima koji imaju potrebu za tim. Mogu vam reći da takva izjava, takav stav ima dubok uticaj i na duhovni, ali i na praktični život u Americi.

Samo da se vratim na dio pitanja: „Šta učiniti prema tom nemoralnom dijelu života?“ To je veoma teško pitanje. Kako sve postaviti? Još uvijek nemamo stanovište koje bi bilo opšte prihvaćeno po pitanju šta je moralno, a šta nije. Naravno, postoje neke stvari u širem kontekstu za koje se možemo složiti da su nemoralne. Neke su opet čisto kulturnog pitanja. Naime, neke kulture prihvataju određeno ponašanje dok to isto ponašanje u drugim kulturama nije prihvaćeno, a to je opet ono što nas vraća na pitanje tolerancije i na pitanje dijaloga. Po mom mišljenju, tolerancija dolazi ispred dijaloga. Prije nego što sjednem da razgovaram sa vama, ja moram da budem tolerantan, da prihvatim da ste vi drugačiji i da je to nešto što ja moram da prepoznam kao takvo. Dakle, da bih vas ubijedio da promijenite vaše ponašanje, morao bih to učiniti na veoma pažljiv, uljudan način, pokušavajući da sa vama o tome stalno razgovaram. A ukoliko vi kažete da više ne želite nastaviti razgovor, ja trebam biti taj koji će to prihvatiti. Mislim da će takav princip mnogo lakše dovesti do mijenjanja i prihvatanja onoga što je potrebno nego izlazak na demonstracije i iznošenje plakata po tom pitanju.

- Čuli smo da je u Americi muslimankama dozvoljeno da nose marame, da se slikaju za lična dokumenta sa maramama, da idu ne fakultete tako odjevene, što ovdje nije slučaj.

G. Polt: Vi ste opet pokrenuli jedno pitanje koje ima veze sa našim načinom života u sredini koja je veoma raznolika. Ne želim da shvatite da je u Americi sve moguće i da tamo sve uspijeva, jer mi imamo konflikte, imamo velike razlike u mišljenju i ne slažemo se uvijek po svim pitanjima. Vaše pitanje ima veze sa onim pitanjima na koja sam već odgovorio i to na jedan specifičan način. Opet se vraćamo na pitanje decentralizacije. Pitanje kako ćete se slikati za ličnu kartu ili neki dokument u školi je nešto što nije propisano na nivou države ili ustavom, već nešto što je prepušteno lokalnim zajednicama. Ja ne mogu znati kako je u svakoj školi i svakom okrugu ili gradu riješen taj problem. Ja sam ubijeđen da je istina ono što ste vi čuli i bio bih veoma duboko iznenađen ako to ne bi bilo tako, jer je činjenica da se možete slikati tamo kako hoćete, osim ako nemate odjeće. Sve druge simbole i maramu koju vi spominjete smijete da imate na fotografiji jer je to ono što vi smatrate da je potrebno. Opet se vraćamo na to urođeno dostojanstvo svakog ljudskog bića i činjenica da upražnjavanjem vaših prava vi nemate pravo da dovodite u pitanje upražnjavanje prava drugih ljudi.

Refik Sadiković

ODRŽANA 39. REDOVNA SJEDNICA MEŠIHATA ISLAMSKE ZAJEDNICE SANDŽAKA

Nove ramazanske aktivnosti

Ove godine Mešihat IZ-e Sandžaka organizovat će iftare za studente svih akademija i fakulteta u Novom Pazaru. Pripremljen predramazanski seminar za imame. Bogatiji ramazanski program na Regionalnoj televiziji Novi Pazar

Redovna sjednica Mešihata održana je 19. septembra u prostorijama Mešihata. Visina nisaba za ovu godinu iznosi 1020 eura.

Sadekatu-l-fitr će iznositi 300, 450 i 600 dinara. Inicirano osnivanje Odjela za statistiku pri Mešihatu Islamske zajednice Sandžaka. Predloženo da svaki Medžlis organizuje (makar) po jedan svečani iftar u toku ramazana.

Na početku sjednice rukovodilac Vakufsko-mearifske službe Rešad-ef. Plojović upoznao je članove Mešihata sa aktivnostima te službe uoči ramazana. Govorio je o evidentiranju studenata i učenika za praksu i prikupljanju zahtjeva za ramazanske imame iz džemata. Na medijskom planu ostvarena je saradnja uglavnom sa svim lokalnim radio stanicama u okruženju.

Na inicijativu Muftije sandžačkog Muamera-ef. Zukorlića usvojena je odluka da se tokom ramazana organizuju iftari za studente svih fakulteta i Akademije u Novom Pazaru. Ova potreba proizašla je iz činjenice da je Novi Pazar postao univerzitetski grad sa oko 3000 studenata. Oni nastavu pohađaju i tokom ramazana, tako da im Islamska zajednica mora posvetiti posebnu pažnju i na ovaj način im olakšati post.

I ove godine se očekuje da će humanitarna organizacija Igasa donirati iftare koje će Mešihat organizovati u većim sandžačkim gradovima.

Muftija je također ukazao na potrebu osnivanja Odjela za statistiku. Zadatak tog odjela bi bilo registriranje sve imovine islamske zajednice, mezarluka, džamija, vakufa, vrtića, vjerskih službenika i dr. Za koor dinaciju tog Odjela zadužen je sekretar Meši ata Samir Škrijelj.

Za utorak, 20. septembra zakazan je predramazanski seminar imame na kojem su opširnije razmatrana sva pitanja vezana za ramazan. Čitaoci taj članak mogu naći u ovom broju Glasa islama.

F.S.

ODRŽANO EVROAZIJSKO ISLAMSKO SAVJETOVANJE I MEĐUKONFESIONALNI SKUP U TURSKOJ

U organizaciji Predsjedništva za vjerske poslove Republike Turske, u Istanbulu, u luksuznom Grand hotelu od 5. do 9. septembra 2005. godine održano je Šesto Evroazijsko Islamsko savjetovanje (šura).

Na ovom, već tradicionalnom, kongresu predstavnika islamskih zajednica zemalja Balkana, Istočne Evrope i zakavkaskih zemalja Srednje Azije tretirane su teme o islamskom identitetu na pomenutim prostorima, te islamu u modernom dobu.

Učešće na ovom značajnom skupu uzeli su predstavnici 63 zemlje i organizacije, a delegaciju Islamske zajednice Sandžaka predvodio je predsjednik Mešihata, muftija Muamer-ef. Zukorlić, koji je imao zapaženo izlaganje.

Također, od 25. do 29. istog mjeseca u turskom gradu Antakiji održan je međukonfesionalni skup. Na skupu su održane brojne sesije o religijama, kulturama, civilizacijama, identitetu, suživotu i dr., kao i posjete muzejima i kulturnim destinacijama u tom mjestu.

Oba pomenuta skupa otvorio je premijer Turske Tajip Erdoan.

S.Š.

ZAVRŠENI IZBORI ZA REISU-L-ULEMU I NJEGOVOG ZAMJENIKA

Ponovo izabrani Mustafa-ef. Cerić i Ismet-ef. Spahić

Mustafa-ef. Cerić je ponovo izabran za reisa Islamske zajednice sa 180 glasova, dok je njegov protivkandidat Enes-ef. Karić osvojio 119. Ismet-ef. Spahić je, također ponovo, izabran za zamjenika reisa sa 172 glasa. Fuad-ef. Sedić je osvojio 71, Husejn-ef. Smajić 57 glas

Fahrudin SMAILOVIĆ

Izbori su održani u amfiteatru Gazi Husrev-begove medrese u Sarajevu, 25. septembra. Od 333 člana Izbornog tijela glasanju je pristupilo njih 300. Za pobjedu u prvom krugu bilo je potrebno 167 glasova, tj. natpolovična većina izbornog tijela, a ne prisutnih glasača. Pravo glasa imali su svi muftije, glavni imami, predsjednici medžlisa, članovi mešihata, sabora i Rijaseta, te direktori medresa, fakulteta i akademija sa područja Bosne i Hercegovine, Sandžaka, Hrvatske i Slovenije.

Glavne pripreme za održavanje izbora za reisu-l-ulemu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini i njegovog zamjenika obavljene su u subotu, dan ranije, također u amfiteatru Medrese, na šestom redovnom zasijedanju Sabora. Na tom zasijedanju raspravljalo o definiranju kandidata za te funkcije.

Utvrđeno je da za mjesto reisu-l-uleme važeće kandidature imaju Mustafa Cerić, Enes Karić, Hasan Makić, Enes Ljevaković, Fadil Fazlić i Husein Kavazović. Ljevaković, Fazlić i Kavazović nisu prihvatili kandidaturu, tako da je Sabor konstatovao da su kandidati za reisa dr. Mustafa Cerić, dr. Enes Karić i Hasan-ef. Makić.

Za mjesto zamjenika reisa kandidovani su Ismet Spahić, Husein Smajić, Fuad Sedić, Nezim Halilović Muderris i Dževad Hadžić. Bilo je potrebno da se sabornici izjasne o svakom kandidatu ponaosob, nakon čega bi samo tri imena mogla da se pojave kao kandidati za mjesto zamjenika reisa.

Nezim Halilović Muderris dostavio je Saboru pismeno povlačenje svoje kandidature. To pismo pročitano je na sjednici. On je naveo da kandidaturu povlači i "zbog nedostojne kampanje koja je vođena u zadnjih petnaest dana za reisu-l-ulemu, kao i nedefinisane platforme za zamjenika reisu-l-uleme"

Nakon toga riječ je zatražio Dževad-ef. Hodžić, glavni imam iz Livna. On je u svojem kratkom obraćanju povukao kandidaturu iz sličnih razloga, a i kako bi olakšao rad Sabora.

Pošto je prihvatio povlačenje kandidatura dvojice kandidata, Sabor je ustanovio listu za zamjenika reisu-l-uleme – Ismet-ef. Spahić, Husein-ef. Smajić i Fuad-ef. Sedić.

Ustanovljavanjem liste završeno je zasijedanje Sabora Islamske zajednice. Dovu je proučio Travnički muftija Nusret-ef. Abdibegović.

Glasanje za reisu-l-ulemu i njegovog zamjenika

Sjednica izbornog tijela održana je u nedjelju, 25. septembra u amfiteatru Gazi Husrev-begove medrese.

Prema dnevnom redu, počelo se s utvrđivanjem prisutnosti izbornog tijela. Nakon čitanja imena 333 člana, ustanovljeno je prisustvo njih 300.

Zatim se pristupilo izjašnjavanju za Radno predsjedništvo u sastavu: Besim Čanić, predsjednik, Husein Smajlović, Nedžad Grabus, Aziz Hasanović i Hamdija Grošić. Sabornici su jednoglasno prihvatili ovaj prijedlog, tako da se moglo preći na slijedeću tačku dnevnog reda – predstavljanje kandidata.

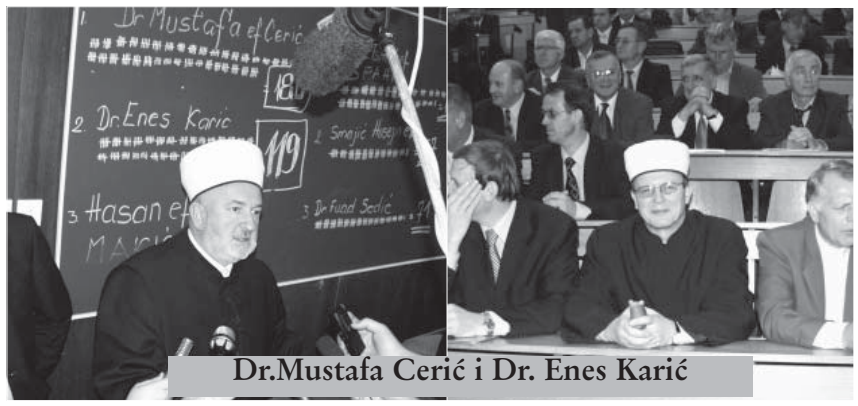

Dr.Mustafa Cerić i Dr. Enes Karić

Riječ je zatražio prof. dr. Enes Karić. Ovaj kandidat izložio je sabornicima dio svoje Platforme o radu Islamske zajednice. Cjelokupni tekst ove Platforme može se naći na web stranici bošnjaci.net (www.bosnjaci.net).

Nakon kandidata Karića riječ je zatražio kandidat za zamjenika reisa prof. dr. Fuad Sedić. On je primijetio da je odaziv biračkog tijela za izbor reisa i njegovog zamjenika veći nego kod biranja političkih funkcionera. Apelovao je da se zbog toga svi kandidati i birači trebaju zalagati za jedinstvo Islamske zajednice.

Nakon kratkog obraćanja dvojice kandidata, pristupilo se trećoj tačci dnevnog reda – glasanju. Glasanje je obavljeno u prostoru ispred amfiteatra. Birači su prozivani po abecednom redu. Uručeni su im glasački listići koje su popunjavali i ubacivali u kutije. Na zelenoj listi zaokruživalo se ime kandidata za reisu-l-ulemu, a na žutoj za zamjenika reisu-l-uleme.

Radno predsjedništvo vršilo je provjeru i prebrojavanje listića. Nakon prebrojavanja listića za izbor zamjenika reisa, ustanovljeno je da je svih 300 važeće. Ismet-ef. Spahić dobio je 172, Husejn Smajić 57, a prof. dr. Fuad Sedić 71 glas. Pošto je jedan od kandidata dobio više od 167 glasova, Sabor je ustanovio da je Ismet-ef. Spahić ponovo izabran za zamjenika Reisu-l-uleme.

Rezultati glasanja za reisu-l-ulemu više su ličili na rezultate drugog kruga. Naime, kandidat Hasan-ef. Makić nije dobio nijedan glas i "borba" se vodila između Mustafe-ef. Cerića i Enes-ef. Karića. Ipak, i reis je izabran u prvom krugu. Mustafa-ef. Cerić je dobio 180 glasova, Enes-ef. Karić 119, dok je jedan listić bio nevažeći. Svi prisutni su ustali i pozdravili ove rezultate učenjem tekbira. Sabor je konstatovao da je dr. Cerić izabran za reisu-l-ulemu.

Nakon toga izabran je i Odbor za predaju Menšure reisu-l-ulemi. Sabor je taj zadatak povjerio ekipi Radnog predsjedništva.

Čestitanja i (ne)pomirenja

Riječ je zatražio dr. Karić. Čestitao je dr. Ceriću na briljantnoj pobjedi. Zahvalio se svima koji su glasali za njega i poručio im da svi na stranu pobjednika i podrže njegov rad. Pohvalio je rad predsjednika Sabora Husejna Smajlovića i demokratske uvjete u kojima su održani izbori.

Potom je za govornicu stao novoizabrani reisu-l-ulema, dr. Mustafa-ef. Cerić. On nije vodio nikakvu predizbornu kampanju i iskoristio je ovu priliku da odgovori na optužbe koje su mu posljednjih dana upućene. Našim čitaocima nije poznato da su u bosanskim medijima dr. Karić i njegovi pomagači optuživali dr. Cerića da je zapostavio imame i džemate, odnosno da se "ne miješa u svoj posao", a da mnogo putuje svijetom.

Nazvavši svoj ponovni izbor za reisu-l-ulemu "pobjedom Islamske zajednice", dr. Cerić je pred članovima izbornog tijela i mnogobrojnim novinarima kazao:

"Islamska zajednica neće više biti kao što je bila. Ja ću se umiješati u svoj posao i početi sa Fakultetom islamskih znanosti u Sarajevu. Umiješat ću se na način - da nema više niko pravo da kleveće, laže i iznosi neistine o ljudima i institucijama Islamske zajednice. Na slijedećoj sjednici Sabora otvorit ću sva pitanja Islamske zajednice, od A do Ž . I svi će morati odgovarati - što su govorili, šta su radili, a nije istina i kleveta je. A to ćemo uraditi zato što ste vi to tražili, što ste mi ovim glasovima dali moć i pravo da to uradim."

Potom se direktno obratio imamima ovim riječima: "Dragi imami, vi niste maloumni. Ja imam u vas povjerenja i neću vam visiti nad glavom. Vi radite svoj posao, a ja ću raditi svoj."

Imami su ga nagradili dugotrajnim aplauzom.

Međutim, na pitanje novinara da li će halaliti Kariću, reis Cerić je naveo ajet iz Kur'ana koji u prijevodu glasi: "Oprošteno je za ono što je bilo."

Dr. Enes Karić je novinarima rekao da "prošlost ne treba spominjati" i da "tu fasciklu treba zatvoriti."

Svinjsku glavu u dvorište džamije u Jafi

Kemal Hatib, zamjenik predsjednika islamskog pokreta unutar dijela Palestine koji se naziva '1948', zahtijevao je u posljednjem nastup u javnosti da snage bezbjednosti postave čuvare ispred džamija i islamskih organizacija u zapadnom dijelu Jerusalima nakon što se je dogodilo nekoliko napada na njihova dobra.

Posljednji u nizu napada dogodio se prije nekoliko dana u Jafi, kada su jevrejski ekstremisti bacili svinjsku glavu na kojoj su ispisali ime Muhammeda a.s., u dvorište džamije na Hasan beg.

Ovaj čin izazvao je izliv velikog bijesa među Palestincima '1948'.

U izjavi za islam-online.net, šejh Hatibi je kazao da ovaj događa pokazuje da problemi u Palestini neće biti riješeni iseljavanjem jevrejskih naselja iz Gaze, sve dok imate ovakvih gnusnih zločina prema muslimanskim svetinjama.

Takmičenje u učenju Kur'ana u Pekingu

Uz prisustvo velikog broja zvaničnika i predstavnika diplomatskog

kora, ambasadora islamskih i arapskih zemalja u Pekingu je dodelom nagrada najboljima, okončano šesto po redu takmičenje u učenju Kur'ana.

Učešće na ovom takmičenju su uzeli muslimani iz svih dijelova Kine, njih 54 ukupno, i muškoj i ženskoj konkurenciji.

U izjavi koju prenijeli elektronski mediji u Kini, Hilaluddin Čen Kvang

Ju, predsjednik islamske zajednice je kazao:

"Učešće u ovom takmičenju uzelo je 44 muškarca i 10 djevojaka iz svih dijelova zemlje."

S druge strane, kako prenosi islam-online.net, kineske vlasti uhapsile u provinciji Cijang jang (istočno Turkestan) učiteljicu koja je pripadnica većinskog muslimanskog stanovništva na tom prostoru i 37 njenih đaka zbog toga što je nađena kako podučava svoje učenike učenju Kur'ana.

I dalje je neki broj učenika zatočen, jer njihovi roditelji nisu u stanju da plate veliku novčanu kaznu koja je uslov da bi njihova djeca bila puštena na slobodu.

Azhar dozvolio finansijsko potpomaganje države u borbi protiv terorizma

Komisija za fetve pri Univerzitetu Azhar u Kairu, dozvolila je finansijsko pomaganje državi u borbi protiv terorizma, osnivanje specijalističkih projekata koji će pomoći u borbi protiv ovog velikog zla.

U obrazloženju fetve povodom ovog pitanja stoji:

"Potpomaganje u činjenju dobrih i djela i odvraćanju od zlih je jedna od obligatnih islamskih dužnosti, kojim su zaduženi svi muslimani... Sve što će pomoći u realizaciji ovih ciljeva je dozvoljeno, ako se radi o dobrobiti za naš ummet u cjelini.

Zbog toga što terorizam za posljedicu ima uznemiravanje i zastrašivanje civila i nevinih ljudi, dozvoljeno je osnivanje neke fondacije koja bi finansijski pomagala borbu protiv ovog zla. Kao što je isto dozvoljeno osnovati neku instituciju koja će se baviti liječenjem uzroka terorizma.

Demonstracije protiv ' vojne okupacije' Univerziteta na Filipinima

Studenti i profesori Univerziteta Mindinao u južnom dijelu Filipina, gdje većinu stanovništva čine muslimani, protestvovali su protiv odluke vlade ove zemlje da za rektora ovog univerziteta postavi drugog čovjeka policije u vladi Filipina, držeći da je ovaj čin, 'vojni udar' na autonomnost njihovog univerziteta.

Nakon prvog dana boravka na novom položaju, Rikarda di Lijona, Nedžib Lukman Hejd, predsjednik studentske organizacije Univerziteta, naglasio je da su svi studenti i njihovi profesori saglasni da neće podržati izbor ove kontraverzne ličnosti na ovaj položaj i da će se svim dozvoljenim

sredstvima boriti protiv ' vojne okupacije' njihovog Univerziteta.

Oni koji su na bilo koji način povezani sa ovim univerzitetom su iznenađenim i osjećaju se izdanim ovom odlukom vlade, jer iz ove odluke proizilazi kao da na Univerzitetu Mindinao nije postojao niko ko bi mogao preuzeti ovaj položaj i raditi na rješavanju određenih problema koji tište isti.

Britanska vojska raketnim projektilima srušila zid zatvora u Basri

Britanska vojska je uz upotrebu raketnih projektila srušila jedan zid zatvora u Basri, kako bi oslobodila dva svoja komandosa, koje su zarobile iračke snage bezbjednosti, pod optužbom da su ubili nekoliko pripadnike iračke vojske.

Britansko ministarstvo inostranih poslova je objašnjavajući svrhu ove akcije kazalo da su oni bili prinuđeni da oslobode dva svoja vojnika kako ne bi pali u ruke iračkih pobunjenika.

S druge strane iračko ministarstvo unutrašnjih poslova je optužilo britansku vojsku da je ovim činom omogućila na desetini iračkih zatvorenika da pobjegnu iz zatvora u Basri.

Opisujući ovu akciju, gradonačelnik Basre, Muhammed Vajli, kazao je da je ovo očigledan čin ' neprijetaljeskih akcija' britanskih snaga uperene prema iračkoj vlasti.

Američka vojska zaplijenila kontigent pomoći turskog crvenog polumjeseca u iračkom narodu u Tal'afer

Američka vojska je zaplijenila konvoj pomoći koju je turski narod preko crvenog polumjeseca svoje zemlje uputio napaćenom narodu Tal' afera, koji ovih posljednjih dana preživljava pravu dramu, jer se našao uslijedi velikih borbi između američkih snaga i iračkih boraca.

Ova pomoć je rezultat pritiska turskog naroda na svoju vladu optužujući je za negativan odnos prema onome što se događa u Tal' aferu.

Konvoj je brojao 5 kamiona, koji su prevozili pomoć u visini od 358 hiljada američkih dolara.

O objašnjenju od strane jednog pripadnika američkih okupacionih snaga u Iraku, koje prenosi jedna od lokalnih televizija

koja svoj program emituje na turskom i arapskom jeziku, stoji:' Američka vojska će preuzeti posao

podjele ove pomoći, a ne turski crveni polumjesec.'

Nakon 60 godina ostvario se san dvije dobre palestinke

Nakon 60 godina ostvario se san dvije dobročiniteljke iz Palestine Aiše binti Hudreh i njene kćerke Mekurrem, koje su 1943.godine, uvakufile veliki dio svoje zemlje u Gazi, za džamiju, i dale novac kako bi se džamija sagradila.

Nakon toga Gaza je potpala pod izraelskom okupacijom i izgledalo je da se san neće ostvariti, sve do 19.09.2005.godine, kada je nova palestinska uprava na teritoriji Gaze ponovno pokrenula ono što je okupacijom privremeno bilo

onemogućeno.

Postavljanjem kamen temeljca za novu džamiju ispunjena je životna želja ove dvije dobre muslimanke, ukazujući na taj način da novac koji musliman potroši na Božjem putu nikada ne propada, sve dok je praćen iskrenim nijetom.

Pritisak ograničen na Iran nakon odluke Severne Koreje da suspenduje svoj nuklearni program

Svi politički analitičari upućeni u problem oko iranskog insistiranja na svom nuklearnom programu u mirnodopske svrhe suglasni su u ocjeni da će odluka Severne Koreje da suspenduje svoj nuklearni program u zamjenu za ekonomske povlastice i bezbjednosne garancije, imati negativne posljedice na položaj Irana u vezi sa ovim pitanjem.

No, pored toga oni su također saglasni u ocjeni da je položaj Irana u odnosu na međunarodni pritisak mnogo povoljniji nego što je to slučaj sa Severnom Korejom, jer Iran ima velike rezerve nafte i uživa veliku podršku svog naroda u svojim nastojanjima da razvije svoj nuklearni program, koji će, kako insistiraju iranski zvaničnici, strogo biti u mirnodopske svrhe.

U vezi sa odlukom Severne Koreje da suspenduje svoj nuklearni program, profesor političkih nauka, na Teheranskom univerzitetu, Husejn Ravi Faran, kaže sljedeće:

" Odluka Severne Koreje, neće imati negativne posljedice po Iran. Naprotiv, može se desiti da to bude razlog više, i još veći posticaj da Iran snažnije i odlučnije uđe u svoj projekat u vezi sa nuklearnim programom."

Uređuje:
Admir Muratović

SEMINAR ZA VJEROUČITELJE

„Vi ste deo prosvetnog sistema ove države“

Nema više „fakultativni predmet“, ta odrednica se briše. Djeca moraju pohađati nastavu jednog predmeta; dakle, to je izborni predmet, ali kad se jednom izabere, onda se mora pohađati nastava

U prostorijama Mešihata IZ-e Sandžaka održan je 10. septembra 2005. g. seminar za vjeroučitelje. Predavač je bila gospođica Snežana Stojković, koordinator za stručno usavršavanje pri Ministarstvu prosvete i sporta u vladi Republike Srbije. Pored novoimenovanih vjeroučitelja, seminaru su prisustvovali još i gospodin Vukomir Sretenović, prosvjetni savjetnik Ministarstva prosvete – odjeljenja u Kraljevu, zadužen za prostor Novog Pazara. Domaćin skupa bio je Direktor Medrese i član Vladine Komisije za vjersku nastavu, profesor Mevludin-ef. Dudić koji je otvorio ovaj skup. Direktor je na samom početku pohvalio dobru saradnju Ministarstva prosvete i sporta i Islamske zajednice i rekao da je ova saradnja sve plodnija o čemu svjedoči i ovaj skup.

Gospođica Snežana Stojković je rekla da je, prije svega, došla da čuje s kakvim se problemima u radu susreću vjeroučitelji.

„Ministarstvo prosvjete i sporta je apsolutno otvorilo vrata za vjeronauku i vjeroučitelje; imamo naklonost ministra i na nama je da iskoristimo tu šansu. Niste sami; vi ste deo prosvetnog sistema ove države.“ Rekla je između ostalog Gospođica Snežana Stojković. Ona je zatim rekla da postoje izvjesne novine u zakonu o obrazovanju s kojima bi se morali upoznati vjeroučitelji kako bi znali svoja prava ali i svoje obaveze.

Vjeroučitelji su nastavnici sa svim pravima i obavezama kao svi ostali nastavnici u školi.

Oni koji se ove godine kao prvaci izjasne za vjeronauku, izjasnili su se za naredni četvorogodišnji period, znači u obavezi su četiri godine da pohađaju vjeronauku. Četvrtaci se ove godine izjašnjavaju za ovu godinu, a naredne će se izjašnjavati za ciklus do osmog razreda. Učenici petog razreda se izjašnjavaju ove godine za naredne četiri. Nema više „fakultativni predmet“, ta odrednica se briše. Djeca moraju pohađati nastavu jednog predmeta; dakle, to je izborni predmet, ali kad se jednom izabere onda se mora pohađati nastava. Ovo su neke od novina u Zakonu.

Seminar je organizovan na zahtjev domaćina a s ciljem što uspješnijeg početka nove nastavne godine.

Ovo je inače peta školska godina od kako je vjerska nastava uvrštena u nastavne programe.

R.S.

U MEKTEBU FORMIRAN UPRAVNI ODBOR

U mektebima za predškolski i školski uzrast koji posluju u okviru Mešihata, u četvrtak 15. septembra 2005. god. formiran je Upravni odbor. Odbor će imati predsjednika i sedam članova: tri člana od zaposlenih u Mektebu, tri iz Mešihata i jedan predstavnik roditelja. Za predsjednika Upravnog odbora Mekteba izabran je Mevlud-ef. Dudić. Upravni odbor će donositi važnije odluke vezano za rad ove ustanove, a dužan je da usvoji i pravilnik o radu Mekteba.

Formiranje ovog upravnog tijela bilo je neophodno nakon što je broj djece i broj zaposlenih narastao do nivoa jedne brojnije osnove škole.

Upravnik Mekteba Mersad Curić rekao je da da će formiranje Upavnog odbora umnogome olakšati rad ove obrazovne ustanove.

Mektebsku pouku ove godine pohađa preko 1.000 učenika koji su podijeljeni u 45 grupa. Trideset grupa su mališani predškolskog uzrasta, a u 15 grupa su raspoređeni učenici osnovnih škola koji ovdje stiču dodatna znanja i razrađuju ono što uče u osnovnoj školi.

„Ove godine prvi put radimo sa učenicima svih osam razreda, tako da sada možemo kazati da u Islamskoj zajednici imamo zaokružen proces školstva od predškolskog uzrasta pa sve do fakulteta“ – rekao je Upravnik mekteba "Vildan" i "Reuda".

U Mektebu ove godine radi preko 60 zaposlenih.

R.S.

"I Mi smo noć i dan kao dva znamenja učinili" (II dio)

Dr. Zaglul en-Nedždžar

Osvjetljenje neba u noćnoj tmini je znamenje noći, a brisanje se odvija skrivanjem te svjetlosti od nas

Kosmosom vlada sveopća tmina koju je čovjek otkrio tek nakon osvajanja svemira početkom šezdesetih godina dvadesetog vijeka. Tanki omotač na kojem se oslikava dnevna svjetlost veoma je ograničen i nije deblji od dvjesto kilometara iznad nivoa mora na polulopti okrenutoj ka Suncu. Kada se čovjek usred dana uputi ka svemiru, sudara se sa tom sveopćom kosmičkom tamom u kojoj se Sunce vidi kao plavi disk na duboko tamnoj pozadini. Tu intenzivnu tamu narušavaju samo razasute tačke koje označavaju zvijezde.

Uprkos svemu tom, naučnici su na zemaljskom nebu primijetili više svjetlećih pojava u mrkloj noći:

1. Pojava svjetlećeg zraka u gornjim slojevima

To je raštrkano promjenljivo svjetlo nastalo iz nekoliko hemijskih reakcija u jonosferi koja okružuju Zemlju na visini od 90 do 1000 kilometara iznad nivoa mora. Ta sfera je ispunjena elektronima, što pomaže vraćanje radio talasa na Zemlju.

2. Pojava zodijačkih sazviježđa

Ona se javljaju u obliku konusnog svjetla, blago razasutog, koje se vidi na zapadnoj strani odmah nakon zalaska Sunca. Ona se vide i na istoku malo prije izlaska. To svjetlo potiče od refleksije i rasipanja indirektne sunčeve svjetlosti po kosmičkim tijelima koji se isprečuju na njenom putu, a koja se udaljavaju ili približavaju Zemlji.

3. Pojava zvjezdane svjetlosti

Ona potiče sa raznih položaja zvijezda, i zatim se rasipa po međuprostoru i tako stiže do Zemljinog omotača.

4. Pojava galaktičke svjetlosti

Ova svjetlost potiče od zvijezda koje pripadaju nama bližim galaksijama, a koje rasipaju svoju svjetlost unutar jedne galaksije. Ta svjetlost se, zatim, prenosi na međuprostor svemira sve dok ne stignu do vazdušnog omotača Zemlje.

5. Pojava Aurore ili auroralnog spektra

Ova pojava poznata je također i pod imenom Polarna svjetlost ili Polarne noćne zore. Ovaj svjetlosni fenomen vidljiv je noću u subpolarnim regionima. Ona se uglavnom koncentriše na područjima između dva magnetna pola Zemlje i dvije magnetne paralele 67 stepeni sjeverno i 67 stepeni južno. One se ponekad pružaju na širim područjima. Polarne zore se obično javljaju u vidu briljantno lijepe svjetlosti. Izgled je drugačiji ako se posmatra sa različite visine. Prevladava zelena, crvena i bijela boja, pomiješane sa plavom, ljubičastom i narančastom. Svjetlost se pojačava i slabi svakih nekoliko sekundi (to može trajati i nekoliko minuta). Boje Polarne zore razlikuju se od mjesta do mjesta. Svjetlost je na vrhu slabija, a može se uzdizati i do visine od 80 km iznad površine mora. Prostire se stotinama kilometara u širinu i ispunjava ogromna područja nebeskog pokrivača u obliku prstenastih aureola ili lučnih valova. Ova svjetlost formira više zavijenih svjetlosnih zavjesa, okačenih o nebo, a čije svjetlo liči pravoj zori.

Fenomen Polarne zore naučnici objašnjavaju kao sudaranje primarnih kosmičkih zraka sa vazdušnim omotačem Zemlje, što dovodi do njegove jonizacije (tj. električnog punjenja) i stvaranja sekundarnih svemirskih zraka. Zatim dolazi do međusobnog sudaranja kosmičkih zraka (koji nose različita električna punjenja), kao i sudaranja s drugim naelektrisanim tijelima u vazdušnom omotaču Zemlje, što dovodi do pražnjenja i isijavanja.

Naelektrisana tijela se koncetrišu u vazdušnom omotaču Zemlje u pojasima radijacije poznatim i kao Van Allenovi, koji se nalaze unutar zone jonosfere, kao i u samoj jonosferi. Primarni kosmički zraci ispunjavaju kosmički prostor u obliku primarnih subatomskih čestica. To su ekstremno sićušne, visoko naelektrisane čestice koje se kreću brzinom bliskom brzini svjetlosti.

Primarna kosmička svjetlost polazi od Sunca, mada većina dolazi izvan Sunčeve grupe. Ti zraci su otkriveni tek 1936. godine.

Primarni kosmički zraci dopiru do Zemlje preko njenih magnetnih polova i stižu do pojaseva radijacije i jonosfere Zemljinog omotača, što dovodi do stvaranja sekundarnih kosmičkih zraka. Ovi zraci mogu stići do Zemljine površine i prodrijeti kroz stijene. Primarni zraci skoro da ni teoretski ne mogu doprijeti do Zemljine površine.

Raznovrsni kosmički zraci kreću se u pravcu linija magnetnog polja Zemlje, sastaju se na Zemljinim magnetnim polovima noseći sa sobom talase kosmičkih zraka koji ne mogu proći magnetno polje Zemlje. A kada ti zraci prodru kroz Zemljine magnetne polove, dovode do povećane jonizacije vazdušnog omotača Zemlje u područjima magnetnih polova. Sudaranje različitih naelektrisanih čestica dovodi do pražnjenja i, shodno tome, do isijavanja vazdušnog omotača Zemlje u području oba pola. To se naziva fenomenom Polarnog isijavanja, Polarne zore, Polarne svjetlosti, ili Polarne noćne zore. Ova pojava se jasno vidi u mrkloj noći oko magnetnih polova Zemlje, a naročito u vrijeme jakih Sunčevih erupcija, kada se povećava navala primarnih kosmičkih zraka sa Sunca, koji u velikim količinama stižu do Zemlje. Radijacija se u gornjim slojevima vazdušnog omotača Zemlje povećava do kritične, destruktivne mjere, naročito u jonosferi koja sadrži visoku koncentraciju protona (pozitivnih) i elektrona (negativnih). Zemljino magnetno polje zadržava veliku većinu tih zraka i usmjerava ih ka

magnetnim polovima u spiralnom kretanju, paralelnom sa linijama magnetnog polja, koje se spajaju na polovima. Kada se naelektrisano tijelo približi tim česticama kosmičkog zračenja, ono biva odbijeno ka drugom. Na taj način linije magnetnog polja Zemlje određuju smjerove kretanja kosmičkih zračenja i koncentrišu ih oko magnetnih polova Zemlje.

Naučno je dokazano da sfera višestruke zaštite u Zemljinom omotaču – sfera ozona, višestruka jonosfera, pojasevi radijacije i Zemljina magnetna sfera nisu postojale u vrijeme stvaranja Zemlje. One su se formirale tek u dugim fazama, mnogo nakon stvaranja Proto-zemlje.

Prema tome, kosmički zraci i drugi oblici svjetlosti iz svemira dopirali su u ogromnim količinama do nižih slojeva vazdušnog omotača Zemlje u cjelini. To je dovodilo do noćnog obasjavanja poput pojave Polarne zore. Svjetlost vazduha, zvijezda, sazviježđa i drugih nebeskih tijela bila je mnogo više izražena nego sada. To isijavanje i svjetlost obuhvatalo je sve predjele Zemlje. Sijalo je noću i potpuno eliminisalo noćnu tamu.

Nakon formiranja raznih zaštitnih sfera Zemlje, te pojave su počele postepeno slabiti i zadržale su se samo na malom prostoru, u određenim područjima, poput magnetnih polova Zemlje. To nam, ustvari, svjedoči o činjenici da je Zemljina noć u prvim fazama stvaranja bila osvijetljena ništa manje nego u pravu zoru. To svjedoči i o Allahovoj milosti prema nama u stvaranju ovolikog broja zaštitnih zona, bez kojih ne bi bio moguć život na Zemlji. Nama je potrebna Allahova milost i briga u svakom trenutku. Nas okružuju sa svih strana brojne opasnosti. Polarna svjetlost svjedoči i neprevaziđene Kur'anske istine:

﴿وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ آيَتَيْنِ فَمَحَوْنَا آيَةَ اللَّيْلِ وَجَعَلْنَا آيَةَ النَّهَارِ مُبْصِرَةً لِتَبْتَغُواْ فَضْلاً مِّن رَّبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُواْ عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ وَكُلَّ شَيْءٍ فَصَّلْنَاهُ تَفْصِيلاً﴾

"I Mi smo noć i dan kao dva znamenja učinili: znamenje za noć smo uklonili, a znamenje za dan smo vidnim učinili kako biste mogli da tražite od Gospodara svoga blagodati i da biste broj godina znali i da biste vrijeme računali; i sve smo potanko objasnili." (El-Isra', 17)

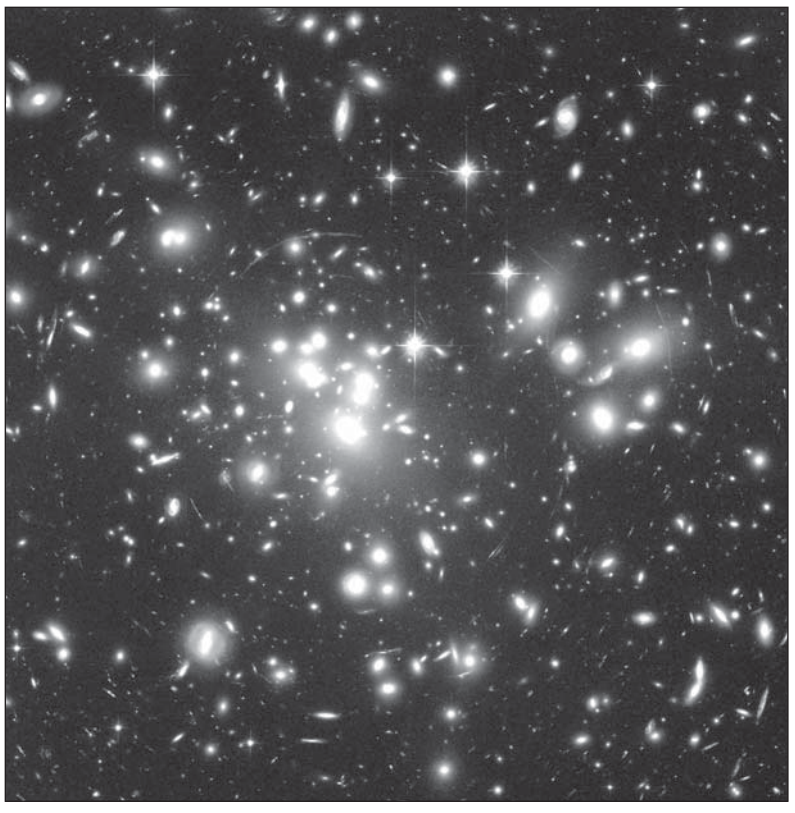

O ovu činjenicu nauka je spoznala tek u posljednjim godinama dvadesetog vijeka. Nijedan čovjek to nije mogao spoznati u vrijeme objave Kur'ana, niti u vijekovima nakon toga.

Polazeći od ove činjenice, Allah nam je darovao smjenu dana i noći. On kaže:

﴿وَهُوَ اللهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ لَهُ الْحَمْدُ فِي الأُولَى وَالآخِرَةِ وَلَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ * قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِن جَعَلَ اللهُ عَلَيْكُمُ اللَّيْلَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ الله يَأْتِيكُم بِضِيَاء أَفَلاَ تَسْمَعُونَ * قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِن جَعَلَ اللهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ الله يَأْتِيكُم بِلَيْلٍ تَسْكُنُونَ فِيهِ أَفَلاَ تُبْصِرُونَ﴾

"On je Allah drugog boga osim Njega nema; Njemu neka je hvala i na ovom i na onom svijetu! Samo On sudi i Njemu ćete se vratiti. Reci: 'Kažite vi meni – ako bi Allah dao da vam noć potraje vječno, do Sudnjeg dana, koji bog bi vam, osim Allaha, svjetlo dao? Zar ne čujete?' Reci: 'Kažite vi meni – ako bi Allah dao da vam dan potraje vječno, do Sudnjeg dana, koji bog bi vam, osim Allaha, noć dao da u njoj otpočinete? Zar ne vidite?"

Noć je u Kur'anu časnom spomenuta na devedeset dva mjesta. U sedamdeset tri slučaja spomenuta je s određenim članom (الليل); jedanput bez određenog člana (ليل); osam puta u ženskom rodu (ليلة); pet puta u akuzativu (ليلا); tri puta u množini (ليال) i po jedanput uz prisvojnu zamjenicu (ليلها) i u obliku množine (ليالي).

Dan se u Kur'anu spominje na pedeset sedam mjesta. U pedeset četiri slučaja spomenut je s određenim članom (النهار), a u tri slučaja u akuzativu (نهارا). Riječi jutro (صبح); svitanje (إصباح) i zora (فلق) i njihovi derivati spomenuti su u mnogim drugim ajetima. U nekim slučajevima izraz يوم (jevm – dan kao vremenska jedinica) se spominje u smislu dan.

Allah je pružio blagodat svim stanovnicima Zemlje uklanjanjem noćne svjetlosti. Dnevna svjetlost je vrhunska blagodat, jer bez nje ne bi bio moguć život na ovoj planeti. Čovjek ne bi imao osjećaj za vrijeme. Hronologija događaja ne bi bila moguća bez smjene noćne tmine sa dnevnom svjetlošću. Život bi bio uništen. Stoga kur'anske naznake dolaze kao preteča svih ljudskih znanosti.

Ovo, prije svega, ukazuje na to da je Kur'an govor Stvoritelja, Allaha, koji je ovaj svemir usavršio Svojim znanjem, mudrošću i bezgraničnom moći. Budući da je Posljednji poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, primao objavu i bio podučen od strane Stvoritelja nebesa i Zemlje, i da nije govorio po hiru svome, već je to Objava koja mu se obznanjuje, kao što je opisao naš Gospodar, dž.š.

Ako je jasna istinitost Plemenitog Kur'ana u naznakama o nekim pojavama i činjenicama u kosmosu, mora biti jasna i njegova osnovna misija – vjera (sa svoja četiri uporišta: vjerom, obredima, moralom i međuljudskim odnosima). U tome se očituje još jedan aspekt neprevaziđenosti Allahove knjige, kojih je zaista mnogo. To je poruka i logika vremena. A islamskom ummetu i cijelom čovječanstvu više je nego potrebna ova poruka u eri naučno-tehničkog napretka u kojoj živimo i u vremenu globalizacije u kojem velike sile – uprkos svojoj zabludi – pokušavaju svoje iskrivljene vjerske, moralne i socijalne vrijednosti nametnuti državama Trećeg svijeta, uglavnom islamskim. Svojom naučnom i tehničkom nadmoći žele nametnuti ekonomsku i vojnu prevlast. Sa druge strane, zapadne zemlje pogođene su materijalizmom koji guši njihova društva i koji je doveo do destrukcije porodice, društva, morala, etike, vjere, zbog njega se povećao kriminal, zavisnost i suicid. Uništeni su svi principi ispravne prirode koju je Allah ugradio u Svoja stvorenja. Stvoreni su problemi, krize morala, društvene i političke nepravde na lokalnom i svjetskom nivou!

Prisutna je jaka potreba da islamski naučnici spoznaju vrijednost ajeta o svemiru u Allahovoj knjizi. Moraju im pristupiti sa naučne, metodološke strane i precizno ih obraditi, nakon što s jezičke strane utvrde njihov precizni smisao, stilske figure i nakon što spoznaju povode objave, Poslanikova ﷺ tumačenja i doprinose ranijih komentatora. Tu naučnu neprevaziđenost nakon toga treba izložiti svim ljudima, muslimanima i nemuslimanima. Tako će se pružiti materijalan, opipljiv dokaz da je Kur'an Časni govor Allaha, Stvoritelja i da je naš Poslanik Muhammed, ﷺ, posljednji Njegov poslanik i vjerovjesnik. U tome nema nikakve nepravednosti niti izvještačenosti. Jer, Kur'anu Plemenitom to nije potrebno. On nam je suviše drag i vrijedan kako bismo izvještačeno postupali prema njemu.

Ova metodologija studiranja kosmičkih ajeta u Allahovoj Knjizi i tumačenja naučnih naznaka u njima od strane stručnjaka raznih disciplina, najbolja je i najdjelotvornija metoda pozivanja Allahovoj vjeri u ovom vremenu nauke i tehnologije.

Izvor: Studija dr. Zaglula en-Nedždžara objavljen u novinama Ehram

MUFTIJIN GOVOR NA SAVJETOVANJU NA TEMU ''ZEKAT I ŠADEKATU-L-FITR - STUBOVI OPSTANKA OBRAZOVNIH USTANOVA ISLAMSKE ZAJEDNICE'', ODRŽANOM 20. SEPTEMBRA 2005. GODINE

Društvene dimenzije zekata i sadekatu-l-fitra

Kako ispravno predstaviti vjernicima zekat kao jedan od pet stubova islama. Neke pogreške u tumačenju propisa vezanih za davanje i prikupljanje zekata

Poštovana braćo i sestre, esselamu alejkum ve rahmetullahi teala ve berekatuhu.

Ove godine smo organizovali ovaj skup nešto ranije iz prostog razloga što je naša želja za mjesecom ramazanom velika i što nastojimo da ga dočekamo spremni. Pripadnici islama se raduju ovom mjesecu jer znaju da je to mjesec rahmeta, bereketa i oprosta. Ali mi kao imami džamija, kao aktivisti Islamske zajednice, kao predstavnici medžlisa, predstavnici džematskih odbora, kao nosioci emaneta Allahove dž.š. riječi, pored ta radosti imamo i osjećaj odgovornosti i zato nas taj emanet obavezuje da prije mjeseca ramazan-i-šerifa obavimo potrebne radnje kako bi pripadnici Islamske zajednice mogli u potpunosti uživati u okrilju mjeseca ramazana, kako bi ga mogli ispuniti postom, kako bi ga mogli ispuniti Kur'anom, kako bi bili u prilici da svoje srce natope zikrom, kako bi bili u prilici da, pored pet dnevnih namaza, uživaju i u noćnom namazu, u teravih-namazu, i time potvrde da pripadaju ummetu Muhammeda s.a.v.s. i time potvrde da pripadaju istini koja se zove: *„La ilahe ilallah, Muhamedun resulullah"*.

Cilj našeg današnjeg susreta je potvrda da svijest o tom emanetu imamo, da je sa punom odgovornošću primamo i želimo da je u potpunosti ponesemo.

Zahvaljujem se i vama koji ste se u ovom broju odazvali, što zapravo potvrđuje da ta svijest postoji ne samo među članovima Mešihata i Sabora, kao najviših vjerskih upravnih, predstavničkih i zakonodavnih organa, već i na svim drugim nivoima - medžlisu Islamske zajednice, džamijskim odborima i Sandžaku u cjelini. Zapravo to samo potvrđuje da Islamska zajednica, ne samo u načelu, ne samo u definiciji, ne samo u teoriji, funkcioniše sa sva svoja tri elementa: sa vjernicima, sa imamima i sa organima Islamske zajednice kao mehanizmima i okosniciom postojanja Islamske zajednice koja postoji upravo iz razloga da bi potvrdila da smo mi organizovani narod. Snaga jednog naroda, nivo jednog naroda, kvalitet jednog naroda se, zapravo, mjeri time koliko smo spremni da budemo organizovani.

Nisab za zekat i iznosi sadekatu-l-fitra utvrđeni za ovu godinu

Fetvom Rijaseta utvrđen je nisab za ovu godinu i iznosi 1.020 evra. Svaki čovjek koji ima toliko, ili preko toga, dužan je dati zekat. Nisab se svake godine utvrđuje fetvom jer se pomjera.

Iznosi za sadakatu-l-vitr za ovu godinu su 300 dinara za siromašnije, 450 za one srednjeg imućnog stanja i 600 dinara za one bogatije.

Ako dublje uđemo u sam naš ibadet, ako dublje pokušamo shvatiti najintenzivniji ibadet koji kod nas postoji, a to je namaz, vidjet ćemo da je on, a posebno namaz u džematu, najviši stepen organizacije, da je u pitanju perfekcija jedne organizacije, jedne zajednice; počev od kible, preko mihraba, imama, safova, tekbira, obavljanja kijama, rukua, sedžde, preko svega ostalog. U izgovoru jedne riječi ''Allahu ekber'' poručujemo sebi, poručujemo džematu i poručujemo cijeloj ljudskoj zajednici da onaj narod koji zna da stoji u redovima, onaj narod koji zna da reaguje na jednu riječ i onaj narod koji to umije u džamiji, jeste narod koji to umijeće mora potvrditi i u svom svakodnevnom životu. To je naša inspiracija i to je naša snaga.

Ako posmatramo i sve ostale ibadete, onda ćemo jasno zaključiti da postoje dvije vrste ibadeta. Postoje individualni ibadeti, lični ibadeti – ibadeti koji se dešavaju isključivo na relaciji čovjeka i njegovog Stvoritelja, Uzvišenog Gospodara. Te ibadete je najbolje obaviti u najvećoj tajnosti, te ibadete je najbolje obaviti daleko od očiju drugih i to su uglavnom nafila ibadeti u formalnom smislu, a u suštinskom to su svi ibadeti u smislu relacije između čovjekovog srca i Uzvišenog Gospodara. To je nešto s čime javnost nema nikakve veze, to je nešto što nema nikakve veze sa zajednicom, to je nešto što nema nikakve veze sa institucijom.

Međutim, postoji i niz drugih ibadeta koji imaju svoju jaku zajedničku, društvenu dimenziju. Kada je islamski ummet bio u raznim relacijama krize, džuma-namaz je taj ibadet koji ga je održao. Zato su mnogi koji su razmatrali kako naškoditi islamu i muslimanima zapravo dokazali da je to nemoguće dok god postoji džuma-namaz kao osnovni zajednički društveni, odnosno institucionalni ibadet.

Naša današnja tema nije namaz, ali sam zapravo to pomenuo iz prostog razloga da bismo shvatili koji je to značaj institucionalnih ibadeta, zajedničkih ibadeta ili ibadeta koji imaju svoju društvenu vrijednost. Ono što je danas okosnica našeg susreta i naše teme jeste jedan od pet islamskih stubova, a to je zekat, kao isključivo zajednički, odnosno institucionalni ibadet. Neophodno je zekat shvatiti na taj način, posebno vi koji ste u prilici kao imami, kao hatibi, ali istovremeno i kao aktivisti da to tumačite drugima. Ono što u našoj svijesti posljednjih godina, pa i decenija, stoji jeste prilična zabuna među vjerničkim tijelom, prilična zabuna na relaciji zekat i sadaka, ne samo u formalnom pogledu već i u suštinskom pogledu. To su dva potpuno različita ibadeta, iako se radi o tome da se i jedan i drugi ibadet sastoji u davanju. Nisu oni različiti samo po tome što je jedan stroga obaveza, a drugi nije tako stroga obaveza. To je samo jedna od formalnih razlika. Ali tu postoji i suštinska razlika u definiciji samog ibadeta. Mnogi ajete govore o oveme, ali ja se želim dotaći jednog ajeta koji zadire u bit zekata i ističe mu stvarnu dimenziju načina kako se on daje. To je poznati kur'anski ajet u kome Gospodar Uzvišeni kaže: ***«Uzmi od dobara njihovih zekat, da ih njime očistiš i blagoslovljenim ih učiniš.»*** **(At-Tevba, 103)** Ako malo bolje pogledamo ovaj ajet, vidjet ćemo da se Allah dž.š. ovdje obraća Poslaniku s.a.v.s.

Islamska zajednica predstavlja samo jedan aspekt nasljednika islamske vlasti, odnosno hilafeta. Zbog čega kažemo da je Islamska zajednica nepotpuni nasljednik? Pa upravo zbog nedostatka mehanizama vlasti kojima bi prikupila zekat. Islamska zajednica kao takva nosi taj emanet nasljednika.

Zekat je propis koji se ne tiče dobre volje. U kom pogledu? Prvo se ne tiče dobre volje da li će neko dati zekat u suštinskom smislu i u drugom dijelu ne tiče se dobre volje upravljanja i raspolaganja time kome će se i kako dati. Ovo je vrlo bitno da se naglašava i da se u tom smislu razdvoji zekat i dobrovoljna sadaka. Zekat je tuđe u svome i postojanje Islamske zajednice i njenih mehanizama za prikupljanje zekata treba objasniti ljudima kao veliko olakšanje za njih. Ovo u pogledu činjenice da oni imaju nešto što ne pripada njima. To nešto je kao kada biste imali jedno veliko bure čiste vode i u njemu jednu bočicu otrova koja je zatvorena. U toku cijele godine ta bočica otrova se polako otvara i na kraju godine, kada je vrijeme za zekat, ukoliko se ne uzvadi iz te vode ona će da se prospe i više nemamo samo bočicu otrova, nego imamo cijelo bure zatrovane vode. To je ono što se dešava sa imetkom. Vrlo je bitno da se ta dimenzija naglasi ljudima, jer mnogi ljudi u svakodnevnoj komunikaciji, u dosadašnjem iskustvu, zaključuju da su oni privilegovani time što trebaju dati zekat. Ako neko ima sto hiljada eura, treba dati dvije i po hiljade i sada je on mnogo bitan za te dvije i po hiljade i on će da se jordami s time, treba neko da mu se moli i da bude donji zato što on hoće da ih da. On zatim odlučuje gdje će da ih da, pa će malo ovome, pa malo onome, a oni će da mu govore ''hvala'' i ''aferim''. Treba ljudima objasniti da to tako ne ide. To može da radi sa dobrovoljnim prilozima, sa sadakom; da odlučuje hoće li za džamiju, hoće li sirotinji, hoće li rodbini, jer sa sadakom, sa dobrovoljnim prilozima on raspolaže sam. Sa zekatom nije tako jer je zekat jedan od pet islamskih stubova i kod njega je procedura precizno određena i zato to ovaj ajet sasvim jasno određuje. Znači: ***«Uzmi iz imetaka njihovih…»***, zato što je to nešto što nije njihovo. Dalje kaže: ***«…da bi ih očistio»***. Čak i kad ne znaju - uzmi im, nađi načina da im to uzmeš, da im to ukloniš iz imetaka njihovih kako se ne bi sav njihov imetak zatrovao. «**Tuzekihim**» ima značenje blagoslova, bereketa. Time ćeš im uvećati njihov imetak. Objasnite ljudima da je to hajir i za njihov imetak, a ne samo za onaj svijet. Zekatom se čisti i oplemenjuje imetak u smislu njegovog uvećanja.

Sadakatu-l-vitr, po islamskim propisima, pripada učenicima Medrese

Direktor Medrese ''Gazi Isa-beg'' Mevlud-ef. Dudić apelovao je na imame i sve prisutne da ne zaborave da se Medresa finansira od sadakatu-l-vitra i da drugih prihoda nema. „Mi smo jedina medresa na području Rijaseta koja ne dobija sredstva iz budžeta niti od opštine, niti od kantona, niti od države. Mi smo ponosni na činjenicu da smo sve ovo postigli bez pomoći sa strane, ali to je, vjerujte, ponekad i veoma teško" – istakao je Direktor. Ne treba ni napominjati da su izdaci za Medresu veoma veliki. Tu su troškovi kuhinje, internata, nastavnih sredstava, plate za zaposlene, troškovi grijanja i tako dalje.

Imami, hatibi i vaizi često prave greške kod tumačenja ajeta gdje se ističu kategorije davanja zekata. Imam se upusti u tumačenje kategorija kojima se daje zekat. (Ajet 60. iz sure At-Tevba – Pokajanje) Taj ajet nije objavljen direktno vjernicima, već je objavljen onima koji raspolažu zekatom. Taj ajet je u nizu institucionalnih ajeta, kao što su ajeti koji se odnose na halifu, kao što su ajeti koji se odnose na način upravljanja državom, o načinu uređenja društva i tako dalje. Tim ajetom se ne obraća direktno vjernicima i greška je svakog hatiba koji uđe u tu problematiku pred džematom i tako izaziva konfuziju. To je ajet koji treba da razumiju, znaju i upotrebljavaju ljudi koji imaju emanet raspolaganja zekatom i gdje da ga rasporede. I zato svaki imam koji hoće da postigne pravi efekat kod džemata, u smislu davanja zekata, ne treba da ulazi u tumačenje ovog ajeta.

Obično se u to upuste imami zato što je to povelik ajet i što bude lak materijal za spremanje hutbe, pa dok se nabroje sve te kategorije prođe hutba. Ali to ima negativne posljedice, jer taj isti imam dođe pa kaže obavezno je da se da zekat u fond koji je predviđen za izdržavanje Medrese, Akademije i sl., a onda im citira ajet: ***«Zekat pripada siromasima i nevoljnicima...»*** Džematlija je već ozbiljno zbunjen – šta je sad ovo: obavezno je da date ovdje, a možete da date i ovim kategorijama. Prema tome, isključivo se treba bazirati na ovo što sam prethodno rekao. Ovo je institucio-

nalni ibadet – nije vjerniku prepuštena volja upravljanja time. Može da upravlja sa sadakom, ali ne može da upravlja sa zekatom.

Vjernici onda pitaju: «Znači li to da meni nije kabul?» Ne znači da nije kabul, ali znači da je neispravno! Vidite, pitanje kabula i ne kabula nije nešto što bi moglo biti među ljudima riješeno. Pitanje kabula se rješava između čovjeka i njegovog Gospodara. Zato mi ne ulazimo u relacije kabul – ne kabul, ali možemo vrlo jasno, na osnovu Kur'ana, na osnovu ajeta, na osnovu fikha, da kažemo ljudima: «Ti nisi ispravno obavio zekat.» Znači, onaj ko uzme par hiljada i natovari gepek nekakve robe pa krene da traži sirotinju, on je obavio zekat neispravno. Da li je kabul ili nije - mi to ne znamo. Mi nemamo pravo da miješamo te dvije stvari i nemamo pravo da kažemo: «Tebi je primljen zekat, a tebi nije primljen.» Za primanje postoje dva uslova: prvi uslov - da si ga obavio iskreno (suštinski uslov) i drugi uslov je da si ga obavio ispravno. Da li si iskreno ili nisi - mi nemamo pravo izjašnjavanja. To je između čovjeka, njegovog nijeta i njegovog Gospodara. Ali imamo pravo kao imami, kao neko ko poznaje propise, da kažemo da je ovo neispravno prema tim propisima i kažemo kako je ispravno. Ovo je vrlo bitno ljudima objasniti.

Ono što je za nas jako važno jeste da kao Islamska zajednica imamo o tome jedinstven stav. Mi, u načelu, imamo jedinstven stav jer je to kur'anski stav, ali ono što je do sada bilo propust jeste kako to metodološki sprovoditi. Jedni su imami to objašnjavali na jedan način, drugi na drugi i tako je dolazilo do konfuzije.

Prema tome, akcenat staviti na objašnjavanje značaja zekata u ovosvjetskom i onosvjetskom smislu, a kada su u pitanju propisi, oni su jednostavno takvi. Znači, isto kao što ne možeš obaviti džumu namaz privatno, u svojoj kući – isto tako ne možeš dati zekat privatno. To je propis ograničen od Boga. Ovo je vjerski propis. Ovo treba ljudima jasno i decidno kazati.

Propisi koji se tiču sadakatu-l-fitra, u smislu načina kako se treba prema

njemu ophoditi, isti su kao i propisi zekata. Osnovna okosnica pri određivanju visine sadakatu-l-vitra jeste dnevna hrana. Nekad je osnovna hrana bila neka žitarica, hurme ili slično. Idžtihad nas obavezuje da pratimo način života ljudi pa i način ishrane. Mjere koje su određene približan su dnevni obrok za jednog čovjeka. To su dva ili tri obroka i to je mjera potpuno adekvatna tom šerijatskom propisu. Glavna mjera hrane je ono što mi jedemo. To nisu ni hurme, a nisu ni žitarice.

Zašto su utvrđene tri kategorije? Tu želim posebno da stavim akcenat. Do sada se obično smatralo da je ona prva kategorija glavna, a one druge – ko hoće. E pa, nije to tako. To je greška. Tri kategorije su, zapravo, davanje mogućnosti da svako prema svom socijalnom statusu da sadakatu-l-fitr, tj. onako kako se hraniš ti i tvoja porodica. Onaj ko je slabijeg imovinskog stanja on će dati manju kategoriju, neko ko je srednjeg imovinskog stanja i nije bogat dat će srednju kategoriju, tj. obavezan je dati srednju. Ovdje je poenta i treba objasniti ljudima da ako komotnije žive obavezni su dati višu kategoriju jer njihov dnevni obrok više košta nego kod onih koji su siromašni.

Islam kao istina je najkvalitetniji proizvod i tako ga treba reklamirati, on to zaslužuje. Grijeh ga je loše promovisati. Najbolji proizvod zaslužuje najefektniji marketing, na najljepši način ga treba plasirati. ***«I o blagodatima Gospodara tvoga govori.»*** To što ljudi često nemaju sladak pristup islamu nije krivica islama, nego, prije svega, nas koji ga predstavljamo ne tako slatko nego sasvim površno ili možda pogrešno. Iz tog razloga je bitno da sve te propise na kvalitetan marketinški način predstavimo, naravno sve sa istinom. Nama je marketing dozvoljen samo u okvirima istine.

Želim da ukažem na još jednu stvar koja se tiče ramazana. Jedna od odluka Mešihata, još prošle godine, bila je da se posebna pažnja prida teravijama. Činjenica je da su teravije kod nas doživjele znatnu devijaciju. One su naš najmasovniji ibadet poslije džume i bajram-namaza. Zaboravila se, međutim, osnovna svrha teravija. Ovo se posebno odnosi na imame. Obratimo pažnju na hadis koji reguliše teraviju koji kaže: ***«Ko obavi teraviju u toku ramazana bit će sa puno imana i bit će mu oprošteno sve što je imao od grijeha.»*** Obratite pažnju na prvu riječ kojom se definiše teravija – glagol ''kame'', kao kijam (kame, jekumu – stajati). Prema tome, teravija je noćni pritvrđeni sunnet koji se sastoji u stajanju. Kod ibadeta ne možemo davati direktive, već možemo samo preporučiti kako da se obavlja. Ono što imamo u nekim džamijama nije stajanje. Ovim ne želimo da preporučimo neko predugo stajanje jer ima starijih ljudi koji nisu u stanju tako dugo da drže abdest i sl. Ono što je minimum koji se mora ispoštovati jeste da svaka riječ Kur'ana bude izgovorena jasno i da se ono što je ta'dilul erkan jasno odradi. To je nasilje prema ibadetu. Naravno, džematlija ima svoj sevab, ali tu stradaju imami. To je preskup emanet. Te stvari su izraz srca, svijesti i odgovornosti, a ko bi trebao biti svjesniji od nas imama. Ovo sam namjerno izdvojio jer je suviše upadljivo i daje ružnu sliku o nama imamima.

Molim Gospodara Uzvišenog da nam pomogne da ove emanete nosimo onako kako će On biti zadovoljan.

Refik Sadiković

Ima jedna kur'anska dova koju preporučujem, jer je za naše uslove jako adekvatna. "*…Gospodaru naš, daj nam Svoju milost i pruži nam u ovom našem postupku prisebnost.*" (Al-Kahf, 10) Prisebnost i putokaz kako da pravilno postupimo - to je ono što nama treba.

Naučna mu'džiza u Poslanikovom ﷺ hadisu

U ovom Poslanikovom hadisu postoji i treća zadivljujuća stvar koja naglašava da je nužno postojanje vremena za događanje munje. Allahov Poslanik, s.a.w.s., je ograničio i odredio vrijeme u kojem se događa munja na jedan treptaj oka! Ja sam detaljno istraživao ono do čega su naučnici došli tokom svojih istraživanja. Koliko je potrebno munji vremena za prolazak i povratak? Vidio sam da je to vrijeme samo jedan mali djelić sekunde. Ovo vrijeme se također razlikuje od mjesta do mjesta i od vremena do vremena. Prosječno vrijeme u kojem dolazi do munje jeste deseti dio hiljaditog dijela sekunde.

Tada sam se zapitao: da li postoji veza između vremena potrebnog za udar munje i vremena potrebnog za treptaj oka. Kako smo vidjeli plemeniti hadis spominje i definira vrijeme udarca munje na treptaj oka četrnaest stoljeća prije nego su to naučnici otkrili. Ono što me iznenadilo i zadivilo jeste da sam ja, istražujući vrijeme treptaja oka i vrijeme u kojem oko ostane zatvoreno prilikom treptaja došao do rezultata da ono iznosi deseti dio hiljaditog dijela sekunde!!! To je vrijeme koje je potrebno za udar munje.

U ovom istraživanju sam došao dso rezultata da se udar munje razlikuje od jednog do drugog oblaka zbog zemlje i zbog klimatskih fakotora nad okeanom. Također vrijeme potrebno za treptaj oka razlikuje se od čovjeka do čovjeka shodno njegovom fizičkom i psihičkom stanju. Ali prosječno vrijeme oba ova procesa je isto.

Slava Allahu! Pogledajmo ovu preciznost u definisanju vremana. Poslanik,s a.w.s., nam je dao precizno vrijeme za ovaj proces! Da li ima iko ko će nakon ovoga tvrditi kako Poslanikove, s.a.w.s., riječi nisu veličanstvena naučna i kosmološka mudžiza.

Neki tvrde da Poslanik, s.a.w.s., nije donio ništa novo i kako jedan beduin koji živi u pustinji može vidjeti prolazak i povratak munje! Ovakav govor nije zasnovan ni na logici ni na naučnim dokazima! Onima koji ovo govore postavljamo pitanje: „Da li čovjek uopšte može vidjeti golim okom procese koji se dešavaju u munji?“ odgovor će, naravno, biti negativa. Ljudsko oko nije u stanju vidjeti procese koji se događaju u desetom dijelu sekunde. Uprkos tome što mi vidimo munju ona nama izgleda kao nepomična. Savremene i precizne naučne studije potvrdile su postojanje procesa i uzastopnih etapa koje se završavaju u kratkom vremenskom roku koji se ne može primjetiti okom.

Četvrta stvar koju zaključujemo iz ovog hadisa jeste da je Muhammed, s.a.w.s., izrekao ovaj hadis kao naučnu mudžizu u vrijeme ashaba koji su bili njegovi savremenici i koji su svojim ušima čuli ovaj hadis. Oni nisu spoznali naučno značenje ovog hadisa o prolasku i povratku munje, jer u njihovom vremenu nisu postojelae sprave i uređaji za mjerenje vremena i dužine udara munje. Ali oni su vjerovali i istinitom prihvatili svaku riječ koju im je kazao njihov vjerovjesnik, uzor i primjer Muhammed, s.a.w.s. Ja mislim, a i vi ćete se sigurno složiti, da je ovaj plemeniti hadis veliki izazov za naučnike ovog vremena.

Također je Poslanikovo, s,a.w.s., upoređivanje vremena udara munje i treptaja oka ispunjeno naučnom preciznošću i nije čudo što današnji naučnici koriste Poslanikovu, s.a.w.s., terminologiju.

Kada vjernici vide ovu velićanstvenu mudžizu to im samo povećava vjerovanje. Uprkos tome što oni ne mogu vidjeti ove procese golim okom to im nimalo ne umanjeuje vjerovanje. Ateisti vjeruju samo u naučne dokaze, a ovaj hadis je upravo jedan od naučnih dokaza.

Molim Allaha da ova studija bude dobro i uputa za svakog onoga ko sumnja u poslanicu islama, a da vjernicima bude razlog povećanja njihovog vjerovanja.

Preveo:
Semir Rebronja

Čuvaj se neposlušnosti prema roditeljima

Sanin Musa

Znaj da bi majčino srce, i kada bi ga nožem iščupao iz njenih prsa, plakalo zbog tvog neuspjeha i radovalo se tvojoj sreći. Ako bi s tim srcem pohitao da ga prodaš i uzmeš nagradu, pa se na tom putu sapleo i pao, ono bi te upitalo: "Udari l' se, sinko moj?" Tolika je majčina ljubav prema djetetu, i još veća.

Znaj da je neposlušnost prema roditeljima jedan od najvećih grijeha, najgorih djela i najklizavijih terena za stropoštavanje u vatru džehennemsku. Očevi uzdasi zbog tvoje neposlušnosti, majčine suze zbog tvoje nepokornosti direktno vode Allahovoj srdžbi i Njegovoj kazni. Između roditeljskih suza i uzdaha i Allaha Uzvišenog nema pregrade i zastora. Neposlušnost roditeljima do Njega se uzdiše direktno. A isto tako direktno se spušta i kazna. Pogledaj ovaj primjer koji se vezuje za velikog učenjaka Abdullaha b. Abbasa, r.a.

Njemu je došao jedan čovjek i rekao mu: "Bio sam se zaručio ženom koja je odbila da se uda za mene. Drugi ju je čovjek zaručio i ona je bila voljna da se uda za njega. Osjetio sam zbog toga veliku ljubomoru, pa sam je ubio!" Ibn Abbas r.a. ga upita: "Je li ti majka živa?" Odgovorio je: "Nije." On mu je tada preporučio: "Pokaj se Allahu Uzvišenom i približi Mu se dobrim djelima koliko možeš!" Jedan od prisutnih upita kasnije ibn Abbasa r.a.: "Zašto si ga pitao da li mu je majka živa?" Odgovorio je: "Zato što ne znam djelo koje je bliže Allahu Uzvišenom od dobročinstva prema roditeljima."

Lijep postupak i dobročinstvo prema roditeljima zauzima, stoga, izuzetno visoko mjesto u islamu. Stvoritelj Uzvišeni u Kur'anu Časnom na nekoliko mjesta govori o ovome i naglašava da je obaveza dobročinstva prema roditeljima najveća obaveza nakon pokornosti i obaveze prema Njemu, neka je slavljen. Tako Allah Uzvišeni govori: "Gospodar tvoj zapovijeda da samo Njemu robujete i da roditeljima dobročinstvo činite. Kada jedno od njih dvoje, ili oboje, kod tebe starost dožive, ne reci im ni "Uh" - i ne podvikni na njih i obraćaj im se sa riječima poštovanja punim. Budi prema njima pažljiv i ponizan i reci: "Gospodaru moj, smiluj im se, oni su mene, kad sam bio dijete, njegovali!" Isra , 23 i 24

Pogledaj ove riječi i njihovu ljepotu zbog koje suze udaraju na oči. Jeste li razumjeli njihovu poruku i sadržaj? Uistinu, da je samo ovaj ajet objavljen o ovoj temi i da je u historiji ljudskog roda samo ovo rečeno, bilo bi dovoljno. Onaj ko je shvatio ove riječi, razumio njihovu poruku, postao je svjestan bolova i muka koje majka trpi dok ga nosi, uvidio teškoće porođajnih bolova, spoznao požrtvovanost dojenja i veličinu ovog djela, osjetio i okusio brige oca da bi opskrbio svoju familiju..., svaki dan bi se sageo i poljubio noge svojim roditeljima i rekao im: "Hvala vam i da vas Allah obilato nagradi za sve što ste učinili za mene!" Veliki ashab, drug Resulullaha s.a.v.s. i njegov miljenik, Ebu Hurejre r.a., živio je u jednoj, a njegova majka u drugoj kući. Kada god bi izašao iz svoje kuće došao bi do vrata kuće svoje majke i pozvao bi je blagim glasom: "Mamice moja!" i nazvao joj selam. Ona bi mu uzvratila: "Sinčiću moj! Neka je i na tebe Allahov selam, rahmet i berićet!" Tada bi joj Ebu Hurejre r.a. rekao: "Neka ti se Allah smiluje kao što si se ti meni smilovala i odgajala me kada sam bio mali!" Ona bi mu uzvratila: "Neka se Allah smiluje tebi, kao što ti činiš meni dobro u mojoj starosti!" Dragi Allahu, kako su ovo lijepi primjeri! Poznat je primjer jednog čovjeka koji je iz Jemena zajedno sa svojom majkom došao u Mekku da obavi hadž. Htio se odužiti majci za njeno dobročinstvo tako što ju je stavio na svoja leđa i tako kružio oko Kabe (tavaf činio) govoreći svojoj majci: "Ja sam tvoja poslušna deva." Kada su završili obred hadža, upitao je velikog učenjaka, druga Allahovog Poslanika s.a.v.s., Abdullah b. Omera r.a.: "Jesam li se sada odužio svojoj majci? Nosio sam je više nego što je ona mene nosila u stomaku." "Nisi joj se odužio ni za jedan uzdah kada te je rađala", odgovori mu Abdullah.

Bajazit Bistami je bio čovjek vrlo poslušan svojoj majci. Intenzivirao je svoju poslušnost onda kada mu je majka ostarila. Jednom prilikom, majka je legla i zatražila čašu vode. Pošto u kući nije bilo vode, izašao je napolje i kada je došao sa čašom ona je već bila zaspala. Ostao je cijelu noć čekajući da joj da tu čašu vode. Kada se pred sabah probudila, ugledala ga je kako drži čašu vode u ruci, pa ga upita: "Šta radiš, sine?" Reče joj: "Majko, donio sam ti čašu vode." Proveo je cijelu noć da bi je napojio i ispunio joj želju.

Nažalost, koliko su se samo današnje generacije udaljile od ovih časnih i lijepih primjera. Poštovanje i poslušnost prema roditeljima izgubilo je uzvišeno mjesto koje mu pripada i ostalo samo mrtvo slovo na papiru. Štaviše, roditelji su danas predmet poruge, ponižavanja, psovanja, udaranja, pljuvanja i ubistva! Kako je to prije četrnaest vijekova nagovijestio Resullulah s.a.v.s., kada je bio upitan o predznacima Sudnjeg dana rekavši: "Kada vidiš da majka sebi rodi gospodaricu..."

Ovo može značiti i kada vidiš da je majka od svoga djeteta ponižavana, pljuvana, udarana, psovana, ubijena. Tada očekuj Sudnji dan. Zar to ne vidimo svuda oko sebe?

Uistinu, iako se u islamu potencira dobročinstvo prema oba roditelja, dobročinstvo prema majci se posebno naglašava. To je zbog njene veće žrtve i materinske uloge, jer zaista, ona dijete nosi, zbog toga njeno zdravlje trpi, a uz to ona trpi radi djeteta ono što niko drugi ne bi trpio. Znajući za ovo, a imajući u vidu ulogu majke i njen trud koji ulaže, Resullulah s.a.v.s. je govorio o našoj obavezi prema majci sa krajnjim respektom.

Međutim, u samo jednom slučaju dozvoljeno je djetetu da se usprotivi i iskaže nepokornost svojim roditeljima. Kada je to? To je onda kada roditelj (ili jedno od njih) traži i zahtjeva od svog djeteta nepokornost prema Allahu Uzvišenom. Ovo se dešava u sitaucijama kada roditelji podstiču dijete ili mu naređuju haram, a sprječavaju ga ili mu zabranjuju izvršavanje farzova i dobrih djela.

Tarik Ramadan - reformator ili islamista

Predmet našeg rada je ugledni švicarski filozof, Tarik Ramadan, koji je kroz svoje harizmatične nastupe za kratko vrijeme postao ideal za jedne i javni neprijatelj broj jedan za druge.

Lamija HADŽIMURTEZIĆ

Cilj ovog rada je iznijeti aktuelna stanovišta jednog muslimanskog intelektualca na Zapadu o muslimanima u modernom društvu, kao i artikulisati različita poimanja tih stanovišta od strane javnosti.

Važnost njegove pojave, prema našem mišljenju, zasniva se na njegovoj otvorenoj angažovanosti za muslimane na Zapadu, te doprinosu njihovoj društvenoj, političkoj i kulturnoj integraciji i afirmaciji u modernom evropskom društvu. «Budućnost islama je Tarik Ramadan!!!», čuvena izjava sudanskog političkog lidera, Hasana Et-Turabija, u Kartumu sredinom 1990. jasno nam pokazuje njegovu popularnost i uticaj na muslimane, kako na Zapadu tako i na Istoku.

Ali, ta njegova više politička nego i univerzitetska angažovanost na Zapadu je vrlo često viđena kao ''opasna'' i ''islamistička'', što je znatno uzrokovano njegovim porodičnim naslijeđem, jer je Tarik Ramadan unuk Hasana al-Bena, osnivača islamske organizacije «Muslimanska braća» u Egiptu sredinom prošlog vijeka.

Da bismo što bolje analizirali Ramadanov društvani angažman i njegov uticaj i odjek u zapadnom društvu, rad smo podijelili na dva dijela: prvi dio sastoji se u iznošenju tri Ramadanove ideje koje smo smatrali najznačajnijim za prikazivanje njegovih reformističkih nastojanja, dok se drugi dio bavi reakcijama zapadnih intelektualaca na njegovo djelovanje.

Precizirat ćemo da ovaj rad ne obuhvata sve pojedinosti Ramadanovih ideja, obzirom da smo se limitirali na analizu samo dva Ramadanova djela, na par njegovih najzanimljivijih članaka, kao i na reakcijske članke, uglavnom francuskih intelektualaca, prema njemu.

Ipak, smatramo da će nam ovaj rad barem djelimično osvijetliti ovu zanimljivu ličnost.

Reforma islama

Značajan broj islamskih intelektualaca i vjerskih vođa naglašavaju danas odlučnu potrebu za reformom islama . Međutim, kako reformisati islam? I u kojoj mjeri?

Većina od tih modernih reformatora nema ambiciju ''reformisati'' islam, kako su to činili u kršćanstvu Luter i Kalvin, nego samo ''razmisliti'' na jedan novi način o islamu. Ti reformisti ne napuštaju uvjerenje da je Kur'an Božija riječ, nego traže samo svježe pristupe kur'anskoj interpretaciji i primjeni islama u društvu.

Tarik Ramadan sebe voli nazvati ''islamskim reformatorom'', ali onim reformatorom koji se ne drži samo doslovce Teksta, nego traži i njegovu adekvatnu primjenu u vremenu i prostoru. Ono po čemu je Ramadan jedinstven, kada se uporedi sa drugim reformatorima, jeste što smatra da je islam primjenjiv u svakom vremenu i na svakom mjestu, dakle, i u modernom zapadnom svijetu.

Prva njegova ideja koju ćemo iznijeti, a koja je usko povezana sa reformizmom, jeste ideja modernosti u islamu.

Modernizam

Osnovna karakteristika savremenog zapadnog društva je modernizam. Prema Sejid Husein Nasru moderan ''znači ono što je odsječeno od transcendentnog, od neizmjenjivih principa koji u stvarnosti vladaju svim stvarima i koje su obznanjene čovjeku kroz Objavu u njenom najuniverzalnijem smislu''.

Taj pojam podrazumijeva sve što je isključivo ljudsko i što je, dakle, odvojeno i odsječeno od božanskog izvora. Taj princip je očito u suprotnosti sa načelima islama, jer je u islamu glavni princip upravo vjerovanje u Boga, Jednog i Jedinog, Stvoritelja. A čovjek je samo Njegov namjesnik na Zemlji.

Očigledno je da će musliman na Zapadu, u ovom modernom vremenu, naići na mnoge proturječnosti između sebe i zapadnog društva. Kako onda naći put? Za odgovorom na pitanje modernosti i odnosa muslimana prema njemu tragali su, i još uvijek tragaju, mnogi islamski mislioci.

Ramadan smatra da se ništa u islamu ne suprotstavlja modernizmu, i svaka reforma, svaki naučni progres, ako nisu u suprotnosti sa učenjem islama i ako doprinose poboljšanju čovjekovog života, dozvoljeni su. Bitno je da musliman istinski shvati suštinu islama i sadašnji trenutak u kome se nalazi, te da se ispravno postavi naspram svijeta koji ga okružuje. Svi glavni životni principi su sadržani u Kur'anu, a na ljudskoj je pameti da razradi njihovu primjenu shodno vremenu i prostoru.

Suprotno tome, radikalni islamski pokreti, kako navodi Ramadan, čine ''vječnim'' tradicionalne interpretacije islama, jer smatraju da je to najbolji način vjernosti Poruci, štiteći se tako od zapadnjačkih krajnosti. Oni tako opravdavaju svoj tradicionalizam koji uzima ponekad mračne forme i tako islam predstavljaju kao nešto što je suprotno društvenom i naučnom progresu. Ramadan smatra da je razlog tome njihova nesposobnost i lijenost, te da to vodi izolovanju i diskreditovanju muslimana. Islam uči upravo suprotnom, da muslimani trebaju da se uključe u društvene tokove, da se educiraju i napreduju. Ideja promjene i evolucije, koju podrazumijeva modernost u savremenom vremenu, nije suprotna islamu.

Glavni Ramadanov interes je da ubijedi da jedino pozitivna inicijativa za refomom islama garanuje bolji položaj muslimana na Zapadu, pa i drugdje.

Stoga ćemo, kao drugu Ramadanovu reformističku ideju, posvetiti akciji.

Individualna i zajednička akcija

Pošto vidi pasivnost muslimana kao glavnu prepreku njihovoj afirmaciji, glavna Ramadanova preokupacija je postalo podsticanje na njihovom učešću u organizacijskim, društvenim, kulturnim i političkim zbivanjima u društvu, koje smatra neophodnim za njihovu budućnost.

Na muslimanima je, dakle, da se obračunaju s vremenom, jer se u islamu ništa ne suprotstavlja ličnom angažmanu, socijalnim reformama, kratko rečeno, napretku i boljitku. Ramadan ističe da muslimani imaju dovoljno sredstava da odgovore na savremene izazove, bez napuštanja svog vlastitog muslimanskog identiteta.

Međutim, nijedna značajna reforma u islamu ne može se započeti ako se ne stavi u fokus subjekt, tj. čovjek sa svojim ličnim angažmanom i slobodom. U tom smislu, on dalje ističe da neće biti nikakve reforme u islamu ukoliko sama individua ne bude pokretač, te krajnji cilj te reforme.

Sljedeću Ramadanovu reformističku ideju bismo označili kao najoriginalniju.

Nastavit će se...

Osmansko odličje na sandžačkim prsima

Avdija SALKOVIĆ

Berlinskim sporazumom sklopljenim nakon Osmansko-ruskog rata (1877), Osmanska država izložena je nemilosrdnom rasparčavanju svoje teritorije od strane zapadnih država i naroda koji su se nalazili pod njenom upravom. Nezadovoljna grčka vlada, kojoj bijahu dodijeljene oblasti Tesalija i Narda, također je željela uzeti Janju i ostrvo

Krit, pa je zato, oslanjajući se na evropske saveznike, izvela invaziju na ovo ostrvo i dopremila ogromne količine naoružanja. Kada Grci započeše ubijanje muslimanskog življa i pljačkanje njihovog imetka, osmanski vojnici počeše pružati otpor. Strane diplomate u Istanbulu podržaše Osmansku državu i optužiše Grčku za agresiju nad ostrvom Krit. Želeći da spriječi zulum i nepravdu, sultan Abdulhamid-han proglasio je opštu mobilizaciju.

Uporedo sa vojnim osvajanjem ostrva, Grci su širili propagandu po Evropi kako Osmanlije terorišu i ubijaju kršćansko stanovništvo. Međutim, istina je bila sasvim drugačija, što se i vidjelo 16. februara 1897. godine kada je Grčka vlada proglasila zauzimanje ostrva. Tim povodom evropske države uputile su veoma oštru notu grčkim i rumskim četama koje se, pak, oglušiše o proteste i nastaviše sa započetim zločinima. U jednom trenutku čak evropski čelnici predložiše sultanu Abdulhamid-hanu da premjesti muslimansko stanovništvo sa ostrva Krit u Anadoliju, međutim, on je to bez razmišljanja odbio zato jer bi taj čin imao katastrofalne posljedice po Osmansku državu. Kao kompromisno rješenje ponuđeno je da se ostrvo stavi pod međunarodni protektorat i tako uspostave javni red i mir. Kada je najzad Zapad obezbijedio svoje prisustvo na Kritu, uvjerio se u postojanje stravičnih zločina.

Smatrajući Osmansku državu slabom i vjerujući u pobjedu, Grci duž granice u Rumeliji započeše vojne operacije i pojačaše huškačke akcije. Na sve načine pokušavali su da uvuku Osmanlije u rat.

Izvanredni političar, sultan Abdulhamid-han se trudio da ne ulazi u otvorene sukobe sa bilo kime, jer je i najmanji rat mogao biti poguban za njegovu državu. Naime, Osmanska država u XIX vijeku još uvijek je posjedovala ogromnu teritoriju koju u slučaju eventualnog napada nije bila u stanju odbraniti. Sultan Abdulhamid-han je to dobro znao i zato je vještim političkim manevrima skoro trideset godina odolijevao gladnim kolonijalnim silama - Engleskoj, Francuskoj, Rusiji i drugima, a koje su, pak, odavno bacile oko na Irak, Sjevernu Afriku, Balkan i Palestinu.

Međutim, grčki teror se više nije mogao izdržati, tako da 17. aprila 1897. godine, nakon jednog sastanka koji je trajao pedeset i šest sati, sultan Abdulhamid-han objavi rat Grčkoj. Na čelo osmanske vojske doveden je komandant alasonijske armije admiral Ethem-paša.

Izlaskom osmanske vojske iz svojih utvrđenja počeli su dani katastrofe za grčku vojsku. Naviknuti na gerilski rat i na ubijanje nenaoružanih i nezaštićenih žena i djece, grčki vojnici počeše bježati dok po atinskim ulicama utihnuše pozivi pobunjenika na borbu. Sada se svako zabrinuo za svoju dušu.

Za nepun mjesec dana osmanska vojska bacila je na koljena Grke, koji posebno nastradaše u bici kod Domeke. Uplašeni napredovanjem Osmanlija, Evropljani i ruski car predložiše sultanu sklapanje primirja. Plašeći ga ratom, Zapad je želio uspostavu mira koji bi odgovarao Grcima. Konačno, 16. septembra 1897. godine, uz posredovanje evropskih zemalja, potpisan je sporazum.

Povodom pobjede sultan Abdulhamid-han poslao je svojim vojnicima čestitku slijedeće sadržine:

"Dragi moji vojnici, djeco moja! I pored toga što nam je cilj bio da zaštitimo mir i da ne prolijevamo krv, Grci se nisu ponašali tako već su poželjeli da nam napadnu zemlju i time su pogazili sporazum. Braniti naše pravo i našu zemlju postao je svima nama farz-i ajn. Uzdali smo se u Allaha, ušli smo u borbu. Neka je stotinu hiljada puta hvala Uzvišenom Allahu, uz Njegovu milosrdnu pomoć i uz pomoć ruhanijeta našega Resulullaha postali smo pobjednici. Od dana moga ustoličenja pa sve do danas nisam bio ovoliko sretan. A razlog mojoj sreći jeste pobjeda koju stekoh u bici uz pomoć Allaha i ruhanijeta Resulullaha. A vi ste, pak, posrednici mojoj pobjedi. Hrabrost, čvrstina i lijepi ahlak koje ste ispoljili, mene su usrećili. Neka vas Uzvišeni Allah Svojom pomoću zauvijek proslavi, na obadva svijeta budite cijenjeni. Osim toga i vaša čestitka povodom godišnjice ustoličenja, uzrok je mome zadovoljstvu. Sve vas selamim."

Porodicama poginulih i ranjenih u ovom ratu sultan Abdulhamid-han pružio je ruku pomoći i ne ostajući samo na tome organizovao je humanitarne akcije u kojima je pomoć stigla sa svih strana svijeta. Također je svakog gaziju, učesnika ovog rata, Sultan odlikovao posebnim Ordenom časti koji je ustanovljen samo za ovu priliku.

Ovdje ova priča dobija jednu sasvim drugu dimenziju zbog koje je, sa aspekta

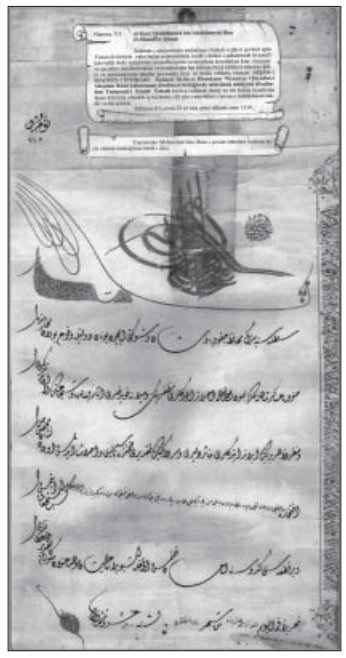

Bošnjaka Sandžaka, ova bitka i vrijedna spomena. Iz naše historijske zaostavštine, doduše (i na žalost) mnogo više one usmene nego pisane, poznato je da je veliki broj sandžačkih mladića učestvovao u odbrani Osmanske države. Na spomen riječi "đurumlije" vjerovatno nema porodice u Novom Pazaru i šire koja neće potvrditi da je neko od njihovih djedova, pa i babova, bio Sultanov asker na Galiciji, Čanakaleu i mnogim pustarama Anadolije. Ti hrabri ljudi odazivali su se pozivu Halife i to u trenucima kada su skoro svi otkazivali poslušnost. Išli su, odvajali su se od svojih najmilijih, ubijeđeni da se više nikada neće vratiti. Zaista je tako i bilo - veliki dio njih pali su kao šehidi, dio je ostao i započeo nov život širom Anadolije, dok se neznatan broj vratio. A bolan je prizor kada povratnik iz rata, nakon višegodišnjeg odsustva, stigne na svoje ognjište i doživi da ga rođeni ukućani ne prepoznaju.

U spomenutom ratu sa Grcima učestvovao je i Jakub Ismail iz Novog Pazara, čiji potomci i danas žive na ognjištu ovog gazije. Naime, jedan od onih ordena kojima je sultan Abdulhamid-han odlikovao svoje vojnike učesnike rata sa Grcima 1897. godine, zablistao je i na prsima našeg junaka Jakuba Ismaila zbog zasluga i izuzetne srčanosti koju je ispoljio. Osim toga, rahmetli Jakub je kao nagradu dobio i jedno parče zemlje, kao i beraat o odlikovanju čiju sadržinu sa ponosom predstavljamo:

El-Gazi Abdulhamid bin
Abdulmedžid-han
Uvijek pobjednik

Zarad trajnog sjećanja na pobjede koje su, uz Allahovu pomoć, na način koji priliči našoj slavi, ostvarili vojnici u bitkama protiv Grčke države, vođenih zarad očuvanja veličanstvenog ugleda i pravnog poretka našeg uzvišenog sultanata i sjećanja na ispoljeno junaštvo i hrabrost, ISMAILU JAKUBU iz NOVOG PAZARA, pripadniku 13. sanitetske jedinice, 4. čete, 2. bataljona, 17. puka naše slavne 3. armije, dodjeljuje se ORDEN ČASTI, posebno namijenjen svakom pojedincu učesniku ovih bitaka kao zasluga za ispoljenu srčanost, kao i jedno parče zemlje.

Zarad njegove velike slave utvrđen je ukaz o odlikovanju koji sadrži ovu titulu i uručen je njemu lično.

23. zul kade 1314/1897.

I na kraju, nakon ovih Sultanovih riječi suvišno je kazati bilo šta drugo, osim dove Uzvišenom Allahu da Ismaila Jakuba i sve druge gazije primi kao šehide, a da nas učini dostojnim žrtve naših predaka.

MI PROTIV NAS

Nad ponorom ljudskog dostojanstva

Koliko je koraka još potrebno pa da Novi Pazar zadesi ekološka katastrofa? Kako ukrotiti ljudsku savjest pa da ne rade sami protiv sebe, da se ne ubijaju svojim nehatom? Ima li skrovitog mjesta u ovom gradu gdje se ne okupljaju narkomani?

Ibro MEHMEDOVIĆ

Francuski putopisac, koji je ovim krajevima prošao tokom osamnaestog vijeka, o Novom Pazaru je, pored ostalog, zapisao: "Idilični gradić između vijenaca visokih planina ima svojih pet rijeka koje se zvjezdasto sastaju u ovoj kotlini i čine prirodni raritet." Osim pet vodotoka, koje su prirodne zakonitosti ovamo dovele, Novi Pazar je sa početka prošlog vijeka imao i jedan vještački jaz sa svojim otokama, a sve je činilo živ otok ovog mjesta. Za Novi Pazar se govorilo da ovaj grad leži na dvije rijeke koje su ovamo vijekovima donosile beričet i svježinu. Sve priče su počinjale i završavale se o dobrim trgovcima i vještim zanatlijama, o ljepoti rijeka i Cardžamija. Na mreži vodotoka su se na¬pajali ljudi. Ribolovci su pričali alaske priče o mladicama i pastrmkama iz doline Raške i Jošanice.

Nažalost, ljudski nehat i prirodna ljepota se međusobno ne trpe. Rijeka Jošanica, o čijoj ljepoti je ispjevana pjesma ''Jošanice rijeko mala'', postala je mrtva, modra i često puta krvava. Nije se teško sjetiti od čega. Za one što ne znaju, dovoljno je da prošetaju obalom Trnavice, Jošanice, Banjske rijeke, tamo gdje se nalaze kamenjare i klanice...

Ovdje se nije dogodio sukob naroda, dogodilo se skoj džadi što je spajala Solun sa Dubrovnikom.

Jedine sjenke što su padale po novopazarskim mahalama dolazile su od bedema i vitkih minara posrnuće ljudskog dostojanstva i paradoks tradicije ovdašnjeg naroda. Oni što žive pored vodotoka, umjesto da ih štite, oni ih zagađuju. Slike ljudskog nemara su jezive: niz vodotoke plutaju vreće i "boščaluci", prolaznici odmahuju rukom i okrivljuju nekog drugog, ne pomišljajući da je sramota trpjeti sramotu.

Oni što su kidisali na vrtoglavi biznis, zaboravljaju da je čovjek skuplji od šake dolara. Čekaju mnogi od njih da država, u cilju zaštite životne sredine, izmisli još jedan PDV koji se jedino podmićuje izdvajanjem za svaki komad proizvoda od teksasa.

Apsurd našeg vremena

Što je više nauke, to je manje kulture - apsurd je našeg vremena. Jer, zaista, ne treba da ide jedno uz drugo - univerziteti i nekultura, visoka moda i niska svijest prema zaštiti životne okoline. Slike o svemu govore. Nažalost, ono što je nejgore rijetko dolazi na stupce pisanih medija i TV ekrane.

Zna li neko u ovom gradu mekteba, medresa, škola i fakulteta koliko nam narkomana defiluje ulicama, otkuda stižu razni ludaci i psihopate, prosjaci i prevaranti, ko nam dozira broj starih automobila iz Grne Gore? Znaju li ove detalje oni što im djeca odlaze noću i ostaju do jutra? Ako hoće da znaju, neka zavire ispod mostova, iza stambenih zgrada, u napuštene podrume! Jer, za prljavštinu duše nečistoća je pravi ambijent.

Ono što policija ne može da otkrije, ničim nije zaključano. Dovoljno je da noću obiđe most poznatiji kao Carska ćuprija. Ovdje se svake noći okupljaju narko-jarani i jaranice i tamo, u svojem ambijentu, harče život i zdravlje. Od morala nemaju šta oduzeti. Kod njih život ide dalje i sve je bliži smrti kao "uzvišenom cilju". Ovdje i na druge punktove prethodno dolaze dileri i po ustaljenim lozinkama donose smrtonosni materijal.

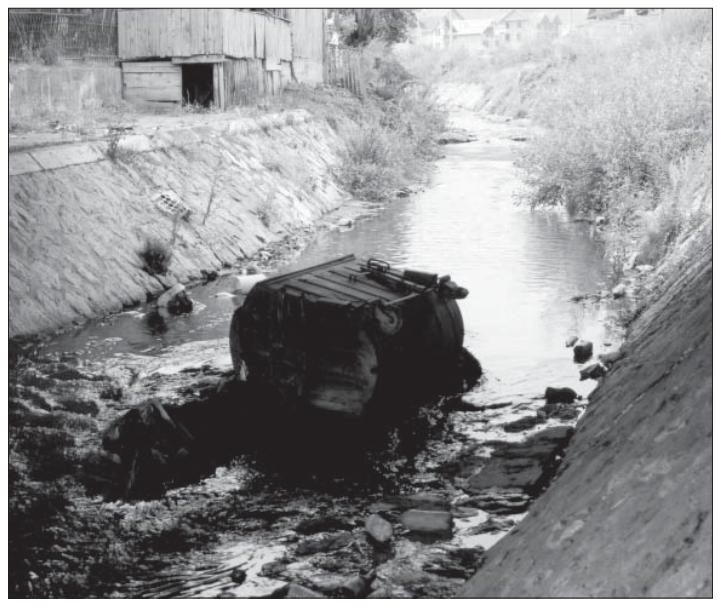

Ovdje se razmjena vrši po sistemu: Ja tebi otrov - ti meni pare. Sve je pošteno do groba.

Grad kao zid smrti

Ubice jure snažnim motorima danju i noću, kao da su novopazarske ulice prazne. Ulični redari, dakle policajci, ispraćaju ih samo pogledima, nekada nasmijani, a nekada namrgođeni, sve jedno, ali ih nikako ne zaustavljaju. Možda znaju da su to samo "nestašna djeca" novopečenih bogataša. Ne žele da im kvare idilu, da ih brukaju pred curama.

Djevojke, razgolićene i do perfekcije našminkane, silaze prema centru grada mnogo kasnije od prvog mraka, a vraćaju se u sitne sate. Njihovi roditelji mirno spavaju. Obalama rijeka se šetaju samo oni što nešto bacaju u vodotoke.

Novi Pazar sve više postaje poznatiji po narkomanima i siledžijama nego po dobrim ćevapima i mantijama. Oni što nisu naučili da pričaju sami sa sobom, u kahvama slušaju kazivanja o drogi, neslozi, mitu i korupciji. I sve je neko drugi od nekud kriv, a mi samo trpi¬mo. Svakoga jutra na oglasnim tablama nove plakate: Preselio poslije ''kraće bolesti'' ili nesretnim slučajem.

Život ide sve brže u nove avanture, u siromaštvo uma i ponosa. Svi trpe poniženja, samo se nekima čini da je to pravi život, da su rijeke Bogom dane da u njih bacamo sve.

Ali ovu sjetnu hroniku nećemo završiti a da ne kažemo da su junaci i ove priče oni što su digli glas protiv droge i drugih poroka. Oni predstavljaju nadu za spas mladih. Neka im Alah dragi pomogne na putu humanosti koji nas neće odvesti u Las Vegas.

PONOVNO USPOSTAVLJANJE PLANINARSKOG TURIZMA U AFGANISTANU

Ratni veterani osvajaju vrhove

Priredio: Samir KAJOSHAJ

Kako od bivšeg afganistanskog mudžahida doći do iskusnog planinskog vodiča - dilema je pred kojom se nalaze italijanski stručnjaci koji već dva mjeseca žive na vrhovima sjeverno od afganistanske prijestolnice Kabula.

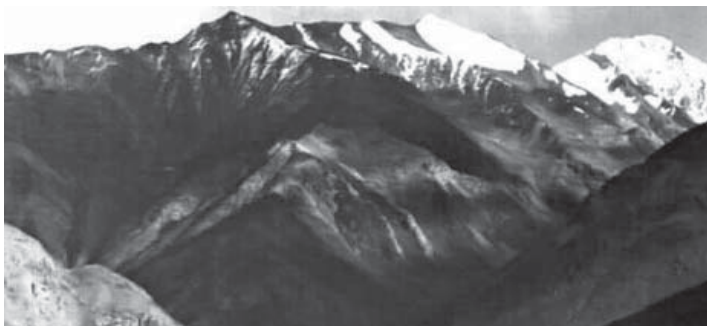

"Imam ogromno iskustvo kada su ove planine u pitanju, jer sam na njima proveo godine boreći se sa Rusima," kaže bivši komandant mudžahida Rahim Kan. Do prije godinu on je u rukama nosio oružje, a danas u ruci drži veliki štap, dodavši, uz osmjeh, kako je došlo vrijeme da svoje znanje iskoristiti u miroljubivije svrhe.

Vijekovima su afganistanske planine Hindu Kuša služile uglavnom kao zaštita hrabrim braniteljima tokom borbi sa osvajačima. Njih je u afganistanskoj historiji bilo puno – od Britanaca do Rusa. Danas neki drugi stranci, umjesto kriznog žarišta, pokušavaju od Afganistana da naprave turističku destinaciju. Iako u vrijeme dok u nekim dijelovima zemlje još uvijek bjesne sporadični sukobi, strani stručnjaci se nadaju kako bi planinski vrhovi sjeverno od Kabula mogli biti turistički mamac za planinare širom svijeta. Oni se nadaju da bi nepristupačni vrhovi jednog dana mogli biti prepuni planinara i climbera, kao što su nekad vrvjeli od afganistanskih boraca.

Ipak, njihovi planovi su još uvijek u povoju. Iako bi dolari i euri dobrodošli ratovima poprilično osiromašenoj zemlji, veliki su strahovi da se turisti ne bi osjećali sigurno u zemlji kao što je Afganistan. Posebno treba uzeti u obzir da države poput SAD gotovo svakodnevno upozoravaju svoje državljane da izbjegavaju posjetu ovoj ratom uništenoj zemlji. Niko ne sumnja u ogroman turistički potencijal koji Afganistan posjeduje. U toj zemlji nalaze se neki od najvećih planinskih vrhova u svijetu, od kojih neki još uvijek nisu istraženi. Zbog toga je organizacija sa sjedištem u Rimu "Planinarska divljina" počela sa treninzima bivših boraca. Oni posebnim predavanjima i radionicama pokušavaju da od bivših ratnika obuče planinarske vodiče, kako bi "bili spremni jednog dana kad turisti dođu". Energični lider ove grupe profesor Karlo Pineli smatra da taj dan nije daleko. On sa svojim saradnicima obučava 22 bivša borca, među kojima su i 2 žene. Polaznici obuke su borci koji su birani na nacionalnom nivou kroz DDR program Ujedinjenih nacija (razoružanje, demobilizacija i reintegracija - prim. aut.). To su uglavnom pripadnici raznih milicijskih frakcija sa velikim ratnim iskustvom, ali koji danas nemaju nikakvog zaposlenja. Program su podržale i fondacija "Aga Kan" kao i američka "Agencija za internacionalni razvoj".

Prije nego što su poslati na obuku na planinama iznad doline Pandžšir, koja se nalazi sjeverno od Kabula, polaznici kursa u učionicama su prošli časove o sigurnosti i higijeni. Osim toga, oni su od stranih predavača sticali znanja iz geologije, kao i o flori i fauni prisutnoj u Afganistanu. Tri decenije ranije, Afganistan bio je meka za mnogobrojne svjetske planinare. U ovoj azijskoj zemlji održavali su se nezvanični samiti svjetske planinarske elite. Rat koji je nakon toga izbio u ovoj zemlji i dugogodišnje borbe prekinule su taj običaj.

"Želimo da ponovo otvorimo vrata planinarenju na afganistanskom dijelu Hindu Kuš planina", kaže planinarski veteran Pinelli.

On se na tu planinu prvi put popeo davne 1960. godine. Svoje ideje da vrati planinare u Afganistan počeo je da sprovodi u djelo prije dvije godine kada je organizovao ekspediciju na 7.500 metara visoki Novšak, najviši vrh u Afganistanu. To je bila prva takva ekspedicija nakon gotovo dvije decenije.

Njegovi učenici na obuci do sada su se popeli na nadmorsku visinu od 5.000 metara. Oni su naučeni osnovnim tehnikama, kao što su prelasci polja i glečera, te osnovnim znanjima o penjanju po strmim liticama. Jedna od dvije žene koje pohađaju planinarski kurs, Rohina, puna je entuzijazma. "Prije tri godine nisam smjela ni iz kuće da izađem, a danas mogu da se popnem na vrh planine", kaže uz osmijeh.

Svih 22 polaznika prošli su kurs, ali su time stekli samo osnovna znanja. Obzirom da je za sertifikat vodiča u francuskim Alpima potrebno nekoliko godina obuke, pred Afganistancima je još puno posla. Bez obzira na njihova znanja o surovim planinama, za Rahima Kana i njegove bivše saborce bit će teško da nakon dugo godina ratovanja postanu planinarski vodiči. Ni jedan od njih ne govori engleski jezik, što je najvažnije za sporazumijevanje sa stranim turistima. "To je tek prvi korak", kaže Pineli.

On se nada da će polaznici kursa usavršiti stečena znanja sa prvim grupama turista, ali i dodaje da će "proći vremena dok se pojave prvi strani klijenti". On planira da poveća broj sličnih kurseva naredne godine i započne novu eru planinarenja po Afganistanu.

NAUČNO MORE SANDŽAKA

Mr Sead IBRIĆ

U organizaciji Matice Bošnjaka - Društva za kulturu, znanost i umjetnost Sandžaka, u Zgradi visokog školstva u Novom Pazaru održana je konferencija za novinare u cilju upoznavanja šire javnosti sa projektom, kojeg sprovodi istoimeno društvo, veoma važnog za Bošnjake, a radi se o "Enciklopediji bošnjačke kulture Sandžaka". Tom prilikom najprije se obratio sekretar Matice Bošnjaka Alija Bakić, zatim prof. dr. Sefer Međedović i na kraju prof. dr. Šefket Krcić.

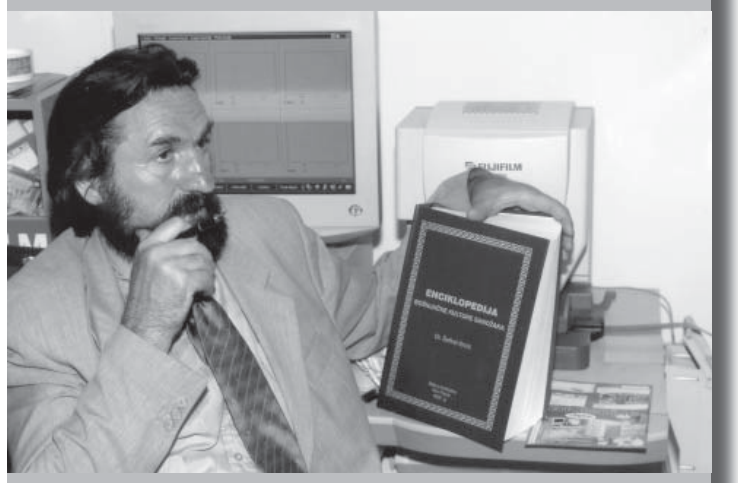

Prof. dr. Sefer Međedović je kazao: "Enciklopedija je knjiga kojom se svaki narod ponosi, ukoliko je ima… To je zbir najumnijih ljudi jednog naroda… Svaka enciklopedija se dopunjava, pa tako i ova nije potpuna, ali ipak sadrži ono što je najpotrebnije kazati za Bošnjake Sandžaka… Mnogo je bilo teže raditi ovu enciklopediju, nego bilo koju drugu, jer je ona nastala u periodu kada mnogi Bošnjaci intelektualci nisu smjeli da uzmu u ruke reviju "Sandžak", a kamoli šta drugo…"

Prof. dr. Šefket Krcić je u svom izlaganju kazao da je ovim djelom želio da napravi bazu podataka za Sandžak, a naročito za Novi Pazar, koji je postao univerzitetski grad. On je naglasio da je enciklopedija posvećena svim narodima u oblasti, ne samo Bošnjacima, ali da država, iako je dužna podržati ovakve kulturne projekte, kada su Bošnjaci u pitanju uopšte ne pruža nikakvu pomoć. Što je u ovom slučaju najžalosnije, jeste nespremnost onih koji se "zalažu" za prava Bošnjaka da na bilo koji način, a naročito materijalno, izađu u susret ovom projektu. Naravno, ima izuzetaka.

Ovo kapitalno djelo sadrži oko 1.800 stranica, a samo Abecedar iznosi oko 150 stranica. Projekat je rađen sa stotinu suradnika punih 15 godina. Glavni rad na Enciklopediji je okončan, ali bez finansijske pomoći on se ne može pojaviti sa svojom stilski i tehnički dotjeranom verzijom.

Dalji plan Enciklopedije je da se nakon probnog - pilot izdanja štampa pionirsko izdanje u jednom tomu, bez obzira na obim. Zatim, da se nakon promocija, razgovara i rasprava dobiju primjedbe i sugestije, koje će se održati u gradovima Sandžaka, u Sarajevu, Skoplju, Prizrenu, Beogradu, Istanbulu i drugim kulturnim centrima za godinu dana od izlaska, pripremiti Enciklopediju u tri toma (po deset slova u tomu), a zatim, dalje razvijati projekat u okviru Matice Bošnjaka i Bošnjačkog znanstvenog instituta i naredne tri godine Enciklopediju pripremiti i štampati u pet tomova (po šest slova u tomu). Na taj način, ovo bi bio stalni projekat ove institucije, koja bi time napravila jedno znanstveno i kulturno-istraživačko jezgro, koje bi objedinilo sve činjenice o Bošnjacima i Sandžaku.

Ovaj, zaista, mnogo važan projekat za Bošnjake, Sandžak i šire svaki intelektualac i pojedinac, na bilo koji način, treba podržati i svoju biblioteku i dom njime ukrasiti.

Istovjetnost sa sudbinom svoga naroda

Esad RAHIĆ

Mr. Avdija Avdić – književnik i historičar. Rođen u progonstvu, živi i piše u progonstvu. Govoreći o svom ranom djetinjstvu, Avdija kaže: „Prvi put sam ugledao svjetlost Sunca jednog junskog dana 1945. godine u selu Rakoš (Kosovo), gdje su mi roditelji sa starijom djecom bili „dobježali" iz Sandžaka poslije četničkog pustošenja „o Božiću 43.". Moja porodica, s još mnogo drugih, stanovala je u zgradi osnovne škole u pomenutom selu do ranog proljeća 1946. godine, kada smo se vratili u svoj zavičaj, u svoj Mojstir na izvoru rijeke Bistrice."

Poslije završene osnovne škole, a zatim gimnazije, završio je Filozovski fakultet – grupa historija na Univerzitetu u Prištini, gdje je 1979. godine magistrirao. Radio je u nekoliko škola i najzad u gimnaziji u Prijedoru do 22. maja 1992. godine, kada je, pod sklopom srećnih okolnosti, napustio grad i izbjegao sigurnu i mučeničku smrt. Danas živi kao muhadžir sa porodicom u Holandiji u mjestu Assen.

Govoreći o gospodinu Avdiću, gospodin Almir Zalihić u „Antologiji savremene književnosti Sandžaka", Bosanska riječ, Boschnischer Wort Wuppertal, 1998., str. 296, saopštava: „Osim poetske osobine, zanimljiva je i životna sudbina A. Avdića, koji je poput mnogih svojih sunarodnika doživio egzodus progonstva. Budući da je ustrajni i pasionirani istraživač sandžačke zbilje i da je prije agresije na Bosnu i Hercegovinu objavio niz historijskih radova o iseljavanju Bošnjaka, nimalo ne čudi njegova poetska zaokupljnost temom progonstva i muhadžirluka. U slikama i jezikom, kao i motivom bjekstva i zlog udesa. U njegovoj poeziji dominira lirski subjekt koji strasno traži i tamo kuda je upućen, zavičaj iz koga je bježao, u kome caruju slike djetinjstva, blaženost i sreća."

U hladnoj i mokroj Holandiji, koja je u jeziku i navikama, u historijskom i kulturnom nasljeđu, u religiji i menatalitetu, toliko udaljena od Bosne, Avdija nije mogao da šutnjom prekrije nabujali vulkan svojih emocija, već je nastavio da piše, ali ovaj put pjesme, u kojima je izrazio užasno stanje koje je vidio i preživio. U duboko tronutim stihovima oblikovao je svoja sjećanja, svoju sjetu i tugu, gorčinu i ozlojađenost, nostalgiju za zavičajem i sapatnju sa njim. Objavio je sljedeće zbirke pjesma: „Prognanik" (1998), „Zavičajna litica'' (2001),, zbirku dječijih pjesama „Šta to šuška" (2001), „Tragovima zlih utvara" (2003) i priču za djecu „Princeza Ljela i baštovan Katmer" (2005.). Nažalost, u Sandžaku se vrlo malo zna o poetskom radu gospodina Avdića, iako se radi o značajnom književnom pregaocu neslućeno velikog književnog formata. O pjesniku najilustrativnije govore njegove pjesme. Zato ćemo prezentovati nekoliko njegovih pjesama koje slikovito govore o duhovnom i poetskom liku ovog pjesnika.

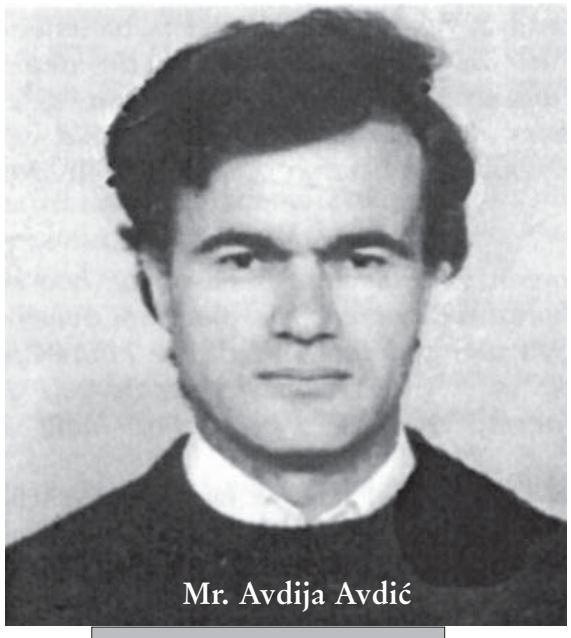

Mr. Avdija Avdić

Sebi stećak podigoh

Živjeh u zemlji Kulinovoj,
i Stjepanovoj
i Tvrtkovoj.

U zemlji rijeka bistrih.

Živjeh u zemlji Kafije,
Nerkesije
i Ahmed Hatim-efendije

Hodah dugo po planinama
izvora punih.

Živjeh u zemlji Kaukčije
i sandžačkog muftije
Mehmed–efendije.

Dugo živjeh
i Sunce gledah,
proljeću se radovah.

Živjeh sve do ljeta
devedeset druge
- ni mrava ne zgazih,
a prognan bih.

Živjeh dugo
i još ne umrijeh,
a sebi stećak podigoh.

Ovdje,
na kraju dunjaluka,
pod krilima galebova.

Istine radi,
i Boga
i svojih pradjedova.

Bika Kima

U daleku zemlju neku,
iz vatana protjerana
od dušmana,
s modrom tugom u očima
i mislima pokraj Lima –
stiže nam i bika Kima.

U bihorskim dimijama,
u šamiji sa šarama,
zamišljena, izgubljena,
bez vatana, bez jordama.

Ramazanske jedne noći
Allah uze dušu njenu...
K'o zelenu tihu sjenu
sanjamo je kako hoda
kraj dženetskih bistrih voda.

Ostavi nam na duvaru
zelen tespih, sliku staru
i šamiju izvezenu...

A daleko,
predaleko,
sehara je čeka stara
- puna zlata i behara.

Srebrenica

Tišina,
svu noć tišina,
beskrajna.
Ni zova, ni krika...
I sabah prođe,
a ne čuh ezana,
- ovdje više nema muslimana!...

Dan svijetli pade
na krvave džade,
na dječija temena
motkom razbijena,

na gomile mrtvih
silovanih žena!...

Ni jauka, ni vriska...
Mrtvim snom spava
Gernika krvava!...

Ni oka,
ni svedoka.

Samo kraj hrpe
slupanog kristala
leži jedna slika
- slučajno ispala.

Na slici
holandski vojnici,
vesele se, smiju
i rakiju piju.

Hamajlija

Djevojčica Umihana,
Iz vatana protjerana,
Do beskrajnog okeana,
Uplašena, zadihana
Svake noći, svakog dana,
Sanja crna jata vrana.

San ne može ispričati,
Nama glasa – od užasa.

Djevojčica Umihana
Ruku nema da se brani
Od kljunova i nokata
I pogleda crnih vrana,
Tijelo joj je puno rana,
A mehlema majka nema.

Pjesnik jedan ne miruje
- sandžija ga vrela muči,
Svu noć oči ne zatvara,
U mislima on putuje
Tragovima zlih utvara
Po ranama koje riju,
Umihani dove uči
I piše joj hamajliju.

Sandžački muhadžiri

Od zemana od zemana,
Od dermana do dermana,
U vatanu bez vatana,
U jabani bez jordama.

Sa evladom u povitku,
Na leđima,
Na rukama,
Sa kućama u torbama.

Sa željama
U dušama,
S fildanima
U njedrima,

Od zemana do zemana
Kudret sahat osluškuju.
Šimšik meće sa svih strana
– Oni žurno put putuju.

Osvrt na maturidijsko-hanefijsku školu u akaidu II

Adnan KOZARČANIN

3. Muhamed ibn Muhamed ibn Abdul Kerim, Ebu-l-Jusr Sadru-l-Islam El Pezdevi (p.n.a. 493. p.h.). Učio je kod Ismaila ibn Abdul Sadika, koji je učio kod Ebu-l-Jusrovog djeda Abdul Kerima, koji je bio učenik Ebu Mensura El Maturidija. Sened od Maturidija do imama Muhameda ibn Hasana je već naveden. Pezdevi pripada porodici koja je dala mnoge izvrsne učenjake. Najveći dio svog života je vjerovatno proveo u Buhari, ali je poznato da je bio i kadija Samarkanda oko 1088. godine po miladu. U svome akaidskom djelu Usuli-l-Din obrazlaže devedeset i šest tačaka vjerovanja, dajući hanefijsko-maturidijsko stanovište u svakoj od njih. Nakon toga on navodi stanovišta neistomišljenika i pobija ih. Najčešće su to stavovi muatezilija, keramita i filozofa. Ponekad pominje i Esarija i njegove stavove.

4. Omer ibn Muhamed ibn Ahmed ibn Ismail ibn Lukman Nedžmu-l-Din Ebu Hafs El Nesefi (461-537 /1068-1142). Rođen je u Nesefu, a učio je kod gore pomenutog Ebul Jusra El Pezdevija. Među njegovim učenicima je i Ali ibn Ebi Bekr El Marginani, autor djela El Hidaja. Nesefi je napisao, između ostalog, akaidsko djelo pod imenom El Akaid El Nesefije koje je postalo vjerovatno najraširenije, najpoznatije i najviše komentarisano djelo u kome se iznosi maturidijsko učenje. Razlog tome je što ovo djelo vjerno prati sadržaj i predstavlja sažetak onoga što je izloženo u Maturidijevom Kitabu-l-Tevhidu. Ovaj Akaid je mnogo komentarisan, ali daleko najpoznatiji komentar je onaj što ga je napisao Sadu-l-din El Taftazani (712-793 /1322-1389). Zajedno sa Taftazanijevim komentarom Nesefijev akaid je postao osnovni udžbenik u mnogim medresama širom islamskog svijeta, a i danas se izučava na najpoznatijim islamskim visokim učilistima. Ahmed-ef. Burek je prema ovom djelu predavao akaid na Gazi Husrev-begovoj medresi u Sarajevu prije reforme i uvođenja udžbenika na bosanskom jeziku.

5. Mejmun ibn Muhamed Ebu Muin El Nesefi (p.n.a. 508 /1115), koji je napisao djelo Tebsiretu-l-Edilah. Ovo je opširno izuzetno važno djelo u kome je pisac pobijao protivnike ehlisuneta u vjerovanju. Knjiga se smatra detaljnom razradom onoga što je sadržano u Omer Nesefijevom Akaidu spomenutom u prethodnoj tački. Katib Čelebi kaže u Kesfu-l-Zununu: "Ko pogleda u ovo djelo i uporedi ga sa Omer Nesefijevim Akaidom vidjet će da Akaid ima formu tematskog sadržaja djela Tebsiretu-l-Edilah."

6. Ahmed ibn Mahmud Nuru-l-Din El Sabuni (p.n.a. 480. p.h.). Kod njega je učio Šemsu-l-Eimeti Muhamed El Kurderi. Napisao je iz oblasti akaida djelo El Hidaja, zatim ga sažeo i nazvao El Bidaja fi Usuli-l-Din, koje je štampano. U djelu El Ensab se navodi da nisba El Sabuni dolazi od pravljenja ili prodaje sapuna.

7. Ebu-l-Berekat Hafizu-l-din El Nesefi (p.n.a. 710 /1310). Napisao je djela iz gotovo svih oblasti koja su prihvaćena i raširena. Iz fikha Kenzul-l-Dekaik i druga, iz usuli fikha Menaru-l-Envar, iz tefsira Medariku-l-Tenzil ve Hakaiku-l-Tevil, iz akaida djelo El Umdetu fi Usuli-l-Din, kojem je napisao i komentar. Sadržaj ovog djela je sličan Omer Nesefijevom Akaidu, ali je obimom četiri puta duži.

8. Hasan Kafi ibn Turhan ibn Davud ibn Jakub El Zibi El Akhisari El Bosnevi (951-1025 / 1544-1616). Ovaj učenjak se rodio u Akhisaru mjestu koje se danas zove Prusac. Svoj životni put je lično opisao u djelu Nizamul Ulema, prevedenom na bosanski i štampanim. Pisao je originalna djela u svim oblastima, a u akaidu je napisao Revdatu-l-Dženat fi usuli-l-I'tikad - Rajske bašče o načelima vjerovanja. Pri izradi ovog djela se, kako sam kaže, služio djelima koja su napisali Tahavi, Nesefi, Senusi, Sujuti i Ebu Hanifa. Djelo je podijeljeno u osam poglavlja - bašča i predstavlja, prema Handžiću, danas jedno od najboljih vjeronaučnih djela u arapskoj literaturi. Kafija je napisao i komentar ovom djelu pod imenom Azharu-l-Revdat fi serh Revdati-l-Dženat - Cvijeće bašča komentar rajskih perivoja. Koncept ovog djela Kafija je završio sredinom novembra 1605. godine u gradu Osijeku, vraćajući se sa pohoda protiv grada Ostrogona, a dotjerao ga je u Pruscu. Treće njegovo djelo iz akaida je Nuru-l-Jekin fi usuli-l-Din - Svjetlo istinske spoznaje o temeljima islamske vjere, koje predstavlja komentar na djelo Akaid od Tahavija. Djelo je posvećeno velikom veziru Mehmed-paši Sokoloviću, koga pisac hvali u predgovoru.

9. Kemalu-l-Din Ahmed ibn Hasan ibn Sinanu-l-Din El Bejadi El Rumi El Bosnevi (1042-1098/1632-33 - 1687). Bio je kadi asker Rumelije. Iz oblasti akaida je napisao djelo Isaratu-l-Meram min Ibarati-l-Imam, koje predstavlja komentar na pet djela Ebu Hanife Fikhu-l-Ekber, El Vasija, El Risala, Fikhu-l-Ebsat i Kitabu-l-Alim ve El Mutealim. U ovom djelu pisac je na izvrstan način obradio najvažnije stvari iz islamske apologetike (ilmu-l-kelam). Djelo je podijeljeno na uvod - Mukadima, tri poglavlja - Bab i zaključak - Hatima.

10. Mustafa Juji ibn Jusuf ibn Murad Ejjubi-zade El Mostari El Bosnevi - Šejh Jujo (1061-1119 p.h.). Rođen je u Mostaru, gdje je i učio početne nauke, a nakon toga nastavio u Carigradu gdje je izrastao u izvrsnog učenjaka. Napisao je mnoga djela iz svih islamskih oblasti. Iz oblasti akaida je napisao djelo Bedru-l-Meali fi Serh Bed'u-l-Emali, koje predstavlja komentar poznate kaside iz akaida koju je napisao Siradžu-l-Din Ali ibn Osman El Ushi El Fergani (569/1173). Također je napisao i glose na komentar gornje kaside od Karabagija (umro 942 / 1535).

11. Mehmed Handžić, sin Muhamedov, Sarajlija (1906-1944 p.m.). Rođen je u Sarajevu, gdje nakon ruždije završava Šerijatsku gimnaziju. Godine 1926. upisuje se na univerzitet Al-Azhar gdje je i diplomirao 1930., nakon čega se vraća u Sarajevo. Radio je kao muderis na Gazi Husrev-begovoj medresi, Višoj šerijatsko-teološkoj školi, te jedno vrijeme u Gazi Husrev-begovoj biblioteci na obradi i katalogizaciji rukopisnog blaga. Imao je enciklopedijsko obrazovanje koje se odrazilo i na različite oblasti njegovog naučno-istraživačkog zanimanja. Iza sebe je ostavio oko tri stotine, što dužih što kraćih djela, uprkos životnom vijeku od samo trideset osam godina.

Ovdje nas zanima njegov rad pod imenom Ilmul-Kelam, udžbenik islamske vjeronauke za VIII razred srednjih škola. Teško je naći riječi da se izrazi dovoljna pohvala u korist ovog djela. Pisac je u ovom djelu na oko stotinak stranica iznio i skladno obradio najvažnije teme kojih se dotiče nauka akaida. Sve to je učinio na jedan objektivan i umjeren način bez površnog uopštavanja, ali i bez nepotrebnog ulaženja u detalje razilaženja koji zanimaju samo pojedince koji se bave istraživanjem u ovoj oblasti.

Neprocjenjiva vrijednost djela je kako u sadržaju tako i u samoj njegovoj organizaciji, gdje je pisac u oba slučaja prvenstveno slijedio visoko razvijenu shemu i podjelu tematike koja se sreće u krajnje autoritativnim i opsežnim djelima ove oblasti, koja predstavljaju vrhunac njenog klasičnog razvoja naime Sadudin El Taftazanijev (p.n.a. 793. p.h.) Sherhu-l-Mekasid i Sejid Serif El Džurdžanijev (p.n.a. 792. p.h.) komentar na Addudin El Idžijevo (p.n.a. 756. p.h.) djelo El Mevakif. Uz to se pisac koristio i mnogim drugim djelima islamskih pisaca čiji spisak navodi na kraju svoje knjige.

Handžić svoje djelo počinje kratkim pregledom o historijatu i tematici same nauke Ilmul-Kelama, uz to navodeći glavne izvore islamskog učenja i njihov kratki opis. Nakon toga prelazi na iznošenje u kratkim crtama uvodnih premisa i univerzalija da bi se onda skoncentrisao na trodjelnu podjelu ove nauke naime na Ilahijat - o Bogu, Nubuvat - o vjerovjesnicima i Sem'ijat - o vjerskim istinama koje se samo znaju putem obavijesti. Iako pisano u prvoj polovini prošlog stoljeća, djelo pripada onom žanru islamske literature čija je aktuelnost neprolazna. Zbog toga se djelo i danas koristi kao priručnik iz oblasti akaida na našim medresama.

Četvorica zadnjih autora čija su djela ovdje spomenuta su Bošnjaci: Hasan Kafija, Ahmed Bejazić, Šejh Jujo i Mehmed Handžić. Treba priznati da možda donekle sa izuzetkom Ahmeda Bejazića njihova djela nisu stekla općenitu glasovitost i raširenost u islamskom svijetu, s obzirom na vrijeme njihovog nastanka, kao što je slučaj djela autora spomenutih prije njih. Neka djela bošnjačkih pisaca ovdje spomenuta nisu ni nezavisna u tom smislu što predstavljaju komentare na ranija djela. Međutim, oni su ovdje navedeni iz njihove važnosti za nas Bošnjake, muslimane Balkana, jer oni predstavljaju našu tradiciju i duhovni korijen te naš ne mali doprinos učenju hanefijsko-maturidijske škole kojoj mi muslimani Balkana tradicionalno pripadamo.

Nastavit će se...

Medžlis iz-e Sjenica raspisuje

KONKURS

Za upražnjeno mjesto imama, hatiba i mu'allima u Novoj džamiji u Sjenici.

Kandidat, između ostalog, treba da ispunjava slijedeće uslove:
- završen jedan od islamskih fakulteta;
- da ima radno iskustvo;
- poželjno je da je familijaran i da je odslužio vojni rok;
- stan nije obezbijeđen;
- plata po dogovoru;
- prioritet imaju kandidati sa teritorije Medžlisa IZ-e Sjenica.

NAPOMENA:
Konkurs ostaje otvoren 15 dana od dana objavljivanja u Glasu islama

Prijave slati na adresu:
Medžlis IZ-e Sjenica,
ul. Milorada Jovanovića bb,
36310 Sjenica

Informacije na tel-fax: 020-71-705

Samo za bajram, uz Glas islama dječija slikovnica "Majko, pričaj mi o Allahu". Prijevod: Zuhra M. Kahya, po cijeni od **120 dinara**

Informacije na tel:
064 16 222 84
020 334 020

Majko, pričaj mi o Allahu

PRIREDIO: SELDŽUK JILDIRIM

Crteži: Sevgi Ičilgen

El-Kelimeh, 2004

Svim čitaocima Glasa islama islamska knjižara u Baru želi Ramazan šerif mubarek olsun

Glas islama List za vjeru, društvo i kulturu I Z D A V A ^ : Izdavačka ustanova El-Kelimeh, Novi Pazar. Glavni i odgovorni urednik: Fahrudin SMAILOVIĆ. Zamjenik glavnog i odgovornog urednika: Enver UJKANOVIĆ. Novinar: Refik SADIKOVIĆ. Marketing: Šerif MARUKIĆ. Lektura: Samir ŠKRIJELJ. Design: Mujahid Hirsch. Prijelom: Albin ŠABOTIĆ. REDAKCIJA: Džemaludin LATIĆ, Bekir MAKIĆ, Esad KOLAŠINAC, Jakub LEKOVIĆ, Admir MURATOVIĆ, Ismet NUHAMBAŠIĆ, Rešad PLOJOVIĆ, Sead IBRIĆ, Nedžad HASANOVIĆ. KOMPJUTERSKA PRIPREMA: GLAS ISLAMA DISTRIBUCIJA: Malik NUROVIĆ [TAMPA: GRAFOKARTON, Prijepolje. Adresa Redakcije: Ul. 1. maj 70/b 36300 Novi Pazar, tel/fax: (381) 20 334020 Žiro 15374-29 K O N T A K T I : Glavni urednik: @glas-islama.com Novinar u redakciji: refik@glas-islama.com Ostali kontakti:-račun: 160 redakcija@glas-islama.com Internet adresa: www.glas-islama.com Rješenjem od 12.12.1996. g. GLAS ISLAMA je registrovan kod Ministarstva za informacije Republike Srbije pod registarskim brojem 2281. Rukopisi, diskete i fotografije se ne vraćaju

Va{a pisma {aljite na adresu: Ul. 1. maj 70/b, 36300 Novi Pazar, Internet: pisma@glas-islama.com

KOMPLETNA IZRADA I UGRADNJA NIŠANA U SKLADU S MUSLIMANSKIM OBIČAJIMA

MRAMOR

preduzeće za preradu, ugradnju, promet mermera i izgradnju nadgrobnih spomenika

Novi Pazar, Selakovac Dubrovačka 416 bb

tel: +381 20 315 100

mob. +381 63 8 464 981

Ramazan mubarek olsun

ORDINACIJA

Marovac

ZDRAVLJE NA POKLON

- GINEKOLOGIJA
- HIRURGIJA
- INTERNA MEDICINA
- ENDOSKOPIJA
- LABORATORIJA
- ULTRAZVUK
- RENTGEN

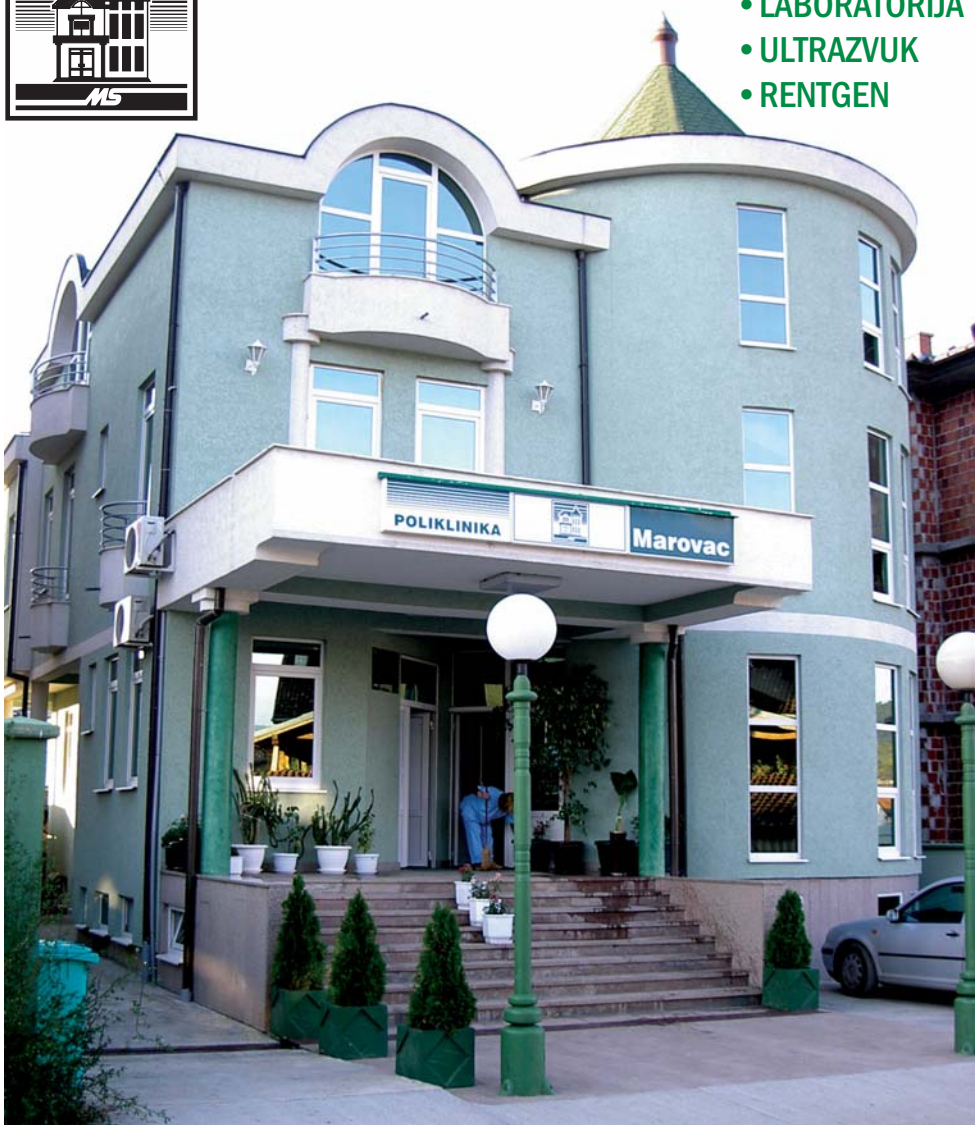

36300 Novi Pazar

Ul. Sutjeska 9

marovac@verat.net

tel/fax: 020/389-700

NAJBRŽI RAČUNARI pc|code

KOMPLEKS "JEZERO" LOKAL BR. 30
tel/fax: 020/318–534
mob. 063/355–222, 064/618–3–076
e–mail: pccode@neobee.net

KONTAKT

RAMAZANSKI SERIF MUBAREK OLSUN

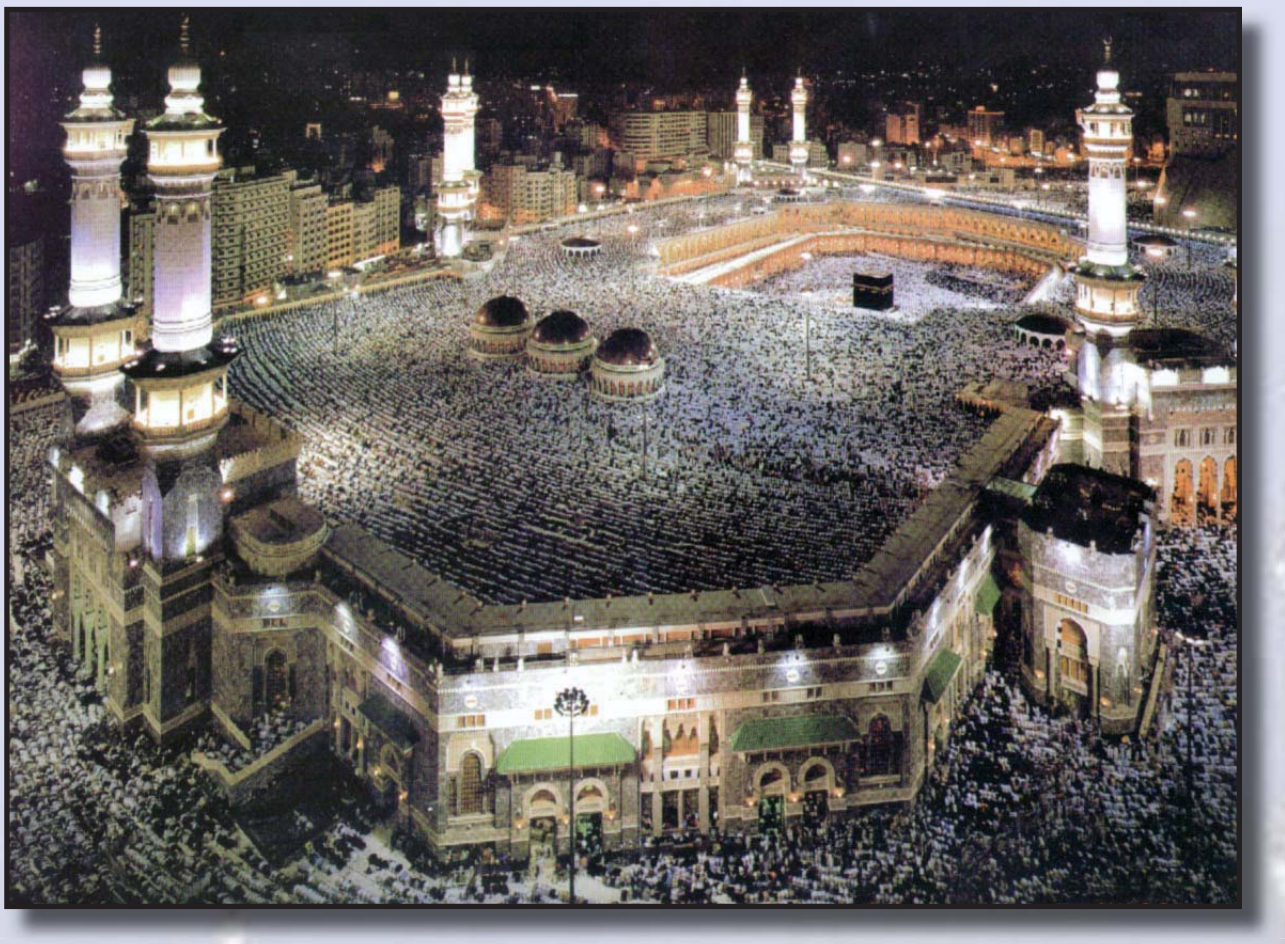

Hodočastiti Kabu dužan je, Allaha radi, svaki onaj ko je u mogućnosti...

(Ali Imran, 97.)

Ko obavi hadž, a ne bude nepristojne i ružne riječi govorio i ne bude kršio Allahove propise, vratit će se bez grijeha kao onog dana kada ga je majka rodila. (Buhari i Muslim)

HADŽDŽ

JE PETI ISLAMSKI ŠART I DUŽAN GA JE OBAVITI SVAKI PUNOLJETNI I ZDRAVI PRIPADNIK ISLAMA KOJI RASPOLAŽE POTREBNIM MATERIJALNIM SREDSTVIMA.

I OVE GODINE MEŠIHAT ISLAMSKE ZAJEDNICE SANDŽAKA ORGANIZUJE ODLAZAK NA HADŽDŽ AVIONOM I AUTOBUSOM.

ZAINTERESOVANI SE MOGU PRIJAVITI NAJKASNIJE DO 17. OKTOBRA U PROSTORIJAMA MEŠIHATA.

INFORMACIJE NA TELEFON (020) 315 722